ULUSLARARASI
Beslenme & Sağlık
OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI
SABRİ ÜLKER VAKFI

ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM

KONFERANS RAPORU

(2021-2025)

SABRİ ÜLKER
GIDA ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
VAKFI

SABRİ ÜLKER GIDA ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ VAKFI HAKKINDA

Türk Gıda sektörünün duayeni Sabri Ülker anısına kurulmuş olan ve misyonunu Sabri Ülker'in hayat felsefesinden derleyen Vakıf, toplumu beslenme ve sağlık alanlarında bilimsel ve güvenilir bilgi ile aydınlatmak üzere faaliyetlerini sürdürüyor.

Sabri Ülker Gıda Araştırmaları Enstitüsü Vakfı, gıda, beslenme ve sağlık alanındaki bilimsel doğruları toplumla buluşturmak amacıyla 2009 yılında faaliyetlerine başlamış, bağımsız, bilimsel ve kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Misyonunu Türk gıda sektörünün öncülerinden Sabri Ülker'in hayat felsefesinden derleyen Vakfın sorumluluk alanında, sağlıklı yaşam tarzını destekleyen çalışmalar yapmak, gıda ve beslenme mevzuatını ulusal ve uluslararası düzeyde takip etmek bulunmaktadır.

Toplumun sağlıklı beslenme bilincini artırmak ve gıda güvenliği farkındalığını geliştirmek amacıyla üniversiteler, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği projeleri yürütmek ve bu alandaki çalışmaları desteklemek de Vakfın yol haritasında önemli yer tutmaktadır.

Sabri Ülker Vakfı, Türkiye'de sağlık, gıda ve beslenme alanında güvenilir, bilim temelli bilgi üretme ve toplum sağlığını destekleme vizyonuyla, EFSA (Avrupa Gıda Güvenliği Kurumu), WHO (Dünya Sağlık Örgütü), FAO (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü), FDA (Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi), BNF (İngiliz Beslenme Vakfı), EUFIC (Avrupa Gıda Bilgi Konseyi), ADA (Amerikan Diyetisyenler Derneği Birliği), JECFA (FAO/WHO Ortak Gıda Katkı Maddeleri Uzman Komitesi) ve ILSI (Uluslararası Yaşam Bilimleri Enstitüsü) gibi alanında önde gelen uluslararası kuruluşlarla yakın iş birliği içinde çalışmalar yürütmekte ve bilimsel yayınlarını yakından takip etmektedir. Vakıf, Avrupa Beslenme Vakıfları İletişim Platformu'nun Türkiye'den tek üyesidir.

Alanında uzman bilim insanlarının oluşturduğu bağımsız Bilim Kurulu'nca şeffaflık ve bilimsellik etik ilkeleriyle faaliyetlerini yürüten Sabri Ülker Vakfı, oluşturduğu programlarla çocukların ve gençlerin sağlıklı gıda, beslenme ve yaşam tarzı bilincine katkı sunmaktadır. Bu amaçla, Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü iş birliği ile 25 ilde devam eden "Yemekte Denge Eğitim Projesi" ile 2011'den bu yana 7 milyon öğrenci, ebeveyn ve öğretmene ulaşılmıştır. "Bilim Bunu Konuşuyor" platformu ile bilgi kirliliğinin önüne geçilmesi hedeflenmekte, sağlık ve beslenmeyle ilgili bilimsel ve en güncel bilgiler, tarafsız ve anlaşılır bir dille kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Beslenme, metabolizma ve toplum sağlığı alanlarındaki çalışmalarıyla çığır açan genç bilim insanları, 2016'dan bu yana Sabri Ülker Bilim Ödülü ile onurlandırılmaktadır. Ödülle, Türk bilim insanlarının uluslararası alandaki çalışmalarına dikkat çekilmesi hedeflenmiştir. Bilim Kurulu'nun, toplumun beslenme ve sağlıklı yaşam biçimlerini destekleyen, yeni mekanizmalar ortaya çıkaran ilham verici bilimsel çalışmalara yönelik ödül programı, kısa sürede alanının en prestijli teşvikleri arasına girmiştir.

Sabri Ülker Vakfı, 2021'den bu yana düzenlediği "Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı" ile yurt içinden ve uluslararası arenadan, eğitim, sağlık ve gıda alanındaki uzman isimler aracılığıyla halk sağlığına yönelik en kritik konuların gündeme getirilmesini sağlamaktadır. Konferanslarda gıda güvenliği, gıdada bilgi kirliliği, sosyal medyada gıda okuryazarlığı, obezite ve dengeli beslenme başlıklarındaki bilimsel sunumlar ve tartışmalarla toplumun doğru bilgiyle buluşturulması hedeflenmektedir. İlki 2021'de düzenlenen konferansta, Covid-19 salgını süresince beslenme, eğitim sistemindeki değişim ile beslenme ve sağlık okuryazarlığı, 2022'deki konferansta ise pandemiyle değişen beslenme alışkanlıkları, bağışıklık sisteminin güçlendirilmesi ve dijital dönüşüm sürecinde ebeveynlik konuları değerlendirilmiştir. Pandeminin sona ermesiyle birlikte 2023'teki konferansta "sürdürülebilirlik" eksenindeki konulara odaklanılmıştır. Sürdürülebilir gelecek için eğitim vizyonu, okul beslenme programları, teknoloji trendleri, sağlık okuryazarlığı hedefleri, çocukların ruh sağlığı ve iklim eğitimi gibi konular ele alınmıştır. Dördüncüsü 2024'te düzenlenen konferansın ana konusu ise beslenme ve gıda okuryazarlığı olmuştur.

ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANS RAPORU (2021-2025)

İÇİNDEKİLER

Sabri Ülker Gıda Araştırmaları Enstitüsü Vakfı Hakkında	2
Sabri Ülker Vakfı Başkanı Talat İçöz'den Mesaj	6
Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Hünkar Korkmaz'dan Mesaj	7
Konuşmacılar ve Özgeçmişleri	8
I. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı Raporu	32
II. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı Raporu	48
III. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı Raporu	70
IV. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı Raporu	90
V. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı Raporu	112

SABRİ ÜLKER VAKFI BAŞKANI

SAYIN TALAT İÇÖZ'DEN MESAJ

Vakfımızın vizyonunu, beslenme, gıda ve sağlık alanlarında sürdürülebilir projeler aracılığıyla farkındalık yaratmak oluşturuyor. Bunu, bilimden güç alarak ulusal ve uluslararası düzeyde çok değerli bilim insanları ve kurumla iş birliği içinde yapıyor, projelerimizle çocuklarımızın ve gençlerin beslenme ve gıdaya ilişkin çizdiği yola ışık tutuyoruz.

Sabri Ülker Vakfı olarak, 2009 yılından bu yana toplumda dengeli beslenme ve sağlıklı yaşam bilincinin yaygınlaşması için büyük bir gayretle çalışıyoruz. Vakfımızın vizyonunu, beslenme, gıda ve sağlık alanlarında sürdürülebilir projeler aracılığıyla farkındalık yaratmak oluşturuyor. Bunu, bilimden güç alarak ulusal ve uluslararası düzeyde çok değerli bilim insanları ve kurumla iş birliği içinde yapıyor, projelerimizle çocuklarımızın ve gençlerin beslenme ve gıdaya ilişkin çizdiği yola ışık tutuyoruz.

Bu süreçte, yalnızca eğitim ve araştırma programlarını desteklemekle kalmıyor, dengeli beslenme ve sağlık konularında toplumun her kesimine ulaşarak bilinçlendirme faaliyetleri yürütüyoruz. Gıda, beslenme ve sağlık alanındaki bilimsel bilgilerin topluma ulaşmasına destek amacıyla Vakfımızın geleneksel hale getirdiği "Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı"nın 2024 yılında dördüncüsünü düzenledik. Bu konferansın teması ise "Beslenme ve Gıda Okuryazarlığı" oldu.

Bu konu, toplumların gelişimi, istikrar ve büyümenin yanı sıra, gıda güvenliği, gıda arzı ve sağlıklı beslenmenin temelini oluşturuyor. Bu temeli sağlam tutmak ise toplumun gıda ve beslenme alanında doğru, bilimsel ve güvenilir bilgilere ulaşabilmesi, doğru bilinen yanlışların düzeltilmesi ve 7'den 70'e herkesin beslenme ve gıda okuryazarlığı yetkinliği kazanmasıyla mümkün. Tüm bunların yanı sıra, karşı karşıya kaldığımız iklim krizi nedeniyle, eğitim, sağlık ve beslenme alanında sürdürülebilirlik, artık bir zorunluluk olarak gündemimizde yer alıyor.

Yeni medya araçlarının çeşitlenmesiyle özellikle çocuklar ve gençler, gıda ve beslenme konusunda her gün karmaşık mesajlara maruz kalıyor. Bilimsel dayanağı olmayan içeriklerin bilinçsiz ve sağlıksız beslenmeyi ve obeziteyi de tetiklediğini görüyoruz. Bu nedenle Vakıf olarak, sağlıklı bir geleceğin inşasına, sürdürülebilir beslenmeyle ilgili farkındalığı artırarak katkı sunmak istiyoruz. Bu doğrultuda hayata geçirdiğimiz ve gelenekselleşen konferanslarımızla da dünyadan ve Türkiye'den pek çok uzman ismin katılımıyla, güncel konu ve bilimsel verileri toplumun bilgisine sunuyoruz.

Dört yıldır sürdürdüğümüz konferanslarda sunulan bilimsel temelli çözümler, toplumun değişen ihtiyaçlarına yanıt veriyor. Tüm bu sürece özveriyle destek veren, başta Sabri Ülker Vakfı'nın çalışanları olmak üzere, araştırmacılarımıza ve iş birliği yaptığımız tüm kurumlara teşekkürü borç biliyorum. Bu katkılarla gelenekselleşen konferanslarımızın, sağlık ve beslenme alanına katkısının uzun yıllar sürmesini diliyorum.

Sabri Ülker Vakfı olarak, her zaman bilimden güç alacak, daha sağlıklı bir gelecek için daha fazla insanımıza ulaşarak farkındalık yaratma misyonumuzu devam ettireceğiz.

ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

HÜNKAR KORKMAZ'DAN MESAJ

Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı Düzenleme Kurulu başkanı olarak başta Sabri Ülker Vakfı yöneticileri ve çalışanları olmak üzere konferansa katılan tüm bilim ve düzenleme kurulu üyelerine, konuşmacılara ve katılımcılara içtenlikle teşekkür ederim. Onların katkıları olmasaydı bu konferansın gerçekleşmesi ve devamı mümkün olamayacaktı.

Konferans beslenme, sağlık ve eğitim alanlarında çalışan bilim insanları, profesyoneller, aileler, sivil toplum kuruluşları, öğrencilere ufuklarını genişletmeleri ve seslerini duyurabilmeleri için bir fırsat yaratmıştır. Bu katkılarla; beslenme, sağlık okuryazarlığı ve eğitim konularında söylem standartlarını yükseltme çabamızda, paydaşlarımızın değişen ihtiyaçlarını karşılamak için farkındalığımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Aynı zamanda konferans; ulusal ve uluslararası düzeyde beslenme, sağlık ve eğitim disiplinleri yanında psikoloji, teknoloji, tarım, sağlık politikaları ve yönetim gibi alanlarda da farklı bakış açılarını yansıtmayı ve yüz yüze fikir alışverişinde bulunma, araştırma ilişkileri kurma ve gelecekteki iş birlikleri için küresel ortaklar bulma fırsatları sağlamayı amaçlamaktadır. Her yıl yenilenen konferansın temaları ve konuşma içerikleri güncel sorunlardan yola çıkarak araştırmacılara tartışma kapsamı hakkında yenilikçi önermeler sunmak için ilgili araştırma alanlarını gösterme potansiyeli de içermektedir.

Konferans beslenme, sağlık ve eğitim alanlarında çalışan bilim insanları, profesyoneller, aileler, sivil toplum kuruluşları ve öğrencilere ufuklarını genişletmeleri ve seslerini duyurabilmeleri için bir fırsat yaratmıştır.

Konferansımızın geçmişteki konuşmacılarına bir kez daha teşekkür ederken gelecekteki potansiyel değerli konuşmacılarına da hoş geldiniz demek istiyorum. Çevrimiçi yayın ve hibrit platformunu bize sağladıkları için bizim ile iş birliği yapan kurumlara özellikle sayın Koray ALPASLAN'a teşekkür etmeyi borç bilirim. Son olarak, bu konferansın başarılı bir şekilde organize edilmesi ve yönetilmesinde bugüne kadar emeği geçen başta Sayın Talat İÇÖZ, Begüm MUTUŞ, Özlem ÜLİÇ ÇATAR, Duygu Ayşe PAKSU, Yaren ATEŞ, Furkan DURSUN olmak üzere tüm Sabri Ülker Vakfı çalışanlarına, öğretmenlere, organizatörlere ve Eğitim Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerimize de teşekkür etmek istiyorum. Bu etkinlik, onların rehberliği ve sürekli desteği olmadan mümkün olmazdı.

Hepinizi bundan sonra her yıl konferansımıza bekliyoruz ve bu konferansın burada bulunan hepimizin tartışma konusunu düşünmesi, bu konuda çabalamamız için bizi zorlaması ve aynı zamanda bize ilham vermesi için bir araç olmasını umuyoruz. Teşekkür ederiz!

ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

KONUŞMACILAR VE ÖZGEÇMİŞLERİ

Dr. Talat İçöz

Sabri Ülker Gıda Araştırmaları Enstitüsü Vakfı Başkanı

Dr. Talat İçöz, İzmir Maarif Koleji'nden mezun olduktan sonra ODTÜ İşletme Bölümü'nde lisans, Şehir ve Bölge Planlama alanında yüksek lisans, İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde ise Bankacılık üzerine doktora yapmıştır.

Kariyerine Ercan Holding'de Yatırım ve Proje Müdürü olarak başlayan İçöz, burada MAN, Mahle Piston ve İstanbul Segman Sanayi gibi projelerin fizibilite çalışmalarını yönetmiştir. Ardından BurTrak Traktör Fabrikası'nda Genel Müdür Yardımcısı olarak görev almış, İSMAK Forklift Fabrikası ve ÖZBA Petrol Dış Ticaret Şirketi'nde yöneticilik yapmıştır. Ayrıca Albaraka Türk Katılım Bankası Yönetim Kurulu Üyeliği ve Çarşı Menkul Kıymetler'in kurucu ortaklığı gibi finans sektöründe de önemli roller üstlenmiştir.

2003-2010 yılları arasında Yıldız Holding İcra Komitesi Danışmanı olarak görev yapan İçöz, 2012-2018 yılları arasında BİM, Kerevitaş ve MTE Yönetim Kurulu Üyeliği yapmıştır. Akademik kariyerinde ise İstanbul Ticaret Üniversitesi ve Bilgi Üniversitesi'nde MBA dersleri vermektedir.

Siyasi kariyerinde 18. Dönem İstanbul Milletvekili olarak görev yapmış; Avrupa Konseyi Üyeliği, TBMM Anayasa ve Sanayi-Ticaret Komisyonu Üyeliği gibi önemli sorumluluklar üstlenmiştir. Şu anda Sabri Ülker Gıda Araştırmaları Enstitüsü Vakfı Başkanı olarak görevini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Hünkar Korkmaz

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Anabilim Dalı - Sabri Ülker Vakfı Bilim Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Hünkar KORKMAZ lisans, yüksek lisans ve doktora derecelerini Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim bilimleri alanında almıştır. Doktora sonrası ABD'de Texas Tech Üniversitesinde fen bilimleri eğitimi alanında çalışmalar yürütmüştür. Ulusal ve uluslararası alanda makale, kitap, proje, rapor ve araştırma çalışmaları bulunmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı, TUBİTAK SOBAG, TUBİTAK ARDEB, TUBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu, Yükseköğretim Kurumları-Üniversiteler, TUSEB, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, Avrupa Birliği Doğu Akdeniz Fonu gibi kurumların proje ve çalışmalarında danışma kurulu üyeliği, panelist, konuşmacı, dış hakem, danışman, araştırmacı olarak görev almıştır. Ayrıca ulusal ve uluslararası düzeyde bilimsel dergilerin editörler kurulu, hakem kurulu ve yayın komisyonlarında yer alıp ulusal ve uluslararası kongrelerin bilim ve düzenleme kurullarında bulunmuştur. Araştırma alanları arasında "eğitim programları ve öğretim", "gelişim ve öğrenme", "öğretmen eğitimi", "fen bilimleri eğitimi", "program tarihi", "okul tabanlı sürdürülebilir beslenme, hijyen ve sağlık eğitimi programları" konuları gelmektedir. Hacettepe Üniversitesi Yaşamboyu Öğrenme Merkezi Müdürlüğü, Rektörlüğe bağlı Yayın Komisyonu Üyeliği ve Anabilim Dalı Başkanlığı görevlerini yürütmüştür. Halen Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim programları ve Öğretim Anabilim Dalı Başkanlığı görevini yürütmektedir.

I. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı

Konuşmacıları ve Özgeçmişleri

Doç. Dr. Cem Gençoğlu

Avustralya Sidney Eğitim Ataşesi

1977 yılında Ordu Korgan'da doğan Cem Gençoğlu, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde lisans (1999), yüksek lisans (2006) ve doktora (2012) derecelerini aldı. 1999-2012 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda psikolojik danışman ve okul yöneticisi olarak görev yaptı.

2012 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak akademik kariyerine başladı. TÜBİTAK, YÖK ve Talim ve Terbiye Kurulu'nda çeşitli komisyonlarda görev aldı, University of Sussex'te yabancı dil programına katıldı. 2016 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürü olarak atandı ve UNESCO Türkiye Genel Kurulu, OECD Erken Çocukluk Eğitimi Network Komitesi (ECEC) gibi uluslararası kuruluşlarda MEB'i temsil etti. Genel müdürlüğü sürecinde Hacettepe Üniversitesi'nde yarı zamanlı öğretim üyeliğine devam etti.

2021 yılında doçentlik unvanını aldı ve Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi olarak atandı. Psikolojik danışman eğitimi, okul psikolojik danışmanlığı, pozitif psikoloji, duygusal farkındalık ve eğitim politikaları üzerine akademik çalışmaları bulunmaktadır. Ayrıca sanat, estetik, kültür ve eğitim konularında çeşitli dergilerde yazılar yazdı. Halen Avustralya Sidney Eğitim Ataşesi olarak görev yapmaktadır.

Begüm Mutuş

Yıldız Holding Global Kamu İlişkileri Genel Müdürü

Begüm Mutuş, Yıldız Holding'in, pladis, Godiva ve Ülker Grubu'nun ana şirketi olan Yıldız Holding'de Global Kamu İlişkileri Genel Müdürü olarak görev yapmaktadır. 2021 yılında, iş hayatında kadın temsilinin artırılması, üst yönetim ve kritik noktalarda daha fazla kadının istihdamı ve fırsat eşitliği üzerine çalışmaları yürütmek amacıyla Yıldız Holding Kadın Platformu Elçisi olarak atanmıştır. Sabri Ülker Gıda Araştırmaları Enstitüsü Vakfı'nın tüm faaliyetleri, 2009 yılından bu yana Bilim Kurulu'nun yetkilendirmesiyle yürütülmektedir. Begüm Mutuş, 2014 yılından itibaren Vakfın Genel Müdürü olarak görev yapmış olup, 2022 yılı itibarıyla Yönetim Kurulu Üyesi olarak görevine devam etmektedir. Adana Fen Lisesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul'da Yıldız Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nde yüksek öğrenimine başlamış ve buradan mezun olmuştur. Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde İletişim ve Medya Çalışmaları alanında yüksek lisansını tamamlamıştır. İş hayatının önemli bir bölümünde gıda ve içecek sektöründe aktif rol almış; araştırma ve geliştirme, düzenleme, kurumsal ve kamu ilişkileri gibi alanlarda çeşitli görevler üstlenmiştir.

Prof. Dr. Günseli Orhon

Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı

Prof. Dr. Günseli Orhon, 1988 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü'nden mezun olmuştur. Yüksek Lisans ve Doktora eğitimini yine Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. 1997 yılından itibaren Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı'nda öğretim üyeliği görevini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Orhon, yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi, mizahın eğitimde kullanımı, yaratıcı öğretim materyallerinin geliştirilmesi ve yaratıcı yazarlık gibi alanlarda pek çok ulusal ve uluslararası araştırma, makale, bildiri, kitap ve kitap bölümü yazarlığı yapmıştır. Ayrıca, akademik kariyerinin yanı sıra uluslararası film ve senaryo yarışmalarında ödül kazanmış bir senaryo yazarıdır.

Akademik unvanları arasında 2009 yılında Doçentlik ve 2015 yılında Profesörlük yer almaktadır. Şu anda Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Dr. Öğr. Ü. Ece Varlık Özsoy

Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Ece Varlık Özsoy, 2000-2004 yılları arasında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Psikoloji bölümünde lisans eğitimini tamamladıktan sonra, 2001-2006 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı'nda Yarı Zamanlı Klasik Gitar Bölümü'nde de eğitim aldı. Ardından, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı'nda yüksek lisansını 2006 yılında tamamladı. Yüksek lisans tezi, üniversite öğrencilerinde "Düşünce Davranış Kaynaşması" ve "Düşünce Beden Biçimi Kaynaşması''nın yeme tutumları ile ilişkisini incelemiştir.

Ece Varlık Özsoy, 2008-2016 yılları arasında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji alanında doktora eğitimi almış ve "Bağlanma, Anksiyete ve Bilgi İşleme" konulu doktora tezini tamamlamıştır. Klinik psikoloji ve sosyal psikoloji alanlarında derinlemesine bilgi sahibi olan Özsoy, akademik kariyerinin yanı sıra çeşitli klinik çalışmalar yapmış ve yeme davranışları ile psikolojik süreçler arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümünde Dr. Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Prof. Dr. Meryem Uzamış Tekçiçek

Hacettepe Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Diş Hekimliği Klinik Bilimler Bölümü

Prof. Dr. Meryem Uzamış Tekçiçek 1967 yılında Konya/Kadınhanı'nda doğmuştur. Hacettepe Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nden 1989 yılında mezun olmuş ve aynı üniversitede Pedodonti Doktora Programına başlamıştır. "Juvenil diyabetli çocukların ağız ve diş sağlığı ile tükürük kalsiyum, fosfor, alkalen fosfataz düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi" başlıklı doktora tezini 1996 yılında tamamlamıştır. 1998 yılında yardımcı doçent, 2002'de doçent, 2008 yılında profesörlük unvanını almıştır. Halen Hacettepe Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Çocuk Diş Hekimliği Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Ulusal ve uluslararası yayınları, Türkçe kitap kısımları mevcuttur. Diş çürüğü, dental anomaliler, sistemik hastalıklar ve ağız sağlığı, toplum ağız diş sağlığı ve koruyucu programlarla konularıyla ilgilenmektedir.

Prof. Dr. Serhat Ünal

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü

1981 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olan Prof. Dr. Serhat Ünal, İç Hastalıkları (1981-1985) ve Enfeksiyon Hastalıkları (1989-1990) uzmanlık eğitimini Hacettepe Üniversitesi'nde tamamladı. 1990-1992 yılları arasında Harvard Tıp Fakültesi New England Deaconess Hastanesi'nde Enfeksiyon Hastalıkları üzerine uzmanlık eğitimi aldı.

Hacettepe Üniversitesi'nde uzun yıllar akademik ve idari görevlerde bulunan Ünal, 1996-2000 yılları arasında Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı, 2006-2011 yılları arasında ise Dekan olarak görev yaptı. 2001-2013 yılları arasında İç Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanlığı'nı, 2013'ten itibaren ise Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Başkanlığı'nı yürütmektedir. 2018 yılında kurulan Hacettepe Üniversitesi Aşı Enstitüsü'nün kurucu müdürüdür.

Akademik kariyeri boyunca European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases Nosokomiyal İnfeksiyonlar Çalışma Grubu Başkanlığı, EFIM Kongre Başkanlığı gibi uluslararası görevlerde bulunmuş, Türk Hastane İnfeksiyonları Derneği ve Türk İç Hastalıkları Uzmanlık Derneği'nin başkanlıklarını yapmıştır. Araştırmaları arasında antibiyotik direnç mekanizmaları, moleküler biyoloji teknikleriyle enfeksiyon hastalıklarının tanısı ve HIV enfeksiyonu yer almaktadır.

American College of Physicians (2010) ve Royal College of Physicians (2017) tarafından "Fellow" unvanı ile onurlandırılan Ünal, TÜBİTAK Tıp Teşvik Ödülü, Eczacıbaşı Tıp Teşvik Ödülü, Rotary Yılın Başarılı Adamı Ödülü gibi birçok prestijli ödüle layık görülmüştür.

Prof. Dr. Mine Durusu Tanrıöver

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü

Prof. Dr. Mine Durusu Tanrıöver, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olmuş ve İç Hastalıkları uzmanlık eğitimini aynı üniversitenin İç Hastalıkları Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. Akademik kariyerine Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde devam eden Tanrıöver, halen İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Genel Dahiliye Bilim Dalı'nda ve Hacettepe Üniversitesi Aşı Enstitüsü Bağışıklama Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Akademik ilgi alanları arasında erişkin bağışıklaması, influenza, hasta güvenliği, kalite iyileştirme süreçleri ve kronik hastalık yönetimi bulunmaktadır. Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) bünyesindeki Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü (TÜSKA) Uluslararası Akreditasyon Bilim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır. Türk İç Hastalıkları Uzmanlık Derneği'ni temsilen Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma Sistemi (TUKMOS) İç Hastalıkları Komisyonu'nda ve Ulusal Erişkin Bağışıklama Rehber Çalışma Grubu'nda aktif olarak yer almaktadır.

Prof. Dr. Tanrıöver, dünya çapında önemli araştırma projelerinde yer almakta olup, Global İnfluenza Hastane Sürveyans Projesi'nin ülke koordinatörlüğünü yürütmektedir. Middle East, Eurasia and Africa Influenza Stakeholders Network (ME'NA-ISN) Birliği'nin kurucu Sekreteri olarak erişkin aşılaması ve influenza konularında bölgesel iş birliklerini geliştirmeye yönelik çalışmalara öncülük etmektedir.

Prof. Dr. Pınar Yıldız

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü

Prof. Dr. Pınar Yıldız, 1998 yılında Ankara Anadolu Lisesi'nden mezun olduktan sonra Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde tıp eğitimine başlamış ve 2004 yılında mezun olmuştur. İç Hastalıkları uzmanlık eğitimini Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde tamamladıktan sonra akademik kariyerine yönelmiş ve iç hastalıkları alanında çeşitli klinik ve akademik çalışmalarda bulunmuştur.

2013 yılından itibaren Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Genel Dahiliye Bilim Dalı'nda görev yapan Prof. Dr. Yıldız, iç hastalıkları pratiğinde özellikle koruyucu hekimlik, kronik hastalıkların yönetimi, hasta güvenliği, tıp eğitimi ve uzmanlık eğitimi alanlarında çalışmalar yürütmektedir. Akademik kariyeri süresince öğrenci ve asistan hekim eğitimine katkıda bulunmuş, iç hastalıkları alanında bilimsel araştırmalar yapmış ve çeşitli ulusal ve uluslararası kongrelere katılım sağlamıştır.

Şu anda Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmakta, klinik ve akademik çalışmalarına devam etmektedir.

Dr. Ayşegül Selışık

FAO (Food and Agriculture Organization) Türkiye Temsilci Yardımcısı

Dr. Ayşegül Selışık, yaklaşık 15 yıldır FAO Türkiye Temsilci Yardımcısı olarak görev yapmaktadır. Tarım, gıda güvenliği ve kırsal kalkınma alanlarında geniş deneyime sahip olup, akademi ve kamu sektöründeki çalışmalarıyla tanınmaktadır.

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Süt Teknolojisi Bölümü'nden mezun olan Selışık, yüksek lisanslarını Cumhuriyet Üniversitesi'nde "Gıda Teknolojisi" ve İngiltere Cranfield Üniversitesi'nde "Pazarlama ve Ürün Yönetimi" alanlarında tamamlamıştır. Doktora derecesini Ankara Üniversitesi Tarım Ekonomisi alanında almıştır. Gıda güvenliği, kırsal kalkınma, doğal kaynak yönetimi ve iklim değişikliği üzerine uzmanlaşmış olup, bu alanlarda çeşitli projeler yürütmüştür.

FAO'daki görevi kapsamında program geliştirme, yönetim, ortaklık ve kaynak seferberliği konularında çalışmakta; gıda güvenliği, sosyal koruma ve kırsal kalkınma konularında projeler yürütmektedir. Akademik çevreyle güçlü bağlarını sürdüren Selışık, misafir öğretim görevlisi olarak gıda ve tarım alanlarında dersler vermektedir.

Prof. Dr. Karen Wistoft

Aarhus Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Karen Wistoft, Danimarka'nın Aarhus Üniversitesi Eğitim Fakültesi (DPU) okulunda öğrenme, yemek pişirme, tatma ve refah konularında profesör olarak görev yapmaktadır. Ayrıca, araştırmalarını Ulusal Okul Araştırmaları Merkezi, Danimarka Ev Ekonomisi Eğitimi Akademisi ve Norveç Bergen'deki Batı Norveç Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (HVL) Eğitim, Gıda ve Doğa Bilimleri Fakültesi ile iş birliği içinde yürütmektedir.

Prof. Dr. Wistoft'un araştırma ilgi alanları, öğrencilere yönelik hem kapalı hem de açık hava eğitiminde, damak tadı, gıda bilgisi ve becerileri ile refah ve öğrenme süreçlerinin nasıl geliştirilebileceğine odaklanmaktadır. Yenilikçi ve pedagojik bir eğitim ortamı kurmayı amaçlayan çalışmaları, gıda kültürleri ve sağlıklı yaşam becerilerinin gençler arasında nasıl daha etkili öğretilebileceği konularında yeni araştırma yöntemleri ve öğretim stratejileri geliştirmektedir.

Karen Wistoft'un çalışmaları, özellikle okullarda öğrencilerin gıda ile olan ilişkilerini, beslenme alışkanlıklarını ve genel refahlarını geliştiren bir eğitim yaklaşımının oluşturulması üzerine yoğunlaşmaktadır. Eğitimde yenilikçi pedagojik yöntemler kullanarak, öğrencilerin gıda bilgisi ve becerileriyle birlikte daha sağlıklı yaşam tarzlarına sahip olmalarını sağlamayı hedeflemektedir. Ayrıca, gıda eğitiminin bir araç olarak öğrencilerin sosyo-kültürel gelişimlerine nasıl katkı sağladığına dair derinlemesine analizler yapmaktadır.

Prof. Dr. Betül Czerkawski

Arizona Üniversitesi

Prof. Dr. Betül Czerkawski, Arizona Üniversitesi'nde öğretim tasarımı ve teknolojisi profesörü olarak görev yapmaktadır. Ayrıca, İkinci Dil Edinimi ve Öğretimi Programında öğretim üyesi olarak eğitim vermektedir. Dr. Czerkawski, kariyerine öğretim tasarımı, uzaktan eğitim, çevrimiçi öğrenme ve ikinci dil edinimi konularında önemli katkılar sunarak yön vermiştir.

Yirmi yılı aşkın bir süredir, yükseköğrenim düzeyinde Profesör, Program Yöneticisi, Fulbright Hibe Yöneticisi ve Fulbright Uzmanı olarak görev yapmıştır. Ayrıca, Fulbright Bilim İnsanı, Doktora Sonrası Araştırmacı, Uzaktan Eğitim Mentoru ve Kurs Tasarımcısı gibi çeşitli akademik pozisyonlarda da bulunmuştur. Çalışmaları, özellikle çevrimiçi eğitim ve teknolojilerin öğrenme deneyimleri üzerindeki etkisi üzerine yoğunlaşmaktadır.

Dr. Czerkawski'nin araştırma ilgi alanları, gelişen teknolojilerin eğitimde nasıl etkili bir şekilde kullanılabileceği ve çevrimiçi öğrenme ortamlarının tasarım ve geliştirilmesidir. Eğitim teknolojileri, çevrimiçi öğrenme stratejileri, öğrenci etkileşimi ve dijital araçların pedagojik süreçlere entegrasyonu üzerine kapsamlı araştırmalar yapmıştır. Bu bağlamda, 90'dan fazla makale ve bildiriyi hem ulusal hem de uluslararası düzeyde yayınlamış ve sunmuştur.

Aynı zamanda eğitimde inovasyon ve teknolojinin entegrasyonu üzerine düzenli olarak seminerler ve eğitimler veren Dr. Czerkawski, eğitimciler ve öğrenciler için daha etkili dijital öğrenme deneyimlerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Prof. Dr. Julie Thomas

Nebraska- Lincoln Üniversitesi, Öğrenme ve Öğretmen Eğitimi Bölümü, Araştırma Profesörü

Prof. Dr. Julie Thomas, Nebraska-Lincoln Üniversitesi Öğrenme ve Öğretmen Eğitimi Bölümü'nde Araştırma Profesörü olarak görev yapmaktadır ve aynı zamanda üniversitenin Onursal Profesörüdür. Fen bilgisi öğretmeni eğitimi üzerine kapsamlı çalışmaları ile tanınan Dr. Thomas, öğretim mükemmeliyeti konusunda önemli katkılar sağlamıştır. Öğrencilerin ve öğretmenlerin öğrenme süreçlerini derinlemesine inceleyen araştırmaları, genellikle fen öğretiminde kullanılan pedagojik stratejiler ve öğretmenlerin algılama becerilerinin zihinsel modellerine odaklanmaktadır. Bu bağlamda, Dr. Thomas, Fen Öğretmeni Çiz Tesiti (DASTT-C) adlı bir değerlendirme aracının geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır.

Dr. Thomas'ın araştırma ilgi alanları, teknoloji ve çevrimiçi öğrenme uygulamalarının eğitimdeki rolünü de içermektedir. TechLinks projesi, teknoloji entegrasyonunun öğretim süreçlerine etkisini incelemekte ve öğretmenlerin çevrimiçi eğitim araçlarını nasıl daha etkili kullanabileceği konusunda rehberlik sunmaktadır.

Eğitimde teknoloji kullanımının ve aile-öğretmen iş birliğinin güçlendirilmesinin, öğrencilerin öğrenme başarıları üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmaları Dr. Thomas'ın eğitimdeki yenilikçi yaklaşımlarını ve öğretim pratiklerini iyileştirme çabalarını yansıtmaktadır.

II. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı

Konuşmacıları ve Özgeçmişleri

Dr. Seyda Subaşı Singh

Viyana Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Dr. Şeyda Subaşı Singh, kapsayıcı eğitim ve çeşitlilik çalışmaları alanında uzmanlaşmış bir araştırmacı ve eğitimcidir. Viyana Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapan Dr. Subaşı Singh, engellilik, göçmenlik, toplumsal cinsiyet ve yoksulluk gibi konuların kesişiminde eğitimde eşitliği sağlamaya yönelik çalışmalar yürütmektedir. Eğitim sistemlerinin daha kapsayıcı ve adil hale getirilmesi için hem teorik hem de uygulamalı araştırmalara odaklanmaktadır.

Aynı zamanda kıdemli araştırmacısı olduğu Cov_enable Projesi kapsamında, COVID-19 pandemisinin engelli bireylerin yaşamlarındaki kırılganlık algısını nasıl şekillendirdiğini incelemektedir. Bunun yanı sıra, eğitimde fırsat eşitliği, kültürlerarası eğitim, özel eğitimde eşitlik ve mülteci eğitimi gibi alanlarda da akademik çalışmalar yürütmektedir. Mülteci öğrencilerin eğitim sistemine entegrasyonu, engelli bireyler için kapsayıcı politikaların geliştirilmesi ve öğretmenlerin çeşitlilik konularında güçlendirilmesi gibi konular üzerine araştırmalar yapmaktadır.

Doç. Dr. Gülşah Batdal Karaduman

İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı

Doç. Dr. Gülşah Batdal Karaduman, eğitim bilimleri ve matematik eğitimi alanında uzmanlaşmış bir akademisyendir. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladıktan sonra, lisans derecelerini İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi İlköğretim Matematik Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dallarında almıştır. Akademik kariyerine olan ilgisini erken yaşlarda keşfeden Karaduman, lisans eğitimi sürecinde matematik öğretimi ve öğrenci başarısı arasındaki ilişkilere dair araştırmalara yönelmiştir.

Yüksek lisansını İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği bölümünde tamamlayan Doç. Dr. Karaduman, bu süreçte eğitim programlarının geliştirilmesi ve öğretim yöntemlerinin etkililiği üzerine çalışmalar yürütmüştür. Doktora eğitimini ise İstanbul Üniversitesi Üstün Zekâlılar Bölümü'nde tamamlamış ve tez çalışmalarında matematik öğretim programları, program farklılaştırma, yaratıcılık ve görsel-uzamsal yetenek konularına odaklanmıştır. Üstün zekâlı bireylerin matematiksel düşünme süreçleri, yaratıcılığın eğitimdeki yeri ve görsel-uzamsal becerilerin öğrenme sürecine etkileri üzerine gerçekleştirdiği araştırmalar, alanda önemli katkılar sunmuştur.

Prof. Dr. Didem Şöhretoğlu

Hacettepe Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Eczacılık Meslek Bilimleri Bölümü, Farmakognozi

Prof. Dr. Didem Şöhretoğlu, lisans eğitimini Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde tamamlamıştır. Yüksek lisans derecesini Hacettepe Üniversitesi Farmakognozi Anabilim Dalı'nda, doktora derecesini ise Hacettepe Üniversitesi ile İsveç Lund Üniversitesi arasında yürütülen bir ortak program kapsamında almıştır. Kısa bir süre İsveç Lund Üniversitesi Organik Kimya Bölümü'nde doktora sonrası araştırmacı olarak çalışmıştır. Ayrıca, ABD'de Louisiana State University, Shreveport'ta Biyokimya ve Moleküler Biyoloji Bölümü'nde bir yıl boyunca misafir doçent olarak görev yapmıştır.

Halen Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilim Dalı'nda profesör olarak görev yapan Prof. Dr. Şöhretoğlu, araştırmalarında bitkilerden potansiyel aktif bileşenlerin (özellikle tanenler ve flavonoidler) izolasyonu ve yapılarının aydınlatılmasına odaklanmaktadır.

2018 yılında Türk Eczacıları Birliği (TEB) Bilimsel Teşvik Ödülü'nü kazanmıştır. Prof. Dr. Şöhretoğlu'nun uluslararası bilimsel dergilerde yayımlanmış 50'den fazla makalesi ve 11 kitap bölümü bulunmaktadır.

Jacqui Southey

Save The Children Vakfı

Jacqui Southey, çocuk hakları ve savunuculuğu alanında geniş deneyime sahip bir araştırmacı ve eğitimcidir. Yeni Zelanda'da Save the Children Vakfı'nda Çocuk Hakları Savunuculuğu ve Araştırma Direktörü olarak görev yapmakta olup, çocuk haklarının anlaşıldığı, saygı gördüğü ve korunduğu bir kültür oluşturmayı amaçlamaktadır. Aotearoa Yeni Zelanda'da çocukların haklarını hayata geçirebileceği sistemsel değişiklikler için çalışmakta ve çocukların seslerini duyurabilecekleri, eşit fırsatlara sahip olabilecekleri bir toplum inşa etmeye yönelik politika değişikliklerini desteklemektedir.

Eğitim alanında yüksek lisans derecesine sahip olan Jacqui, özellikle beş yaş altı çocukların ebeveynlerinin olumlu disiplin yaklaşımlarına yönelik önemli araştırmalar yapmıştır. Çocuk hakları alanında geniş bir uzmanlığa sahip olup, çocukların toplumsal karar alma süreçlerine aktif katılımını teşvik eden çalışmalar yürütmektedir. Çocukların yetkilendirilmesi, çocuk hakları eğitimi, çocuklarla ve çocuklar adına savunuculuk yapma, geleceğin toplumsal ve çevresel meselelerine çocuk perspektifinden yaklaşma gibi konular üzerine yoğunlaşmaktadır.

UNICEF'teki görevinden önce ise 10 yıl boyunca ilkokul öğretmenliği yapmış, sınıf içindeki deneyimlerini çocuk hakları ve eğitim politikalarına yönelik çalışmalara taşıyarak çocukların gelişimi için daha kapsayıcı ve destekleyici eğitim modelleri geliştirmeye katkıda bulunmuştur.

Prof. Dr. Süleyman Sadi Seferoğlu

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar Ve Öğ. Tek. Eği. Bölümü

Prof. Dr. Süleyman Sadi Seferoğlu, eğitim teknolojileri ve öğretmen eğitimi alanlarında uzmanlaşmış bir akademisyendir. Akademik kariyerine sınıf öğretmeni olarak başlayan Seferoğlu, eğitim ve teknoloji alanındaki disiplinler arası çalışmalarla eğitim sistemine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Lisans eğitimini Radyo-TV ve Eğitim Bilimleri alanlarında Ankara'da tamamladıktan sonra, yüksek lisans ve doktora eğitimini ABD'de Columbia Üniversitesi'nde sürdürmüş ve burada eğitim teknolojileri alanında derinlemesine çalışmalar yürütmüştür. Doktora sonrası çalışmalarını da Columbia Üniversitesi'nde eğitimde bilgi teknolojilerinin kullanımı üzerine yoğunlaştırmış, bu süreçte eğitimde dijital dönüşüm ve yenilikçi öğrenme yaklaşımları konularında çeşitli projelerde yer almıştır.

Prof. Dr. Seferoğlu, halen Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Eğitim teknolojileri alanındaki akademik çalışmaları, öğretmen eğitimi, dijital öğrenme ortamları, mobil öğrenme, siber güvenlik ve eğitim politikaları üzerine yoğunlaşmaktadır. Eğitimde materyal geliştirme, yeni teknolojiler ve öğrenme, öğretmen yeterlikleri, teknoloji politikaları, çevrim içi öğrenme, mobil öğrenme, bilgi güvenliği, hizmet öncesi ve hizmet içi öğretmen eğitimi, internet risk ve tehditleri, siber zorbalık, sosyal medya, çocuk ve medya gibi konular mesleki ilgi alanları arasında yer almaktadır.

Dr. Anita Lawrence

Melbourne Üniversitesi, Tarım ve Gıda Fakültesi

Dr. Anita Lawrence (Wells), Melbourne Üniversitesi Tarım ve Gıda Fakültesi'nde İnsan Beslenmesi alanında Kıdemli Öğretim Üyesi ve Kayıtlı Beslenme Uzmanı olarak görev yapmaktadır. Beslenme bilimi alanında Birleşik Krallık ve Avustralya'da hem akademik hem de akademik olmayan çeşitli rollerde 25 yılı aşkın deneyime sahiptir. Bu süre zarfında, beslenme biliminin farklı alanlarında araştırmalar yürütmüş, akademik programlar geliştirmiş ve toplum sağlığına yönelik beslenme politikaları üzerine çalışmıştır.

Dr. Lawrence, İnsan Beslenmesi alanındaki yüksek lisans (MMedSci) derecesini 1992 yılında Sheffield Üniversitesi'nden, doktora (PhD) derecesini ise 1995 yılında aynı üniversiteden almıştır. Akademik kariyerine ek olarak, 2020 yılında Melbourne Üniversitesi'nden Üniversite Öğretiminde Lisansüstü Sertifika (Graduate Certificate in University Teaching) alarak, eğitim metodolojileri ve yükseköğretimde etkili öğretim teknikleri konularında kendini geliştirmiştir.

Dr. Lawrence'ın araştırma ilgi alanları, beslenme bilimi, diyet önerileri ve rehberleri, sürdürülebilir sağlıklı diyetler, ultra işlenmiş gıdalar ve beslenme araştırma yöntemleri üzerine yoğunlaşmaktadır. Özellikle beslenme politikalarının halk sağlığı üzerindeki etkilerini analiz etmekte ve sürdürülebilir beslenme modellerinin geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapmaktadır.

Prof. Dr. Hilal Özcebe

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü

Prof. Hilal Özcebe, Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1985 yılında mezun olmuş ve 1990 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Uzmanlık Derecesini almıştır. Hacettepe Üniversitesi Çocuk Sağlığı Enstitüsü Aile Sağlığı Doktora Derecesini 2000 yılında almıştır.

Prof. Hilal Özcebe, 1991-1993 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalında yardımcı doçent olarak çalışmış, 1993 yılında doçent unvanını ve 2003 yılında profesör unvanını almıştır. Halen Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Enstitüsü Müdürü olarak 2012-2016 yılları arasında görev almıştır. Halk Sağlığı Uzmanları Derneği Yönetim Kurulu üyeliği (2006-2008) ve yönetim kurulu başkanlığı (2008-2010) görevlerini yürütmüştür. Nüfusbilim Derneğinin bir dönem yönetim kurulu başkanlığını yürütmüştür. Çocuk Hakları ve Çocukların Ticari Cinsel Sömürüsünün önlenmesine ilişkin sivil toplum kuruluşlarının çalışma, toplantı ve araştırmalarında aktif olarak yer almaktadır.

Dr. Özcebe'nin başlıca çalışma alanları çocuk, ergen ve okul sağlığı, sağlığın geliştirilmesi programları, sağlık okuryazarlığı, çocukluk çağı obesitesi, tütün kontrolü, yaralanma ve kontrol programlarıdır. İlgi alanlarında uluslararası ve ulusal makale, kongre bildirisi ve kitap bölümü olarak 500'den fazla yayını bulunmaktadır.

Dr. Oğul Üner

Casey Eye Institute'da Post-Doktora Araştırmacısı

Dr. Oğul E. Üner, Casey Eye Institute, Oregon Health and Science University'de göz hastalıkları alanında ihtisas yapmıştır. Emory Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Summa Cum Laude derecesiyle mezun olmuş ve sınıf birincisi olarak valedictorian unvanını kazanmıştır. Ayrıca, University of Pennsylvania'dan biyoloji alanında Summa Cum Laude derecesiyle lisans diplomasına sahiptir.

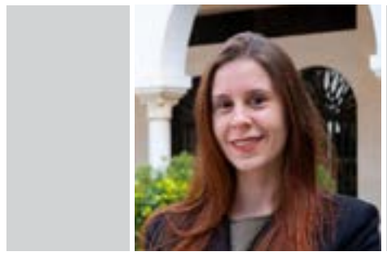
Casey Eye Institute'da Post-Doktora Araştırmacısı olarak görev yapan Dr. Üner, göz radyasyon toksisitesi, göz onkolojisinde yapay zeka ve kalıtsal retina hastalıklarının görüntülenmesi gibi birçok projede liderlik yapmıştır.

Emory Üniversitesi Lisansüstü Öğrenci Hükümeti Başkan Yardımcısı olarak, üniversite genelinde çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık çalışmalarını yürütmüş; kadın hijyen ürünlerine erişimi artırmış, cinsiyetten bağımsız tuvaletlerin kullanımını yaygınlaştırmış ve uluslararası öğrencilere yönelik burs olanaklarını genişletmiştir.

Kariyeri boyunca birçok ödül ve onura layık görülen Dr. Üner, Gold Humanism Honor Society üyesi olarak meslektaşları tarafından örnek hasta bakımı, hizmet ve liderlik gösterdiği için seçilmiştir. Araştırma ve burs çalışmalarıyla ulusal düzeyde 20.000 doların üzerinde fon ve ödüller kazanmıştır.

Prof. Dr. Alicia Sianes Bautista

Extremadura Üniversites, Eğitim Bilimleri Bölümü

Prof. Dr. Alicia Sianes Bautista, İspanya'daki Extremadura Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Eğitimini Sevilla Üniversitesi'nde pedagojide lisans derecesiyle tamamladıktan sonra, İspanya Ulusal Uzaktan Eğitim Üniversitesi (UNED)'de uluslararası doktora programını başarıyla tamamlamıştır. Akademik kariyeri boyunca eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı analizi, yükseköğretimde pedagojik yaklaşımlar ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında çeşitli araştırmalar yürütmüştür.

Dr. Sianes Bautista, Giecse (Sevilla Karşılaştırmalı Eğitim Araştırma Grubu, HUM-486)'nda aktif bir araştırmacı olarak, karşılaştırmalı ve uluslararası eğitim politikaları, eğitimde sosyal adalet, öğretmen eğitimi ve kapsayıcı öğrenme ortamları üzerine çalışmalar yapmaktadır. Özellikle eğitim sistemlerinde fırsat eşitliği, öğretmenlerin mesleki gelişimi ve toplumsal cinsiyet eşitliği gibi konulara odaklanarak akademik yayınlar üretmiştir.

Aynı zamanda, öğretmen yetiştirme ve yükseköğretimde eğitim programlarının geliştirilmesi alanlarında uzmanlaşmış bir akademisyen olarak, eğitim alanına önemli katkılarda bulunmuştur. Uluslararası eğitim projelerinde yer alarak, farklı ülkelerdeki eğitim sistemlerini inceleme ve pedagojik yenilikleri değerlendirme fırsatı bulmuştur.

Dr. İdil Aksöz Efe

Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı

Dr. İdil Aksöz-Efe, lisans eğitimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü'nde tamamladıktan sonra, aynı üniversitede yüksek lisans ve doktora eğitimini başarıyla tamamlamıştır. Akademik kariyerine Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak başlamıştır. Bu süreçte, psikolojik danışmanlık alanında hem teorik hem de uygulamalı araştırmalar yürütmüş, üniversite öğrencileri ve meslek profesyonelleri için eğitimler vermiştir.

Bir dönem Amerika Birleşik Devletleri'nde bir sağlık kuruluşunda yas danışmanı çalışmıştır. Bireylerin kayıp, yas ve travmatik yaşam deneyimleriyle başa çıkmalarına destek sağlamaktadır. Uzmanlık alanları arasında yas ve kayıp, sosyal destek ve kısıtlamalar, duygusal düzenleme, afetler ve travma sonrası iyileşme süreçleri yer almaktadır. Klinik ve akademik çalışmalarını birleştirerek, bireylerin ruh sağlığını destekleyen müdahaleler geliştirmekte ve uygulamaktadır.

Dr. Aksöz-Efe, yas süreciyle ilgili kültürel farklılıkları inceleyen ve bireylerin psikolojik dayanıklılığını artırmaya yönelik yöntemler üzerine çalışan bir akademisyen ve danışmandır. Uluslararası konferanslar, akademik yayınlar ve profesyonel eğitimler aracılığıyla psikolojik danışma alanına katkıda bulunmaya devam etmektedir.

Ayça Demirel Koçer

SEV Okulları, IB PYP Kordinatörü

Ayça Demirel Koçer, 1984 yılında Kdz. Ereğli'de doğmuştur. İlk ve ortaokul eğitimini Kdz. Ereğli TED Koleji'nde, lise eğitimini ise Kdz. Ereğli Anadolu Lisesi'nde tamamlamıştır. 2006 yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nden mezun olmuş, ardından 2015 yılında Wilkes Üniversitesi'nde Fen Bilimlerinde Eğitim Stratejileri ve Geliştirme alanında yüksek lisans programını tamamlamıştır.

Kariyerine aynı okulda sınıf öğretmeni ve zümre başkanı olarak başlamış ve 12 yıl boyunca bu görevleri başarıyla yürütmüştür. Eğitimcilik anlayışını sürekli geliştirmek amacıyla çeşitli ulusal ve uluslararası eğitim programlarına katılmış, öğretmen eğitimi ve pedagojik yaklaşımlar üzerine birçok çalışmada yer almıştır. Eğitimde farklılaştırma, öğrenci merkezli öğrenme modelleri ve bilişsel esneklik konularında çalışmalar yürütmüş, öğretmen eğitimleri düzenlemiş ve eğitim materyalleri geliştirmiştir.

Şu anda SEV Okullarında Akademik Zenginleştirme Departmanı'nda, PASS Teorisi (Planlama, Dikkat, Eşzamanlı ve Ardışık Bilişsel Süreçler) üzerine çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda, öğrencilerin bireysel bilişsel profillerine uygun eğitim modelleri geliştirmek, öğretmenleri bu konuda desteklemek ve akademik programlara entegre etmek üzere projeler üretmektedir.

Doç. Dr. Mustafa Öztürk

Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Doç. Dr. Mustafa Öztürk ODTÜ Yabancı Diller Eğitimi lisans, Eğitim Bilimleri yüksek lisans, Eğitim Programları ve Öğretim alanında doktora derecelerine sahiptir. Ayrıca, Finlandiya'da (University of Turku) Öğrenme, Öğrenme Ortamları ve Eğitim Sistemleri konulu tezsiz yüksek lisans programını, Tayland'da (Chulalongkorn University) Barış ve Çatışma Çalışmaları konulu lisansüstü sertifika programını ve Amerika Birleşik Devletleri'nde (Columbia University Teachers College) Uluslararası ve Karşılaştırmalı Eğitim alanında post-doktora programını tamamlamıştır. Sürdürülebilirlik, çevre eğitimi, sosyal içerme, kapsayıcı eğitim, özel eğitim, hizmet-öncesi ve hizmet-içi öğretmen yetiştirme ve geliştirme konularına ilişkin ulusal ve uluslararası projelerde yürütücü, danışman, araştırmacı ve eğitmen olarak görev almış, MEB tarafından onaylanmış, temel eğitim (K-8) kademelerine yönelik 42 eğitici kitapta yazar olarak yer almıştır.

'Temel Eğitimde Sürdürülebilir Gelişme odaklı Eğitim Yetkinliğinin Kazandırılması ve Yaygınlaştırılması' konulu çalışmasıyla, Koç Üniversitesi UNESCO Kürsüsü tarafından 2018 yılı Prof. Dr. Çiğdem Kağıtçıbaşı İnsan Gelişimi Araştırma Ödülü'ne layık görülmüştür. 2019 yılında yürütücülüğünü üstlendiği 'Tersyüz Öğrenme Modeli Yoluyla Sürdürülebilir Gelişme odaklı Eğitim' başlıklı TÜBİTAK projesini tamamlayarak, Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapan toplam 1600 öğretmenin sürdürülebilirlik vizyonu ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları hakkında mesleki eğitim almalarını sağlamıştır. Halen, Columbia University Teachers College bünyesindeki Sürdürülebilir Gelecekler Merkezinde (Center for Sustainable Futures) uluslararası araştırmacı olarak proje faaliyetleri sürdürmektedir.

III. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı

Konuşmacıları ve Özgeçmişleri

Dr. Qudsia Kalsoom

Dundee Üniversitesi, Eğitim Çalışmaları

Dr. Qudsia Kalsoom, Dundee Üniversitesi İnsan Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Hukuk Fakültesi'nde öğretim üyesidir. Şubat 2022'de Birleşik Krallık'a taşınmadan önce, Pakistan'daki Beaconhouse National University'de yardımcı doçent olarak görev yapıyordu.

Dr. Kalsoom'un araştırma alanları temel olarak sürdürülebilirlik eğitimi, sürdürülebilir kalkınma hedefleri, sürdürülebilirlik eğitimi için liderlik, sosyal adalet eğitimi ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularına odaklanmaktadır. Dr. Kalsoom, sürdürülebilirlik eğitimi alanındaki varsayımları yeniden düşünmeye ve yeni fırsatları takip etmeye yönlendiren makaleler (hem deneysel hem de kavramsal) yazmıştır. Dr. Kalsoom'un çalışmaları, sürdürülebilirlik eğitimi alanında saygı gören uluslararası yayın organlarında yayımlanmıştır. Dr. Kalsoom ayrıca, davetli konuşmalar, dersler ve konferans sunumları aracılığıyla çalışmalarını paylaşmıştır.

Dr. Kalsoom, akademik çalışmalarının yanı sıra, uluslararası araştırma projelerinde yer almakta ve sürdürülebilirlik eğitimi ile sosyal adalet konularında farklı disiplinlerden akademisyenlerle iş birlikleri yürütmektedir. Eğitimde sürdürülebilirlik liderliği üzerine çalışmalar yaparak, öğretmen eğitimi ve politika geliştirme süreçlerine katkıda bulunmaktadır.

Dr. Ellen Field

Lakehead Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Dr. Ellen Field, Lakehead Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Yardımcı Doçenttir. Araştırma ilgi alanları, Kanada K-12 sisteminde iklim değişikliği eğitimi politikası ve uygulamasıdır. Lakehead Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Çevre Eğitimi (B.Ed) ve İklim Değişikliği Eğitimi (M.Ed) dersleri vermektedir. Aynı zamanda hizmet içi öğretmen eğitimi kapsamında mesleki gelişim atölyeleri düzenlenmektedir. DR. Ellen Field, Canadian Journal of Environmental Education (Kanada Çevre Eğitimi Dergisi) nin Yardımcı Editörü ve Canadian Regional Hub of Monitoring and Evaluation of Climate Change Education (MECCE). (Kanada İklim Değişikliği Eğitimi İzleme ve Değerlendirme Bölgesel Merkez)'nin eş başkanıdır.

Ellen yakın zamanda UNESCO tarafından iklim değişikliği eğitimi programı ve ülkelerin uyması gereken bir politika çerçevesi olan Yeşil Eğitim Yönergelerinin yazarıdır. Dr. Field "İklim Belirsizliği Çağında Eğitim Politikası ve Uygulaması" başlıklı bir SSHRC İçgörü Geliştirme Hibesi (2020-2022), "Duyarlı Eğitim: gençlik-yetişkin müttefikliği ve dönüşüm için pedagojiler" başlıklı bir SSHRC Bağlantıları hibesi (2021-2022), ve Kanada'da iklim değişikliği eğitimi hakkında SSHRC doktora sonrası bursu kazanmıştır. Araştırma alanı iklim değişikliği eğitimi, iklim adaleti çevresel sürdürülebilirlik eğitimi, derin öğrenme ve bağlantılı öğrenme pedagojileri, dönüşümsel öğrenme, ilgi odaklı öğrenme, dijital medya ve gençlik katılımcı kültürü konularını kapsamaktadır.

Dr. İbrahim Hüseyin Cansever

Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Dr. İbrahim Hüseyin Cansever, 1988 yılında Birecik'te doğmuştur. 2009 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nden mezun olmuştur. Akademik kariyerine aynı üniversitede devam eden Cansever, 2015 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı'nda yüksek lisansını, 2020 yılında ise doktorasını tamamlamıştır.

Şu anda Süleyman Demirel Üniversitesi'nde doktor unvanıyla akademik çalışmalarını sürdürmekte olup, sağlık yönetimi, sağlık politikası, sağlık planlaması ve sürdürülebilir sağlık sistemleri alanlarında uzmanlaşmıştır. Akademik danışmanlık, proje yürütücülüğü ve sektörel iş birlikleri gibi alanlarda da aktif olarak rol almakta, sağlık yönetimi alanında güncel gelişmeleri takip ederek sürdürülebilir ve etkili sağlık politikalarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Akademik çalışmalarının yanı sıra çeşitli konferans ve seminerlerde konuşmacı olarak yer almakta ve sağlık yönetimi alanındaki genç akademisyenlere ve öğrencilere rehberlik etmektedir.

Evli ve bir çocuk sahibi olan Dr. Cansever, iyi derecede İngilizce bilmekte olup, akademik ve mesleki gelişimine katkı sağlayan uluslararası platformlarda aktif olarak yer almaktadır.

Prof. Dr. Pınar Sökülmez Kaya

Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü

Prof. Dr. Pınar Sökülmez Kaya, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Lisans eğitimini 1988 yılında Hacettepe Üniversitesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü'nde tamamladıktan sonra, yüksek lisans ve doktora derecelerini de aynı üniversitenin Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde almıştır. Doktora çalışmasını inflamatuar bağırsak hastalıklarında oral enteral beslenme desteğinin hastalığın klinik seyri ve malnütrisyon üzerindeki etkileri üzerine yapmıştır. 1989-2012 yılları arasında diyetisyen olarak görev yapan Prof. Dr. Sökülmez Kaya, 2012 yılından itibaren Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde akademik kariyerine devam etmektedir. Araştırma alanları arasında yetişkin hastalıklarında beslenme, toplu beslenme sistemleri, toplum beslenmesi ve nutrisyon yer almakta olup, bu konularda çeşitli bilimsel makaleler, kitap bölümleri ve bildiriler yayımlamıştır. Özellikle klinik beslenme, halk sağlığında beslenme ve metabolik hastalıklar konularına odaklanan çalışmalarıyla dikkat çekmektedir. Akademik performans göstergeleri kapsamında ulusal ve uluslararası indekslerde yayımlanan çok sayıda bilimsel yayına sahiptir.

Yetişkin hastalıklarında beslenme, Toplu beslenme sistemleri, Toplum beslenmesi, Nutrisyon alanında deneyim sahibidir. Erişkin hastalıklarında beslenme, halk sağlığında beslenme konularında kitap bölümleri, makaleleri ve pek çok bildirileri mevcuttur.

Prof. Dr. Felisa Tibbitts

Utrecht Üniversitesi İnsan Hakları Eğitimi ve UNESCO İnsan Hakları ve Yüksek Öğrenim

Prof. Dr. Felisa Tibbitts, Hollanda Utrecht Üniversitesi Hukuk, Ekonomi ve Yönetim Fakültesi'nde İnsan Hakları Eğitimi Kürsüsü Başkanı (2017-günümüz) ve UNESCO İnsan Hakları ve Yükseköğretim Kürsü Başkanıdır (2019-günümüz). Üniversite, hükümet, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile etkileşimde bulunarak yükseköğretimde insan haklarını teşvik etmeyi amaçlayan kısmi zamanlı öğretim üyesi ve araştırmacı olarak görev yapmaktadır. Danışmanlık projeleri arasında; UNESCO'nun Müfredatın Yeşillenmesi Rehberi'nin başyazarlığı, ABD polisinin insan hakları eğitimine yönelik dış değerlendirmesi (Soykırım Önleme Auschwitz Enstitüsü), BM Genel Sekreterinin Soykırım ve Kitlesel Atrocities Özel Danışmanı için nefret söylemiyle ilgili çevrimiçi bir kurs geliştirilmesi, IREX'in "Değişim İçin Eğitim-Irak" projesine yönelik dış değerlendirme ve Kıbrıs Tarih Diyalogu ve Araştırması Derneği'nin barış eğitimi çalışmaları için bir izleme ve değerlendirme gösterge paneli geliştirilmesi yer almaktadır.

IV. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı

Konuşmacıları ve Özgeçmişleri

Doç. Dr. Muhammed Atak

T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürü

Dr. Muhammet Atak, 1986 yılında Cizre'de doğdu. 2012 yılında İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Öğrencilik yıllarında çeşitli sivil toplum kuruluşlarının gençlik birimlerinde aktif roller üstlendi. Meslek hayatına Bitlis Merkez ve Hizan ilçesine bağlı Sağınlı Köyü'nde aile hekimi olarak başladı. Ardından İstanbul Beykoz Devlet Hastanesi'nde acil servis hekimliği yaptı ve İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü'nde baş denetçi olarak görev aldı. 2014-2016 yılları arasında Genç Yeryüzü Doktorları Başkanlığı görevini yürüttü. Akademik çalışmalarına İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda doktora eğitimiyle devam etti. Kamu yönetiminde de görev alan Dr. Atak, Üsküdar İlçe Sağlık Müdürü olarak görev yapmıştır. Görev yaptığı dönemde, yerel düzeyde sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi ve toplum tabanlı sağlık projelerinin geliştirilmesi üzerine çalışmıştır. 2024 yılında T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürü olarak atanmasının ardından, birey ve toplum sağlığını güçlendirmeye yönelik farkındalık kampanyaları, önleyici sağlık hizmetleri ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarının yaygınlaştırılması gibi konularda çalışmalarına devam etmektedir. Sağlık hizmetlerinin etkinliğini artırmak ve toplumda sağlıklı yaşam kültürünü yaygınlaştırmak amacıyla ulusal ve uluslararası platformlarda çalışmalarını sürdürmektedir.

Tijen Çoşkun

T.C. Tarım Bakanlığı Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü Gıda İşletmeleri ve Kodeks Daire Başkanlığı

Tijen Çoşkun, Hacettepe Üniversitesi Gıda Mühendisliği bölümünden mezun olmuştur. Kariyerine Eskişehir Tarım İl Müdürlüğü'nde Gıda Denetçisi olarak başlamış, ardından Eskişehir Milli Eğitim Müdürlüğü'nde öğretmenlik, okul müdür yardımcılığı ve okul müdürlüğü görevlerinde bulunmuştur. Sonraki yıllarda, Ankara İl Tarım Müdürlüğü'nde İdari İşler Şubesi Personel Şefliği ve Gıda ve Yem Şubesi Gıda Denetçisi olarak görev almıştır. Bu süreçte, gıda güvenliği ve denetimi alanında önemli deneyimler kazanmıştır. Tijen Çoşkun, şu anda T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü Gıda İşletmeleri ve Kodeks Daire Başkanlığı'nda çalışmaktadır. Burada, Kayıt Çalışma Grubu, Takviye Edici Gıdalar Çalışma Grubu ve Kodeks Çalışma Grubu gibi çeşitli gruplarda aktif görevler üstlenmiştir. Ayrıca, Gıda ve Yem güvenliği alanındaki yasal düzenlemeler, kalite kontrol süreçleri ve ulusal/uluslararası gıda kodekslerinin geliştirilmesi üzerine çalışmalarını sürdürmektedir.

Dr. Laura Fernandez

EUFIC Avrupa Gıda Bilgi Konseyi (EUFIC) Genel Direktörü – Sabri Ülker Vakfı Bilim Kurulu Üyesi

Dr. Laura Fernández Celemín, beslenme ve gıda güvenliği alanlarında uzmanlaşmış bir akademisyen ve liderdir. Leuven Katolik Üniversitesi'nden İnsan Beslenmesi ve Diyetik diplomasının yanı sıra Biyomedikal Bilimler doktorasına sahiptir. Kariyerine gıda bilimi ve beslenme üzerine akademik araştırmalarla başlamış olan Dr. Fernández, zamanla Avrupa Gıda Bilgi Konseyi (EUFIC) Genel Direktörü olarak liderlik pozisyonuna yükselmiştir. EUFIC'teki görevlerinde, beslenme ve gıda güvenliği stratejilerinin geliştirilmesi, AB fonlu araştırma projelerinin yönetimi ve tüketici bilgilendirme faaliyetlerinin yürütülmesi gibi kritik alanlarda öncülük etmektedir.

Dr. Fernández, gıda bilimi ve beslenme konusunda ulusal ve uluslararası düzeyde önemli bir akademik geçmişe sahiptir. Çeşitli hakemli dergilerde, sektör yayınlarında ve uzmanlaşmış gazetelerde pek çok makale yayımlamış, gıda güvenliği ve sağlıklı beslenme konularında önemli çalışmalar yapmıştır. Ayrıca, EUFIC'in tüketici araştırmaları ve AB destekli projelerle ilgili bulguları geniş kitlelere aktarabilmek amacıyla sayısız sunum yapmış ve toplantılara katılmıştır. Laura Fernández'in bilimsel temellere dayalı bilgilendirme çalışmaları, tüketicilerin dengeli ve sağlıklı beslenme alışkanlıkları geliştirmelerine yardımcı olmak için bilgilendirici kaynaklar sunmaktadır. Avrupa ve dünya çapında sağlıklı beslenme alışkanlıklarının yaygınlaştırılması adına önemli katkılarda bulunmuş, bilimsel verilerle desteklenen politikalar geliştirilmesine önayak olmuştur.

Sabri Ülker Vakfı'nın Bilim Kurulu üyeliği de üstlenen Dr. Fernández, gıda güvenliği ve beslenme konusunda küresel çapta etki yaratmaya yönelik çalışmalara devam etmektedir.

Prof. Zehra Büyüktuncer Demirel

Hacettepe Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Bölüm Başkanı – Sabri Ülker Vakfı Bilim Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Zehra Büyüktuncer-Demirel, 2000 yılında Hacettepe Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü lisans programından mezun olmuştur. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Diyetetik Yüksek Lisans Programını 2003 yılında, Beslenme ve Diyetetik Doktora Programını ise 2008 yılında tamamlamıştır. Prof. Dr. Zehra Büyüktuncer-Demirel, 2001 yılında araştırma görevlisi olarak başladığı Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü'nde 2011 yılında yardımcı doçent, 2012 yılında doçent, 2018 yılında profesör kadrosuna atanmıştır. Prof. Büyüktuncer Demirel halen aynı bölümde bölüm başkanlığı ve Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde dekan yardımcılığı görevlerini sürdürmektedir.

Prof. Büyüktuncer-Demirel, 2008-2010 yıllarında İngiltere'de Chester Üniversitesi Klinik Bilimler Bölümünde öğretim görevlisi olarak çalışmış; 2019-2020 yıllarında ise Amerika Birleşik Devletleri'nde, Columbia Üniversitesi, Irving Medical Center ve Sleep Center of Excellence'da misafir araştırmacı olarak görev almıştır. Prof. Büyüktuncer-Demirel, 2015 yılından itibaren Avrupa Diyetetik Dernekleri Federasyonu (ICDA) ve Uluslararası Diyetetik Dernekleri Konfederasyonu (EFAD) Türkiye delegesidir ve aynı zaman da EFAD Eğitim Danışma Kurulu üyesidir. Prof. Büyüktuncer-Demirel 2018 yılından itibaren Türkiye Bilimler Akademisi Gıda ve Beslenme Çalışma grubu üyesi olarak görev yapmaktadır.

Doç. Dr. Nadia Steils

HEC Liège (ULiège) İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi, Uluslararası Stratejik Pazarlama Yüksek Lisans Programı Akademik Eş-Direktörü

Nadia Steils, HEC Liège'de (ULiège) Yardımcı Doçent olarak görev yapmaktadır. Farklı akademik seviyelerde Yöntemler, Dijital Pazarlama ve Pazarlama dersleri vermekte ve Uluslararası Stratejik Pazarlama Yüksek Lisans Programı'nın Akademik Eş Direktörü olarak görev yapmaktadır. 2023 yılında Lille Üniversitesi'nden Habilitation à Diriger des Recherches (HDR) unvanını almıştır. Akademik geçmişinde, Namur Üniversitesi ve IAE Lille'de Yönetim Bilimleri alanında doktora (2012-2016), IAE Lille'den Pazarlama Araştırmaları alanında yüksek lisans (2010-2012) ve IHECS Brüksel'den Uygulamalı İletişim alanında lisans (2007-2010) dereceleri bulunmaktadır.

Daha önce Lille Üniversitesi'nde öğretim pozisyonlarında bulunmuş ve Namur Üniversitesi, Louvain School of Management (Université Catholique de Louvain) ve Solvay Business School gibi kurumlarda misafir öğretim üyesi olarak dersler vermiştir. Araştırma alanları dijital pazarlama, tüketici güçlendirme ve kitle kaynak kullanımı (crowdsourcing) üzerine yoğunlaşmakta olup, çalışmalarını üst düzey akademik dergilerde yayımlamış ve uluslararası konferanslarda sunumlar yapmıştır. Ayrıca akademik atölyeler düzenlemiş, kurumsal araştırma iş birliklerine liderlik etmiş ve Emerald Outstanding Paper Award (2019) ve World Marketing Congress'te En İyi Bildiri Ödülü (2023) gibi ödüller almıştır.

Özlem Üliç Çatar

Sabri Ülker Vakfı Genel Sekreteri

Özlem Üliç Çatar, 1994-1998 yılları arasında Kabataş Erkek Lisesi'nde lise eğitimini tamamladıktan sonra, 2003 yılında Uludağ Üniversitesi Biyoloji Bölümü'nden mezun olmuştur. 2010 yılında Haliç Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü'nde yüksek lisansını, 2024 yılında Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Sosyoloji Bölümü Lisans programını da başarıyla tamamlamıştır.

Profesyonel kariyerine ilaç sektöründe Ürün Müdürü olarak başlamıştır. 2012-2014 yılları arasında Hero Baby'de Pazarlama Uzmanı olarak görev alan Üliç Çatar, Eylül 2014'ten bu yana Sabri Ülker Gıda Araştırmaları Enstitüsü Vakfı'nda çalışmaktadır. Vakıfta Proje Yöneticisi olarak başladığı görevine, Eylül 2023 itibarıyla Vakfın Genel Sekreteri olarak devam etmektedir.

Prof. Dr. Nur Baran Aksakal

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Çevre Sağlığı Bilim Dalı Başkanı, DSÖ Avrupa Bölgesi Avrupa Bağışıklama Teknik Uzman Grubu Üyesi – Sabri Ülker Vakfı Bilim Kurulu Üyesi

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İngilizce Bölümü'nden 1997 yılında mezun oldu. Aynı yıl Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda başladığı uzmanlık eğitimini 2001 yılında tamamladı. 2001-2004 yılları arasında T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar ve Salgın Kontrol Dairesi'nde Uzman Doktor ve Şube Müdürlüğü görevlerinde bulundu. 2004 yılında Öğretim Görevlisi olarak başladığı Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda 2014 yılında Profesör unvanını aldı, 2015-2018 yılları arasında Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanlığı'nı yürüttü. 2006 yılında Kopenhag'da Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesi Aşı ile Korunulabilir Hastalıklar Birimi'nde kısa dönem uzman olarak görev yaptı. 2009 yılında Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çevre Hekimliği Yüksek Lisans Programını tamamlayarak Çevre Hekimliği Bilim Uzmanı oldu.

Lisans ve lisansüstü eğitimde ağırlıklı olarak Bulaşıcı Hastalıklar ve Bağışıklama, Toplum Beslenmesi, Çevre Sağlığı, Epidemiyoloji ve Biyoistatistik dersleri vermektedir. 2016 yılından itibaren DSÖ-Avrupa Bölgesi Avrupa Bağışıklama Teknik Danışma Uzman Grubu (European Technical Advisory Group of Experts on Immunization- ETAGE) üyesi olan Dr. Baran Aksakal halen Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda Profesör ve Çevre Sağlığı Bilim Dalı Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Prof. Dr. Ali Atıf Bir

İletişim Profesörü

Prof. Dr. Ali Atıf Bir, iletişim profesörü, pazarlama ve reklam uzmanı, marka danışmanı, halkla ilişkiler ve satış araştırmaları danışmanı, köşe yazarı ve yayınevi kurucusudur. The Kitap Yayınları ve IBE Business Institute'un kurucusu olarak akademi ve iş dünyasında önemli katkılar sunmaktadır.

1984 yılında Anadolu Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu. 1987'de yine aynı üniversitede İletişim Sanatları alanında yüksek lisansını tamamladı. 1989'da Amerika Birleşik Devletleri Wisconsin'deki Marquette Üniversitesi'nde iletişim araştırma teknikleri üzerine ikinci yüksek lisansını yaptı. Doktora derecesini ise 1992 yılında Anadolu Üniversitesi İletişim Sanatları Bölümü'nden aldı. 1993'te aynı üniversitede doçent, 1998'de İktisadi ve İdari Programlar alanında profesör unvanını kazandı.

Kariyeri boyunca önemli idari görevler üstlendi. 1994-1995 yılları arasında Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Enstitüsü Müdür Yardımcılığı, 1995-2002 yılları arasında Açıköğretim Fakültesi Dekan Yardımcılığı, 1998-2003 yıllarında ise Açıköğretim Fakültesi Yayın Komisyonu Üyeliği görevlerinde bulundu. 2004 yılında Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Dekanı olarak atandı, ardından Bahçeşehir Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanlığı görevini üstlendi.

Bugün Prof. Dr. Ali Atıf Bir, The Kitap Yayınları ve IBE Business Institute aracılığıyla Türkiye'de bilimsel ve profesyonel dünyaya katkı sunmaya devam etmektedir. Başlangıçta kaliteli işletme ve ekonomi kitaplarını Türk okuyucusuna kazandırmak amacıyla kurulan The Kitap Yayınları, zamanla Türkiye'den ve dünyadan seçkin eserleri farklı kategorilerde yayımlayan saygın bir yayınevine dönüşmüştür. IBE Business Institute ise alanında uzman isimlerle çeşitli eğitim programları sunmakta ve 2022 yılında start-up dünyasının önde gelen isimlerini buluşturan "What's Next" zirvesini organize ederek sektörel gelişmelere yön veren etkinliklere imza atmaktadır.

Prof. Dr. Diana Banati

Szeged Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi

Prof. Dr. Diána Bánáti, 20 yıllık araştırma ve akademi deneyimiyle, gıda güvenliği, gıda politikası, gıda mevzuatı ve tüketici bilimleri alanlarında tanınmış bir profesördür.

Kariyeri boyunca; Macaristan'da, Central Food Research Institute'de (CFRI/KÉKI) Genel Müdür olarak (2000-2011) görev yapmasının yanı sıra gıda güvenliği ve uluslararası bilimsel araştırmalar iş birliğinden sorumlu Bakanlık Temsilcisi ve Macaristan Tarım Bakanlığı'nda Baş Bilim Danışmanı olarak görev almıştır.

Prof. Bánáti, Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi'nde (EFSA) iki dönem Yönetim Kurulu Başkanlığı (2008-2012) ve Başkan Yardımcılığı (2006-2008) yapmıştır. Birçok uluslararası bilim kuruluşunda üye olarak görev yapan Prof. Bánáti (örn. FAO/WHO Codex Alimentarius, EFFoST, OECD, Avrupa Komisyonu Bilim ve Yeni Teknolojilerde Etik Grubu), uluslararası Gıda Bilimi ve Teknolojisi Birliği (IAFoST) ve Avrupa Akademisi (Academia Europaea) üyesidir. Ayrıca aralarında Acta Alimentaria, International Journal of Horticultural Science ve Food Science, Technology'nin de bulunduğu çeşitli yayınların yayın kurullarının üyesidir.

Prof. Bánáti gıda bilimi, özellikle gıda güvenliği, gıda politikası, gıda mevzuatı ve tüketici bilimleriyle ilgili 120 hakemli yayın, 43 kitap bölümü, 100'den fazla konferans bildirisi ve özetinin yazarıdır. Çok sayıda uluslararası konferans düzenlemiş olan Prof. Bánáti, bu konferanslarda başkanlık yapmıştır (örn. EFFoST, CEEFood). Ulusal ve uluslararası Ar-Ge programları ve AB araştırma projelerinde (FP6, FP7) aktif roller üstlenmiştir.

2012-2018 yılları arasında, Uluslararası Yaşam Bilimleri Enstitüsü Avrupa'nın (ILSI Europe) İdari ve Bilim Direktörlüğünde görev almıştır. Şu anda Szeged Üniversitesi'nde Dekan Yardımcısı olarak çalışmaktadır.

Prof. Dr. Yeşim Şenol

Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Yeşim ŞENOL, 1994 yılında Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olmuş, 2001 yılında Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda tıpta uzmanlık eğitimini tamamlamıştır. 2002 yılından itibaren Tıp Eğitimi Anabilim dalında çalışan Prof. Dr. Yeşim Şenol 2009 yılında Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalında yüksek lisansını tamamlamıştır. 2011 yılında Tıp Eğitimi alanında Doçent unvanını almıştır. 2015 yılında Dekan yardımcılığı, 2014-2016 yılları arasında ise Tıp Eğitimini Geliştirme Derneğinin başkan yardımcılığı, 2018-2019 yılları arasında Tıp Eğitimini Geliştirme Derneğinin yönetim kurulu başkanlığını yürütmüştür. 2024 yılında Dekan olarak atanmıştır. Sağlık alanında eğitim programı tasarımı, yükseköğretimde kalite, meslekleraası eğitim, simülasyon çalışma alanlardır.

Gülcan Kılınç

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Hizmetleri Şube Koordinatörü

Çeşitli okullarda öğretmen olarak görev aldıktan sonra Çankaya İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünde bir yıl süre ile çalışmanın ardından MEB Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Daire Başkanlığı Sağlık Hizmetleri Şubesinde göreve başladım. Bir yıl sonrasında da Şube Koordinatörü olarak görevlendirildim. Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarda sunulan sağlık hizmetlerinin; etkin, verimli ve sürdürülebilir olması ile uygulamada birliktelik ve bütünsellik sağlanması amacı ile İl İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi arasında koordinasyon sağlamak, çalışanlara yönelik uygulanan sağlık ve güvenlik politikalarını izlemek, okul çağındaki çocukların; bedenen, ruhen ve sosyal yönden tam bir iyilik halinde olmasının sağlanması ve sürdürülmesi, sağlıklı bir çevrede gelişimi, ailelerin ve toplumun sağlık düzeyinin yükseltilmesine yönelik Bakanlığımızın taraf olduğu sağlık hizmetlerine ait iş ve işlemleri yürütmek ile ilgili konularda görev yapmaktayım.

2020

2021

I. ULUSLARARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

11 ŞUBAT 2021

Konferans online platform üzerinden gerçekleşmiştir.

I. ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

11 ŞUBAT 2021

SABRİ ÜLKER VAKFI

Konferansın amacı ve kapsamı

İnsanlık, 2019 yılında Çin'in Wuhan kentinde başlayan ve 2020 yılında tüm dünyayı beklenmedik şekilde etkileyen bir salgın krizi ile karşı karşıya kalmıştır. Başta sağlık, beslenme ve eğitim sektörü olmak üzere tüm sektörler bu krizden farklı düzeylerde etkilenmiştir. Bu dönem beslenme, sağlık ve eğitimde yeni deneyimlerin, ihtiyaçların ve farkındalıkların oluştuğu bir dönem olmuştur. Bu bağlamda, beslenme ve sağlık okuryazarlığı kritik bir önem kazanmıştır.

''Beslenme ve Sağlık Okuryazarlığı'' teması ile düzenlenen I. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı, salgın nedeniyle çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Ulusal ve uluslararası düzeyde alanlarında önde gelen uzmanların katılımı sayesinde, beslenme ve sağlık okuryazarlığı müdahaleleri ve politikaları hakkında kanıta dayalı araştırmaların paylaşılması mümkün olmuştur. Program, sözlü sunumlar ve sağlık okuryazarlığı araştırmacıları tarafından yapılan bir araştırma verisinin sunulduğu panelden oluşmuştur.

Konferans Katılım Bilgisi ve İzlenme Oranları

Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı'na web sitesi üzerinden toplam 1.000 kişi kayıt yapmıştır. Konferansa 2.600 kişi web sitesi üzerinden katılım sağlamıştır. Konferans ayrıca Sabri Ülker Vakfı'nın YouTube kanalı üzerinden canlı yayınlanmıştır. Canlı yayını 2.473 kişi izlemiştir. Toplam 5.073 kişi konferansımızı takip etmiştir. Toplantıya yoğun olarak beslenme ve diyetetik, sağlık, tıp ve eğitim alanlarından katılımcılar katılmıştır.

1. ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

ULUSLARARASI Beslenme & Sağlık OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

11 Şubat 2021

13.30-13.35
Açılış Konuşması
Dr. Talat İçöz
Sabri Ülker Vakfı Başkanı

13.35-13.50
Doç. Dr. Cem Gençoğlu
MEB Temel Eğitim Genel Müdürü

13.50-14.00
Toplum Temelli Sürdürülebilir Eğitim Projeleri: Yemekte Denge Eğitimi Projesi Örneği
Begüm Mutuş
Sabri Ülker Vakfı Genel Müdürü

14.00-14.20
Eğitim Programları Bağlamında Okul Tabanlı Beslenme ve Sağlık Eğitimi: Tarihçesi ve Bugüne Yansımaları
Prof. Dr. Hünkar Korkmaz
Hacettepe Üniversitesi

14.20-14.40
Pandemi ve Kriz Dönemlerinde Çocuğun Eğitim Yoluyla Desteklenmesi: Beslenme
Prof. Dr. Günseli Orhon
Akdeniz Üniversitesi

14.40-15.00
Pandemi ve Kriz Döneminde Çocuğun iyi Olma Halinin Korunmasına Yönelik Psiko-Sosyal Destek – Beslenme ve Sağlık Eğitimi Açısından Öneriler
Dr. Öğr. Üyesi Ece Varlık Özsoy
Akdeniz Üniversitesi

15.20-15.40
Çocuk Ergen Diş Sağlığı ve Beslenme
Prof. Dr. Meryem Uzamış Tekçiçek
Hacettepe Üniversitesi

15.40-16.40
Panel: Sağlık Okuryazarlığı ve Önemi
Moderatör: Prof. Dr. Serhat Ünal
Hacettepe Üniversitesi
Konuşmacılar:
Sağlık Okuryazarlığı: Toplumun Sağlık ve Refah Düzeyini Arttırmak İçin Temel Bir İyileştirme Alanı
Prof. Dr. Mine Durusu Tanrıöver
Hacettepe Üniversitesi
Sağlıkta ve Hastalıkta Yüksek Sağlık Okuryazarlığı Düzeyinin Değer Katan Etkileri
Doç. Dr. Pınar Yıldız
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

16.40-17.00
Gıda Okuryazarlığı
Dr. Ayşegül Selışık
FAO

17.00-17.20
Sağlık için Besin - Tat Öğretimi
Prof. Dr. Karen Wistoft
Aarhus Üniversitesi Danimarka

17.20-17.40
Okula Sağlıklı Dönüş: Uzaktan-Hybrid Eğitim, Medya Okuryazarlığı ve Dijital Yorgunluk
Prof. Dr. Betül Czerkawski
Arizona Üniversitesi ABD

17.40-18.10
Eğitimde Aile Katılımı
Prof. Dr. Julie Thomas
Nebraska Üniversitesi ABD

18.10
Kapanış

I. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı

Konuşmacı Özetleri

Konuşmacı:

Dr. Talat İçöz

Sabri Ülker Vakfı Başkanı

Konferans, Sabri Ülker Vakfı Başkanı Dr. Talat İÇÖZ'ün açılış konuşması ile başlamıştır.

Sabri Ülker Vakfı Başkanı Dr. Talat İçöz, Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı'nın toplum sağlığını desteklemek, sağlıklı yaşam bilinci oluşturmak ve bu bilinci eğitim yoluyla topluma kazandırmak adına önemli bir adım olduğunu belirtmiştir. Pandemi sürecinin sağlık ve beslenme okuryazarlığının kritik önemini bir kez daha ortaya koyduğu belirtilmiş, bu alandaki yenilikçi eğitim programlarının gerekliliği vurgulanmıştır. Sabri Ülker Vakfı'nın bilimsel temelli projelerle ulusal ve uluslararası düzeyde toplum sağlığına katkı sağlama misyonu, dijitalleşme ile geniş kitlelere ulaşan örnek çalışmalar üzerinden değerlendirilmiştir. Avrupa Beslenme Vakıfları İletişim Platformu ile sürdürülen iş birliğinin Türkiye'nin referans kurumu olma hedefine katkısı vurgulanmış, toplumun her kesiminde beslenme okuryazarlığını artırmak için multidisipliner yaklaşımların ve bilimsel iş birliklerinin önemi bir kez daha ortaya konmuştur. Konferans, toplum sağlığını ve bireylerin yaşam kalitesini artırmak için beslenme, sağlık ve eğitim konularında ulusal politikalar geliştirilmesi ve dijital iletişim kanallarının daha etkin kullanılması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Dr. İçöz, Sabri Ülker Vakfı'nın bu alandaki çalışmalarını sürdüreceğini ve küresel ölçekte referans kurumlarla iş birliğine devam edeceğini bildirmiştir.

Konuşmacı:

Doç. Dr. Cem Gençoğlu

Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürü (2016-2022)

Sabri Ülker Vakfı tarafından düzenlenen "Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı" kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürü Doç. Dr. Cem Gençoğlu'nun konuşmasında, eğitimin toplumsal kalkınmadaki rolü ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarının çocukların gelişimindeki önemi vurgulanmıştır. Çocukların sağlıklı beslenme ve düzenli fiziksel aktivite alışkanlıkları kazanmalarında okulların stratejik bir rol üstlendiği, bu alışkanlıkların akademik başarıyı artırdığı ifade edilmiştir. Sağlıklı bireylerin yetişmesi için eğitim sistemlerinin dinamik ve dayanıklı yapılarla desteklenmesi gerektiği belirtilmiş; pandemi sürecinin, eğitimde inovasyon ve sektörler arası iş birliklerinin önemini gözler önüne serdiği ifade edilmiştir. "Mutlu Çocuklar Güçlü Türkiye" vizyonu doğrultusunda, müfredatlar ve aile katılımını içeren geniş perspektifli stratejilerin toplum sağlığına katkısı vurgulanmıştır.

Konuşmacı:

Begüm Mutuş

Sabri Ülker Vakfı Genel Müdürü (2014-2022)

Sabri Ülker Vakfı Genel Müdürü Begüm Mutuş, konferansta yaptığı konuşmasında sağlık okuryazarlığı düzeyinin artırılmasının toplum sağlığı açısından önemine vurgu yapmıştır. Sağlık Bakanlığı'nın 2018 yılında gerçekleştirdiği Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve İlişkili Faktörler Araştırması'nın sonuçlarına göre Türkiye'de her 10 kişiden 7'sinin sağlık okuryazarlığı düzeyinin düşük olduğu ve bu düşüşle birlikte kronik hastalıkların görülme oranının arttığı ifade edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda Sabri Ülker Vakfı, toplumun bu alandaki farkındalığını artırmak amacıyla Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim konularında çalışmalarını sürdürmektedir.

Vakfın, bağımsız, bilimsel ve kâr amacı gütmeyen bir kurum olarak 2009 yılından itibaren toplum sağlığına yönelik faaliyetler gerçekleştirdiği; beslenme ve sağlıklı yaşam bilincinin gelişimine katkıda bulunarak sağlık ve beslenme alanlarında bilgi kirliliğiyle mücadele ettiği belirtilmiştir. Bu kapsamda, uluslararası düzeyde bilimsel kongreler düzenlendiği, bilim insanlarıyla iş birlikleri yapıldığı ve farkındalık projelerinin yürütüldüğü ifade edilmiştir.

Konferansta, 2011 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle hayata geçirilen Yemekte Denge Eğitim Projesi'nin başarısına değinilmiştir. Türkiye'nin en kapsamlı ve sürdürülebilir beslenme eğitim projelerinden biri olan proje ile 20 ilde 6 milyonun üzerinde öğrenci, öğretmen ve ebeveyne ulaşıldığı, dengeli beslenme ve fiziksel aktivitenin teşvik edildiği, aynı zamanda uluslararası düzeyde "en iyi uygulama örneği" olarak gösterildiği aktarılmıştır. 2021 yılında projeye eklenen gıda israfı ve okuryazarlık modülleriyle, çocuklarda gıda içeriği okuma ve israf bilinci oluşturmanın hedeflendiği vurgulanmıştır.

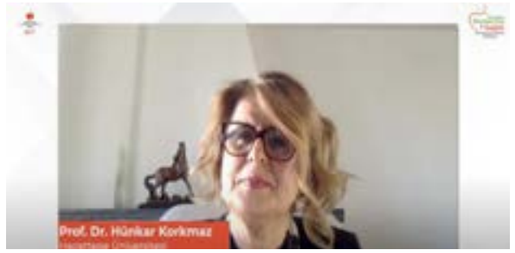
Pandemi döneminde sağlık ve beslenme konularındaki bilimsel bilgi iletişiminin önemine dikkat çekilmiş; "Bilim Bunu Konuşuyor" projesi gibi dijital bilgi platformları aracılığıyla bilgi kirliliğinin önüne geçildiği belirtilmiştir. Sabri Ülker Vakfı'nın, uluslararası bilim insanlarının katılımıyla düzenlediği Beslenme ve Sağlık İletişimi Konferansı ve Sağlıklı Yaşam Zirvesi gibi etkinliklerin, toplum sağlığının geleceğine katkı sağlamak adına kritik bir role sahip olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, 2014 yılından bu yana genç bilim insanlarını teşvik etmek amacıyla düzenlenen Sabri Ülker Bilim Ödülü'nün devam ettiği vurgulanmıştır.

Son olarak, Sabri Ülker Vakfı Yayınları'nın çocuklara yönelik hikâye kitapları serileri, "Anadolu Mutfağımızın Lezzetli ve Sağlıklı Reçeteleri" kitabı ve dünyaca ünlü bilimsel yayınların Türkçe' ye kazandırılması gibi çalışmalarla toplumun her kesimine hitap ettiği belirtilmiştir. Vakfın tüm bu projelerle toplum sağlığını desteklemek ve gelecek nesillere sağlıklı bir yaşam altyapısı sunmak için var gücüyle çalışmaya devam edeceği ifade edilmiştir.

Konuşmacı:

Prof. Dr. Hünkar Korkmaz

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı

Eğitim Programları Bağlamında Okul Tabanlı Beslenme ve Sağlık Eğitimi: Tarihçesi ve Bugüne Yansımaları

Beslenme, yaşamın erken dönemlerinden itibaren bireyin büyüme ve gelişmesi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Sağlıklı beslenme alışkanlıkları kazanan, fiziksel olarak aktif olmaya teşvik edilen çocuklar ve gençler, yetişkinlikte kronik hastalıkların etkisini azaltma potansiyeline sahiptir. Bu bağlamda beslenme eğitimi, yaşam boyu sağlıklı beslenme ve aktif yaşam alışkanlıklarının teşvik edilmesi için kilit bir role sahiptir ve bu eğitim yaşamın erken dönemlerinde başlamalıdır. Beslenme alışkanlıkları doğası gereği karmaşıktır ve aile, okul, akran, çevresel, sosyal, kültürel, ekonomik ve coğrafi faktörler gibi pek çok etkenden şekillenmektedir. Okul tabanlı beslenme eğitimi, öğrencilerin beslenme davranışlarını etkileme kapasitesine sahip olduğu için büyük önem taşır.

Çocukların sağlıklı büyümesi, yalnızca bireysel sağlıkları için değil, toplumların sürdürülebilirliği ve geleceği için de temel bir gerekliliktir. İskandinav ülkelerinde çocuklar toplumun ortak bir değeri olarak kabul edilip doğdukları andan itibaren desteklenmekte ve bu durum, beslenme ile ilgili sağlık politikalarının toplumsal sürdürülebilirlik açısından önemini ortaya koymaktadır. Türkiye'de de beslenme dostu okullar gibi projeler, özellikle sosyoekonomik durumu düşük bölgelerde çocukların sağlık ve eğitim başarılarını artırmaktadır. Okul çağındaki çocuklara, beslenme ve sağlıkla ilgili doğru alışkanlıkların kazandırılması, gelecekteki toplum sağlığını şekillendiren önemli bir adımdır. Bu süreç, yalnızca okulda verilen eğitimle değil, aile ve toplum düzeyindeki bilinçlendirme çalışmalarıyla da desteklenmelidir.

Okul eğitim programlarında beslenme ve sağlık konularının fen bilimleri, matematik, müzik gibi derslerle ilişkilendirilmesi gerektiği gibi, öğrencilere yaşam becerileri kazandıran içerikler sunulmalıdır. Bu sayede öğrenciler, bireysel beslenme ve sağlık alışkanlıklarını sadece teoriyle değil, pratikte de öğrenebilir ve günlük yaşamlarında uygulayabilirler. Beslenme alışkanlıkları, çocukların yalnızca fiziksel gelişimini değil, aynı zamanda akademik başarılarını da doğrudan etkilemektedir. Pandemi süreci, sağlıklı beslenme alışkanlıklarının sadece bireysel sağlık değil, toplum sağlığı için de kritik bir unsur olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

Konuşmacı:

Prof. Dr. Günseli Orhon

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı

Pandemi ve Kriz Dönemlerinde Çocuğun Eğitim Yoluyla Desteklenmesi: Beslenme

Pandemi ve kriz dönemlerinde, sağlıklı beslenme ve çocukların eğitim yoluyla desteklenmesi kritik önem kazanmıştır. Teknolojik gelişmeler ve tüketim odaklı yaşam biçimleri, bireylerde kontrolsüz gıda tüketimine neden olurken, pandemi bu sorunları daha görünür hale getirmiş ve farkındalık yaratmak için bir fırsat sunmuştur. Özellikle çocukların beslenme alışkanlıklarının iyileştirilmesi, işlenmiş gıdaların tüketiminin azaltılması ve eğitimle bilinçlendirme çalışmaları, uzun vadeli çözümler için gereklidir.

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, çocuklar arasında obezite ve aşırı kilo oranları artış göstermektedir. Bunun temel nedenleri, yüksek kalorili gıdaların aşırı tüketimi ve fiziksel aktivite eksikliğidir. Modern yaşamın getirdiği hareketsizlik, yalnızca bireylerin sağlığını değil, sağlık sistemlerini ve toplumsal yapıyı da olumsuz etkileyen küresel bir sorun haline gelmiştir. Bu nedenle, disiplinler arası bir yaklaşımla, eğitim, sağlık, medya ve gıda sektörleri arasında iş birliği sağlanmalıdır.

Pandemi sürecinde bireylerin %85'i yeme alışkanlıklarını değiştirirken, abur cubur tüketimi ve evde yemek siparişleri artmış, fiziksel aktivite ise azalmıştır. Bu süreçte uzaktan eğitim, sağlık ve beslenme okuryazarlığını artırmak için önemli bir fırsat sunmuştur. Eğitim programlarının teorik bilgilerin yanı sıra pratik uygulamalarla desteklenmesi, çocukların kendi bedenlerini bir laboratuvar gibi kullanarak sağlıklı alışkanlıklar geliştirmesini teşvik etmelidir. Ayrıca, ailelerin bu süreçlere dahil edilmesi hem çocukların hem de toplumun bilinçlenmesi açısından önemlidir.

Sağlıklı pişirme teknikleri, estetik yemek sunumu ve gıda israfı konularında farkındalık oluşturulmalıdır. Eğitim programları, bireylerin yemeği yalnızca bir ihtiyaç değil, aynı zamanda sanatsal bir deneyim olarak görmesini sağlamalıdır. Teknolojinin eğitime entegrasyonu, çocukların dijital platformları olumlu şekilde kullanmasını destekleyerek hem bireysel hem de toplumsal fayda sağlayacak bir öğrenme modeli oluşturabilir. Eğitimciler, bu süreçte disiplinler arası bir yaklaşım benimseyerek, pratik becerilere dayalı etkinliklerle kalıcı bir fark yaratabilir.

Konuşmacı:
Dr. Öğr. Üyesi Ece Varlık Özsoy
Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Pandemi ve Kriz Döneminde Çocuğun İyi Olma Halinin Korunmasına Yönelik Psiko-Sosyal Destek – Beslenme ve Sağlık Eğitimi Açısından Öneriler

Pandemi ve kriz dönemlerinde çocukların iyi olma halinin korunması, fiziksel sağlık kadar psikolojik sağlığın da önemini vurgular. Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre sağlık, bedensel, psikolojik ve sosyal yönden tam bir iyilik halidir ve bu süreçte psikolojik sorunların ortaya çıkma olasılığı artmaktadır. Salgın dönemi gibi belirsizliklerin yoğun olduğu zamanlarda çocuklarda korku, kaygı, uyku ve beslenme sorunları gözlenebilir. Bu dönemde ailelerin rol model olması, kaygıyı yönetmede kritik bir yere sahiptir. Çocukların psikolojik sağlığını desteklemek için kontrollü bir rutin oluşturmak, sosyal destek ağlarını güçlendirmek, düzenli egzersiz alışkanlığı kazandırmak ve dengeli bir beslenme düzeni sağlamak önemlidir. Araştırmalar, sağlıklı beslenme alışkanlıklarının yalnızca fiziksel değil, psikolojik iyi oluş üzerinde de önemli etkiler yarattığını göstermektedir. Örneğin, Akdeniz diyeti gibi dengeli bir beslenme düzeninin dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu belirtilerini azalttığı gözlemlenmiştir. Bununla birlikte, stresin beslenme üzerindeki etkileri ve yeme bozuklukları konusunda da farkındalık geliştirilmelidir. Eğitimciler ve ebeveynler, çocukların beslenme ve psikolojik süreçler arasındaki ilişkileri anlamalarına yardımcı olmalı ve bu konuda destekleyici yaklaşımlar benimsemelidir. Ayrıca, öğretmenlerin müfredatlarda psikolojik dayanıklılık ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarına daha fazla yer vererek çocukların zorluklarla baş etme becerilerini geliştirmesi gerekmektedir. Bu süreçte çocukların empati, insan sevgisi, yaşama coşkusu gibi olumlu duygusal özelliklerini desteklemek, dayanıklılıklarını artırarak potansiyellerini gerçekleştirmelerine katkı sağlayacaktır.

Konuşmacı:
Prof. Dr. Meryem Uzamış Tekçiçek
Hacettepe Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Diş Hekimliği Klinik Bilimler Bölümü

Çocuk Ergen Diş Sağlığı ve Beslenme

Beslenme, büyüme, gelişim, yaşamın sürdürülmesi ve sağlığın korunması için alınan besinlerin organizmada kullanılmasıdır. Bireyin yaşına ve cinsiyetine uygun olarak ihtiyaç duyduğu enerjiyi ve besin öğelerini yeterli miktarda alması, sağlıklı bir yaşam için temel şartlardan biridir. Çocuğun bedensel, duygusal gelişimini ve sosyal durumunu doğrudan etkileyen en önemli faktörlerden biri, yaşına, cinsiyetine ve aktivitesine uygun olarak yeterli ve dengeli beslenmesidir. Ağız ve diş sağlığı, genel sağlığın ayrılmaz bir parçasıdır. Ağız boşluğunun normal büyümesi ve gelişmesi için doğum öncesi, sırası ve sonrası yeterli besin maddelerine ihtiyaç duyulmaktadır. Ağız sağlığı ile beslenme arasında çift yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Diyet ve beslenme, ağızdaki dokuların sağlığını etkilerken ağız sağlığı da tüketilen besinleri etkileyebilir. İyi bir ağız sağlığı, sadece ağızda ve dişlerde yapısal ve işlevsel herhangi bir bozukluğun olmaması değil, bireylerin konuşma, tatma, çiğneme, yutma ve görünüm gibi temel işlevleri tam olarak yerine getirebilmesini ifade eder.

Ağız sağlığı, genel sağlık durumunun önemli bir göstergesidir. Çocukluk döneminde sağlıklı ağız ve diş yapısının yeterli ve dengeli beslenmede önemli bir yeri bulunmaktadır. Türkiye'de çocuklar arasında en yaygın ağız sağlığı sorunlarından biri diş çürükleridir. Diş çürüğü, bulaşıcı olmayan hastalıklar grubunda yer almakla birlikte oldukça yaygın bir sağlık sorunudur. Dünya Sağlık Örgütü (WHO), okul çağındaki çocukların %60-90'ında diş çürüğü olduğunu belirtmektedir. Ülkemizde yapılan araştırmalara göre, 12 yaş grubundaki çocukların %61,1'inde diş çürüğü tespit edilmiştir. Beş yaşındaki çocukların ise %69,8'inde diş çürüğü görülmüş ve bu yaş grubundaki çocukların %82,1'inin hiç diş hekimine gitmediği belirlenmiştir. Çocukluk döneminde ağız sağlığı sorunları, ağrı, uykusuzluk, okul performansında düşüş, yemek yememe gibi birçok olumsuz sonuca yol açabilmekte ve yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir.

Şeker tüketimi, diş çürüğü riskini artıran en önemli faktörlerden biridir. Karbonhidratların türü, tüketim sıklığı ve beslenme alışkanlıkları diş çürüğü gelişimini doğrudan etkilemektedir. Özellikle sık sık tüketilen asitli yiyecek ve içecekler, dental erozyon riskini artırmaktadır. Ayrıca, öğün aralarında atıştırmalık olarak tüketilen yüksek şekerli gıdalar da diş çürüğü riskini artırmaktadır. Besinlerin kıvamı, formu ve ağızda kalma süresi, karyojenik potansiyellerini etkileyen önemli faktörlerdir. Tükürük, ağız sağlığını koruyan ve uygun ekolojik dengeyi sağlayan önemli bir vücut salgısıdır. Tükürük, ağız dokularını koruma, tamponlama, temizleme, antibakteriyel aktivite sağlama gibi görevlerle ağız sağlığını destekler.

Ağız sağlığını korumada flor kullanımı etkili bir yöntemdir. Dünya Sağlık Örgütü ve Amerikan Diş Hekimliği Birliği, florürün diş çürüğü prevalansını azaltmada güvenli ve etkili bir halk sağlığı göstergesi olduğunu vurgulamaktadır. Ancak florür kullanımının önerilen seviyelerde yapılması önemlidir. İlave veya serbest şekerlerin azaltılması, diş çürüğünün önlenmesinde önemli bir adımdır. WHO, toplam enerji alımının %10'undan daha azını serbest şekerlerden sağlamayı önermektedir. Hamilelik, bebeklik ve erken çocukluk döneminde şekerle karşılaşma, obezite ve diş çürüğü risklerini artırmaktadır. Sağlıklı ağız ve diş yapısının korunması, bireylerin beslenme, genel sağlık ve yaşam kaliteleri açısından hayati öneme sahiptir.

Konuşmacı:

Prof. Dr. Mine Durusu Tanrıöver

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü

Sağlık Okuryazarlığı: Toplumun Sağlık Ve Refah Düzeyini Arttırmak İçin Temel Bir İyileştirme Alanı

Sağlık okuryazarlığı, toplumun sağlık ve refah düzeyini artırmak için temel bir iyileştirme alanıdır. Yeni milenyumda sağlık okuryazarlığı, güvenlik, kalite geliştirme sistemleri ve hasta odaklı tıp gibi birçok yeni kavramla gündeme gelmiştir. Öncesinde, doktorun merkezde olduğu paternal bir sağlık anlayışı hakimken, artık hastalar proaktif bir şekilde sağlıkları için talepkâr hale gelmiştir. Sağlık okuryazarlığı, bireyin sağlığını koruyucu, geliştirici ve iyileştirici şekilde sağlık bilgilerini ve hizmetlerini edinebilme, yorumlayabilme ve anlayabilme kapasitesi olarak tanımlanabilir. Bu kavram, sadece bilgiye ulaşma ve anlamanın ötesine geçer; aynı zamanda bu bilgiyi kişilerin sağlıkları üzerinde olumlu etkiler yaratacak şekilde kullanabilme becerisini de içerir. Bilişsel ve sosyal becerileri temsil eder ve kişinin sağlıkla ilgili durumlardaki karar verme becerisini kapsar. Bu beceriler, kişinin bilgiye ulaşma, anlama, kullanma motivasyonu ve becerilerini belirler. Ancak, sağlık okuryazarlığı yalnızca bireylerin bilgi ve becerileriyle ilgili değildir; sağlık sisteminin karmaşıklığı ve yapısı da önemli bir etkendir. Bu nedenle, sağlık okuryazarlığını ele alırken, sadece bireyi değil, sağlık kurumlarını, sağlık personelini, halk sağlığı politikalarını ve eğitim düzeyini de göz önünde bulundurmak gerekir.

Sağlık okuryazarlığının birkaç düzeyi vardır: Temel sağlık okuryazarlığı, kişilerin günlük durumlarla başa çıkabilmesi için gerekli okuma ve yazma becerilerine sahip olmalarını ifade eder. İletişimsel sağlık okuryazarlığı, kişinin sosyal becerileri kullanarak sağlıkla ilgili bilgileri etkili bir şekilde alıp, anlamlandırabilmesini içerir. En yüksek düzeyde ise kritik sağlık okuryazarlığı bulunur; burada kişi, bilgiyi analiz edebilme, sağlıklarını korumak ve geliştirmek için kullanma yeteneğine sahiptir. Sağlık okuryazarlığı, kişilerin sağlık sistemine yönelik taleplerinin arttığı ve sağlık hizmetlerinin daha etkili hale getirilmesi gerektiği bir toplum yapısını ifade eder.

Sağlık okuryazarlığını etkileyen birçok faktör vardır; kişisel özellikler, toplum yapısı, kültür ve sağlık sistemi bunlar arasında yer alır. Örneğin, sağlık okuryazarlığı düşük olan bireyler için basit sağlık talimatları bile anlaşılması güç olabilir. Ayrıca, bir kişinin sağlık okuryazarlığı ne kadar yüksek olursa olsun, sağlık hizmeti aldığı ortamın uygunluğu da bu okuryazarlığı etkileyebilir. Sağlık sisteminin yapısı, erişilebilirlik ve kalite gibi faktörler, sağlık okuryazarlığının seviyesini doğrudan etkiler.

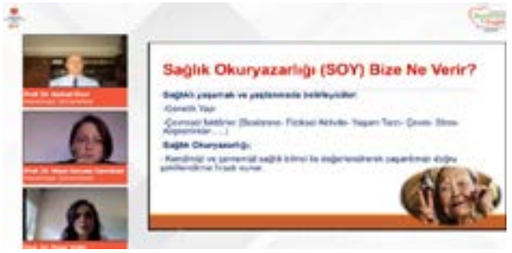
Dünya genelinde sağlık okuryazarlığı düzeyleri farklılık göstermektedir. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki araştırmalara göre, toplumun büyük bir kısmı temel düzeyde bile sağlık okuryazarlığına sahip değildir. Avrupa'da da sağlık okuryazarlığı düzeyinin düşük olduğu görülmektedir. Türkiye'de yapılan ilk büyük çaplı sağlık okuryazarlığı araştırmasında, sağlık okuryazarlığının seviyesinin, toplumun farklı kesimlerine göre değişiklik gösterdiği ve genellikle yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Bu da sağlık okuryazarlığına yönelik daha fazla eğitim ve politika geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Sağlık okuryazarlığı, toplumların sağlıklı yaşam sürmelerini etkileyen önemli bir faktördür. Türkiye'deki sağlık okuryazarlığı düzeyinin düşük olması, birçok sağlık sorununun üstesinden gelinmesini zorlaştırmaktadır. Sağlık okuryazarlığının yaş, eğitim durumu, cinsiyet gibi demografik faktörlerle güçlü bir ilişkisi olduğu görülmüştür. Özellikle yaş ilerledikçe sağlık okuryazarlığının düşmesi, daha fazla kronik hastalıkla karşılaşılan bir toplumda ciddi zorluklara yol açmaktadır. Bu durumu iyileştirmek için toplumda sağlık bilgisine erişim ve bu bilgiyi değerlendirme yeteneğini geliştirecek eğitim programlarına ihtiyaç vardır. Avrupa Birliği ölçeği ve Türkiye'ye uyarlanmış sağlık okuryazarlığı araştırmaları, toplumun %70'inin yetersiz sağlık okuryazarlığına sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, kadınlar, erkeklere kıyasla daha düşük bir sağlık okuryazarlığına sahiptir. Sağlık okuryazarlığına sahip olmayan bireyler, sağlık hizmetlerini etkili bir şekilde kullanamayabilir ve tedavi süreçlerinde zorluk yaşayabilirler. Bunun sonucunda, toplumun sağlık hizmetine erişimi ve sağlık kararları zorlaşmakta, hastalıkların tedavi süreçleri ve öncesi koruyucu tedbirler de etkilenmektedir.

Sağlık okuryazarlığının artırılmasında hükümetin, eğitim sisteminin, sivil toplum kuruluşlarının ve medya organlarının iş birliği yapması gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca dijital sağlık okuryazarlığı gibi çağın gereksinimlerine uygun stratejilerin oluşturulması önemlidir. Bu, sadece sağlık hizmetlerinin kalitesini artırmakla kalmayıp, toplumun sağlıklı yaşam düzeyini yükseltmeye de katkı sağlayacaktır.

Konuşmacı:

Doç. Dr. Pınar Yıldız

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü

Sağlıkta Ve Hastalıkta Yüksek Sağlık Okuryazarlığı Düzeyinin Değer Katan Etkileri

Sağlık okuryazarlığı, bireylerin sağlık hizmetlerine ulaşma, anlama, değerlendirme ve uygulayabilme yeteneğini sağlayarak hem bireysel hem de toplumsal düzeyde önemli katkılar sunar. Sağlık okuryazarlığı düzeyi yüksek bireyler, sağlık sistemini daha etkin kullanabilir, sağlıkla ilgili karar alma süreçlerine aktif katılım gösterebilir ve böylece sağlık sonuçlarını iyileştirebilir. Sağlık okuryazarlığı aynı zamanda sağlık hizmetlerinde eşitlik ve etkinliği artırırken maliyetlerin de azalmasını sağlar. Özellikle 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda, sağlık okuryazarlığının bir sağlık belirleyicisi olarak tanınması ve bu konuda toplum genelinde stratejilerin geliştirilmesi gereklidir.

Yüksek sağlık okuryazarlığı düzeyine sahip bireyler, sağlıkla ilgili bilgileri doğru kaynaklardan elde edebilir, bu bilgiyi eleştirel olarak analiz edebilir ve sağlık kararlarında uygulamaya geçebilir. Böylece, bireyler yalnızca kendi sağlıklarını değil, aynı zamanda toplum sağlığını da koruma ve geliştirme sorumluluğunu üstlenir. Sağlık okuryazarlığı bireyin, genetik, çevresel ve yaşam tarzı faktörlerini değerlendirerek sağlıklı yaşama yönelmesini sağlar. Bununla birlikte, sağlık çalışanları ile daha etkin bir iletişim kurarak sağlık sisteminin yükünü hafifletir. Sağlık okuryazarlığı düzeyinin artırılması, toplum genelinde erken tanı ve önlem alma süreçlerini desteklerken, bireylerin kronik hastalıklarla mücadelede daha bilinçli bir tutum sergilemesini sağlar.

Kronik hastalıklar, sağlık sistemlerinin en büyük problemleri arasında yer almakta ve dünya genelinde erken ölümlerin önemli bir nedenini oluşturmaktadır. Diyabet, hipertansiyon, obezite gibi hastalıklarda bireylerin sağlık okuryazarlığı düzeyinin yüksek olması, bu hastalıkların yönetimi ve komplikasyonlarının önlenmesinde kritik bir rol oynar. Örneğin, diyabetik bir hasta, kan şekeri ve beslenme alışkanlıklarını düzenli takip ettiğinde veya hipertansif bir birey, ilaçlarını düzenli kullandığında, komplikasyon riski önemli ölçüde azalabilir. Ancak düşük sağlık okuryazarlığı, tedavi sürecinde aksamalara, sağlık sistemine aşırı yüklenmeye ve maliyetlerin artmasına yol açabilir. Bu nedenle bireylerin sağlık bilgilerini etkin bir şekilde kullanabilmesi hem bireysel hem de toplumsal sağlık sonuçlarını olumlu yönde etkiler.

Toplumun genel sağlık okuryazarlığı düzeyinin artırılması, yalnızca bireylerin değil tüm paydaşların sorumluluğundadır. Sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi için, aile içinden başlayarak örgün eğitim sistemi içerisinde sağlık eğitimi verilmesi, sağlık kuruluşlarında etkili iletişim stratejilerinin uygulanması ve toplum genelinde farkındalık etkinliklerinin düzenlenmesi gerekmektedir. Sağlık okuryazarlığının artırılması, bireylerin sağlık sistemine duyduğu güveni güçlendirmekle birlikte, daha sağlıklı ve kaliteli bir yaşamın kapılarını açar. Eğitimlerin toplumun bilgi düzeyine uygun, aktif katılımı teşvik eden bir yapıda olması, sağlık farkındalığını artırmak ve olumlu davranış değişiklikleri oluşturmak adına önemlidir.

Sağlık okuryazarlığı bireylerin kendi sağlıklarını koruma ve geliştirme sorumluluğunu üstlenmelerine olanak tanırken, sağlık sistemi üzerindeki yükü hafifletir ve maliyetlerin azaltılmasını sağlar. Böylelikle bireyler, çevresel ve genetik risk faktörlerini erken dönemde fark ederek daha sağlıklı ve uzun bir yaşam sürebilir. Aynı zamanda, bu anlayış toplum genelinde ortak yaşam kalitesini artırır ve sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı sağlar. Sağlık okuryazarlığı düzeyi yüksek bireylerden oluşan bir toplum, sağlık kaynaklarını etkin kullanarak, daha mutlu ve sürdürülebilir bir geleceğe ulaşabilir.

Konuşmacı:
Dr. Ayşegül Selışık
FAO (Food and Agriculture Organization) Türkiye Temsilci Yardımcısı

Gıda Okuryazarlığı

Gıda okuryazarlığı, bireylerin doğru bilgiye erişmesini, gıda etiketlerini anlamasını ve sürdürülebilir tercihler yapmasını sağlayarak, sağlık okuryazarlığı ile doğrudan ilişkili bir kavramdır. COVID-19 pandemisiyle birlikte artan gıda fiyatları, kuraklık, tarımsal zorluklar ve gıda krizleri, bu alandaki farkındalığın önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Pandemi sürecinde bağışıklığı güçlendirme çabasıyla bilinçli beslenme arayışı artarken, bilgi kirliliği de yaygınlaşmıştır. Gıda okuryazarlığı, tüketicilerin dengeli beslenme alışkanlıkları edinmesini, çevresel ve ekonomik etkileri değerlendirerek daha bilinçli tercihler yapmasını mümkün kılar. Ürünlerin sürdürülebilir yöntemlerle üretilmesi ve gıda etiketlerinin anlaşılır bir şekilde sunulması, tüketici bilincinin artırılması açısından kritik önem taşır. Ayrıca, bu etiketlerin toplumda doğru bir şekilde anlaşılması, gıda israfının azaltılmasında büyük rol oynar. Tarihi yaklaşan ürünlerin israfı önleme çerçevesinde değerlendirilmesi gibi alışkanlıkların yaygınlaştırılması hem ekonomik hem çevresel fayda sağlayabilir. FAO ve Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülen "Gıdanı Koru" kampanyası, bu farkındalığı artırmayı hedeflerken, okullarda doğru beslenme eğitimi verilmesi de bu bilinci erken yaşlarda geliştirmeye katkı sunmaktadır. Ayrıca, tuz ve şeker tüketimi gibi konularda bireylerin bilinçlendirilmesi, halk sağlığının iyileştirilmesi açısından önemlidir. Gıda okuryazarlığı, sadece etiket okuma becerisiyle sınırlı kalmaz, aynı zamanda gıdaların doğru seçimi, hazırlanması, saklanması ve israfın önlenmesi konularında da temel bilgiler sunar. Toplum genelinde bu bilincin oluşturulması, daha sağlıklı nesiller ve çevreye duyarlı bir gelecek için hepimize önemli sorumluluklar yüklemektedir.

Konuşmacı:
Prof. Dr. Karen Wistoft
Aarhus Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Sağlık İçin Besin- Tat Öğretimi

Beslenme eğitimi, sağlık eğitimi bağlamında, insanların sağlıklı yaşamı sürdürmek için tat algılarını ve beslenme alışkanlıklarını doğru şekilde anlamalarına yardımcı olma amacını taşır. Tat eğitiminin amacı, sağlık profesyonellerinin, tat ve beslenme arasındaki ilişkiyi daha etkili bir şekilde iletebilmeleri için tatla ilgili araştırmaya dayalı bir dil geliştirmektir. Tat eğitiminin hedeflerinden biri, bireylerin tatla ilgili yetkinlik kazanmalarını sağlamak, bu sayede hem sağlık profesyonellerinin hem de hastaların tat hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır. Ayrıca, tat konusunda otorite geliştirilmesi, bireylerin tat deneyimlerini doğru bir şekilde değerlendirmelerine ve başkalarıyla paylaşmalarına olanak tanır. Son olarak, tat sorumluluğu kavramı, bireylerin tatları doğru bir şekilde yargılayabilmeleri için cesaretlendirilmesini ifade eder. Bu süreç, bireylerin tat kararlarını bilinçli ve özgürce verebilmelerine yardımcı olmayı hedefler.

Tat, sağlık bağlamında iki ana perspektiften ele alınabilir: hastalık olmayan bir durum ve yaşam kalitesini destekleyen bir tat alma deneyimi. Hastalık olmayan bir perspektife göre, tatlılık iştahı artırır, dengeli bir beslenmeyi teşvik eder ve beslenme bozukluklarını engeller. Diğer taraftan, yaşam kalitesi ve kişisel hazla ilgili bir perspektiften bakıldığında ise, tatlılık, kişisel zevki artırır, hayat kalitesini destekler, tat toplulukları oluşturur ve bireylerin değerlerini daha iyi anlamalarına yardımcı olur.

Tat eğitiminin temel amaçlarından biri, tat yetkinliklerini geliştirmektir. Hem sağlık profesyonelleri hem de hastalar, tat algılarının yedi farklı boyutunu öğrenmeli ve bu boyutlar üzerinde düşünme yeteneği kazanmalıdır. Bu boyutlar arasında, duyu algısı, zevk ve estetik, sağlıkla ilişkili tat, sosyal normlara dayalı moral tat, dini ve manevi inançlarla ilişkili tat, sevgi ve tutkuyu ifade eden tat ve trendlerle bağlantılı tat yer almaktadır. Her bir boyut, tat deneyiminin farklı yönlerini ele alır ve bu boyutları anlayarak bireyler, beslenme seçimlerini daha sağlıklı ve bilinçli bir şekilde yapabilirler.

Tat hakkında tartışmak ve kararlar almak için, her bir tat boyutunun kendine özgü bir bilgi biçimi ve tartışma şekli vardır. Duyu algısına dayalı tat, sensörik bilimler üzerine bilgi gerektirirken, zevk ve estetik ile ilgili tat, estetik bilgi gerektirir. Sağlıkla ilişkili tat, sağlık ve beslenme bilgisi gerektirirken, moral tat sosyal normlara dayalı bir yaklaşım sergiler ve etik bilgiyi barındırır. Dini tat, inançlar ve dini yemek ritüellerine dair bilgi gerektirir. Sevgi temelli tat, yemekle ifade edilen duyguları içerirken, trend temelli tat ise moda ve stil ile ilgili bilgiyi ön plana çıkarır.

Bu farklı tat boyutlarının tümü, bireylerin yemekle ilgili kararlarını daha bilinçli, anlamlı ve paylaşılabilir hale getirmelerini sağlayacak şekilde birbirleriyle etkileşim halindedir. Bu sayede, sağlık profesyonelleri, hastalar ve toplum, tatları hem kişisel hem de toplumsal düzeyde daha sağlıklı ve sürdürülebilir bir şekilde değerlendirebilirler. Tat toplulukları oluşturmak, bu bilgileri toplumsal bir düzeye taşıyarak, daha geniş bir kitleye ulaşan bir etki yaratabilir.

Konuşmacı:
Prof. Dr. Betül Czerkawski
Arizona Üniversitesi

Okula Sağlıklı Dönüş: Uzaktan-Hibrit Eğitim, Medya Okuryazarlığı ve Dijital Yorgunluk

Dijital okuryazarlık, bireylerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak bilgi bulma, değerlendirme, oluşturma ve iletme yeteneğini ifade eder. Bu beceri hem bilişsel hem de teknik yetenekleri gerektirir ve günümüzde modern eğitimde temel bir bileşen haline gelmiştir. Ancak dijital okuryazarlık, yalnızca geleneksel yazılı metinlerle sınırlı kalmayıp, görsel, işitsel, dilsel, mekânsal ve jest ile ilgili, farklı modların bir arada kullanıldığı çoklu okuryazarlık anlayışını da içermektedir. Yeni okuryazarlık, teknolojilerin gelişmesiyle ortaya çıkmakta, bu teknolojiler eski okuryazarlık biçimlerini değiştirerek yeni öğrenme modellerini mümkün kılmaktadır. Eğitimde, bilgiyi iletmek için kullanılan araç ve yöntemlerin, sunulan içeriğe ve hedef kitleye uygun bir biçimde belirlenmesi gerekmektedir.

Pandeminin etkisiyle, dünya çapında 1.2 milyar öğrenci okuldan uzak kalmıştır. Bu süreç, öğrencilerin öğreniminde ciddi eşitsizliklere yol açmış ve yaklaşık 12 haftalık bir kayıp (60 okul günü) yaşanmıştır. Bu kayıp, öğrenme düzeylerinde %6'lık bir gerileme anlamına gelmektedir. Pandemiden en fazla etkilenen öğrenciler için net bir strateji geliştirilmemiştir. Ancak dijital öğrenme, özellikle karma öğrenme modelleri üzerinde yapılan araştırmalar, öğrenme kalıcılığı, esneklik, hız, uygun maliyet ve kaliteli öğrenme deneyimleri gibi birçok avantaj sunmaktadır. Karma öğrenme, farklı yaş gruplarında farklılıklar gösterse de öğretmenler için eğitim eksiklikleri, kullanılan teknolojilerdeki uyumsuzluklar ve öğrencilerin sosyal etkileşim eksiklikleri gibi sorunlar da mevcuttur.

Dijital yorgunluk, dijital ortamda uzun süreli etkileşim sonucunda ortaya çıkan zihinsel tükenmişlik ve ilgisizlik durumudur. Fiziksel belirtiler arasında göz yorgunluğu, ışığa karşı hassasiyet ve mavi ışık etkileri bulunurken, zihinsel belirtiler arasında dikkat ve odaklanma sorunları, sinirlilik gibi durumlar yer almaktadır. Bu sorunun çözülmesi için fiziksel rahatlama, dijital detoks ve ekrana düzenli ara verme gibi yöntemler önerilmektedir. Kısa vadeli çözümler arasında öğretmenlerin eğitimi, öğrenci ve ebeveynlere yönelik kaliteli geri bildirim sağlanması, yerel ve ulusal kaynakların geliştirilmesi ve çevrimiçi sosyal etkileşim imkânlarının artırılması sayılabilir. Eğitimde insan odaklı bir yaklaşım benimsenmesi, öğrenme ortamlarının daha insancıl hale getirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Pandemi, eğitim sistemlerinde yenilik yapma ve geleneksel eğitim modellerini yeniden şekillendirme fırsatı sunmuştur. Çevrimiçi eğitim, yeni bir normal haline gelmiş ve bu bağlamda eğitimde daha fazla araştırma ve öğretmen eğitimi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Hayat boyu öğrenme, gerçek hayat problemlerini çözmeye yönelik beceri geliştirme, dayanıklılık ve zorluklarla başa çıkma stratejilerinin eğitim politikalarına entegre edilmesi önemlidir. Eğitim reformları, öğrencilere sadece akademik bilgi değil, aynı zamanda hayatta kalma becerileri kazandırma amacını taşımaktadır.

Konuşmacı:
Prof. Dr. Julie Thomas
Nebraska- Lincoln Üniversitesi, Öğrenme ve Öğretmen Eğitimi Bölümü, Araştırma Profesörü

Eğitimde Aile Katılımı

Eğitimde aile katılımı, çocukların eğitim başarılarını artıran önemli bir faktördür. Ailelerin çocuklarının eğitimine aktif katılımı, çocukların okulda daha başarılı olmalarını ve eğitime daha anlamlı bir şekilde yaklaşmalarını sağlar. Bu katkı, sadece ödev yardımından ibaret değildir; ailelerin çocuklarla birlikte öğrenmeleri, çocuğun öz güvenini artırır ve kendi başına öğrenme becerilerini geliştirir. Araştırmalar, ailelerin katkılarının çocukların akademik başarılarına olan etkisini net bir şekilde göstermektedir. Ailelerin beklentileri, çocukların gelecekteki başarıları üzerinde uzun vadeli bir etki yaratır.

Ailelerin katılımı, sadece akademik başarıyı değil, aynı zamanda çocukların bilimsel bakış açılarını da şekillendirir. Örneğin, bilimsel deneyimlerin çocukların bilimsel konulara olan ilgisini artırdığı gözlemlenmiştir. Ailenin çocuklarıyla bilim müzelerine götürmesi veya bilimsel konuları gündeme getirmesi, çocukların fen derslerinde daha başarılı olmasına yardımcı olabilir. Ayrıca, ailelerin çocuklarının kendilerine olan inancını ve öğretmenlerle olan ilişkilerini de etkileyerek eğitim süreçlerini destekler.

Ailelerin, çocukların evdeki eğitimini yönlendirebileceği ve destekleyebileceği bir diğer alan ise dijital deneyim ve teknolojik araçların kullanımıdır. Aileler, çocuklarına eğitimde daha iyi bir deneyim sunmak için onlara doğru çalışma alışkanlıkları kazandırabilir ve zamanı verimli kullanmayı öğretilebilir. Ayrıca, çocukların okul dışı sosyal bağlantıları ve dışarıda vakit geçirmeleri de eğitim sürecini destekler ve izolasyon duygusunu ortadan kaldırır.

Sonuç olarak, ailelerin çocuklarının eğitimine olan katkıları, sadece bireysel başarıyı değil, toplumsal eğitimde de geniş bir etki yaratır. Eğitimde aile katılımının teşvik edilmesi, kültürel farklılıkların anlaşılması ve tüm ailelerin eğitim sürecine dahil edilmesi, çocukların gelecekteki başarısı için kritik öneme sahiptir.

2022

II. ULUSLARARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

11 ŞUBAT 2022

Konferans online platform üzerinden gerçekleşmiştir.

II. ULUSLARARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

11 ŞUBAT 2022

SABRİ ÜLKER VAKFI

Konferansın Amacı ve Kapsamı: Çocuğun İyi Halinin (Refahının) Korunması

2022 yılında ikincisi gerçekleştirilen Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı "Çocuğunun İyi Halinin (Refahının) Korunması" teması ile 11 Şubat 2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Çocuğun "iyi olma hali" ya da "refahı" çocuğun fiziksel sağlığının yanı sıra ruhsal ve duygusal sağlığı, tutarlılık ve rutinler aracılığıyla hayatında bir miktar kontrol sahibi olma hissini hissetme yeteneği ve onun iyiliğini etkiler. Çocukların fiziksel, zihinsel ve duygusal refahı, büyümelerine, sağlıklı bir yaşam sürmelerine, öğrenmelerine ve tam potansiyellerine ulaşmak için ihtiyaç duydukları becerileri geliştirmelerine yardımcı olan genel gelişimlerini destekler. Konferans COVID-19 salgını döneminde beslenme, sağlık ve eğitim açısından en fazla riskte olan grubun yani çocuklar ve aileleri için özellikle zihinsel, fiziksel ve psikolojik iyi olma hallerini (refahını) iyileştirmenin yollarını düşünmek üzere ulusal ve uluslararası düzeyde konuşmacılarla bir araya gelme fırsatı sağlamıştır.

Konferans konuşmaları kapsamında "çocuğun beslenme, sağlık ve eğitim, öz bakımına ilişkin bilgilerin yaygınlaştırılması yoluyla çocuğun iyi olma (refahının) halinin desteklenmesi ve iyileştirilmesi", "Çocuğun refahı için topluluk temelli ruh sağlığı sistemleri optimizasyonu ve kaynakları", "Hizmetlere erişilebilirliğinin arttırılması", "Eğitim, beslenme, sosyal koruma ve sağlık sektörleri arasında iş birliğinin çocuğun refahı için teşvik edilmesi," "Çocuğun iyi olma halinin korunması için önlemeye, erken tanıya, kişiye özel müdahaleler ve sevk protokollerine yönelik öneriler", "çocuğun ruh sağlığına ve refahına yatırım yapmanın önemi" ve "Sağlıklı ve dirençli nesiller yetiştirmenin önemi "ne vurgu yapılmıştır.

Konferans bireysel sunumlar ve bir panel oturumu düzenlenerek gerçekleştirilmiştir. Panelde Dr. Öğr. Ü. Ece Varlık Özsoy moderatörlüğünde sosyo-ekonomik, eğitim ve kültürel çeşitliliği yansıtan ailelerin salgın sonrası çocuklarının iyi halinin korunmasına yönelik karşılaştıkları güçlükler, olumlu süreçler ve çocuğun refahının korunması için beslenme, sağlık ve eğitim sektörlerinden beklentileri ve önerilerine ilişkin görüşlerini sunmuşlardır.

Etkinlik, pandemi sonrasında hala salgından korunma sağlık politika ve eylemlerinin devam ettiği bir ortamda çevrim içi olarak düzenlenmiştir. Konferans katılım bilgileri aşağıda sunulmuştur.

2. ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

ULUSLARARASI Beslenme & Sağlık OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

11 Şubat 2022

09.45-09.50
Açılış Konuşması
Dr. Talat İçöz
Sabri Ülker Vakfı Başkanı

09.50-10.00
Hoş Geldiniz Konuşması
Begüm Mutuş
Sabri Ülker Vakfı Genel Müdürü

10.00-10.15
Açılış Konuşması
Hasan Atalay
Daire Başkanı, Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Öğrenci İşleri ve Sosyal Etkinlikler Daire Başkanlığı

10.15-10.45
Pandemi Döneminde Özel Eğitimin Sürdürülmesindeki Zorluklar
Dr. Seyda Subaşı Singh
Viyana Üniversitesi, Felsefe ve Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

10.45-11.15
Pandemi ABD ve Türkiye'de Eğitimi Nasıl Değiştirdi: Karşılaştırmalı Bakış Açısı
Doç. Dr. Gülşah Batdal Karaduman
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Temel Eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı – Wyoming Üniversitesi

11.15-11.45
COVID-19 Salgını Esnasında ve Sonrasında Doğal Ürünleri Kullanarak Çocukların Bağışıklık Sitemini Güçlendirmek
Prof. Didem Şöhretoğlu
Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, Eczacılık Meslek Bilimleri Bölümü, Farmakognozi A.B.D.

11.45-12.15
COVID-19 Krizinin Yeni Zelanda'daki Çocukların Sağlığı ve İyiliği Üzerindeki Etkisi
Jacqui Southey
Çocuk Hakları Savunucusu ve Araştırma Direktörü, Save the Children Yeni Zelanda

12.15-12.45
Dijital Dönüşüm Sürecinde Dijital Ebeveynlik ve Çocuk
Prof. Süleyman Sadi Seferoğlu
Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

12.45-13.15
COVID-19 Salgını Sırasında Çocuklar ve Adölesanlar İçin Sağlıklı ve Sürdürülebilir Beslenme
Dr. Anita Lawrence
Melbourne Üniversitesi Beslenme Bölümü, Tarım ve Gıda Okulu

13.15-13.45
COVID-19 Salgını Sırasında ve Sonrasında Çocuğun İyi Halinin Korunması Bağlamında Sağlık Okuryazarlığı
Prof. Hilal Özcebe
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

13.45-14.15
COVID-19 Salgını ve Çocukların Göz Sağlığı
Dr. Oğul Üner
Oregon Sağlık Ve Bilim Üniversitesi, Casey Göz Enstitüsü, Oftalmoloji Bölümü

14.15-14.45
Pandemi Türkiye'de Okul Programını Nasıl Değiştirdi? Beslenme ve Sağlık Eğitimi Açısından Program Analizi Çalışması
Prof. Hünkâr Korkmaz
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı

14.45-15.15
Pandemi Eğitimi Nasıl Etkiledi?: İspanya Örneği
Prof. Alicia Sianes-Bautista
Extremadura Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü

15.15-15.45
Pandemi Sırasında ve Sonrasında Çocukların Duygusal Sağlığını Desteklemek
Dr. İdil Aksöz Efe
Chaplaincy Health Care

15.45-16.30
Öğrencilerin Pandemi ile Belirginleşen Bireysel Farklılıkları ve Öğrenme Süreci
Ayça Demirel Koçer
Üsküdar SEV İlköğretim Kurumları

16.30-17.15
Panel: Annelerin Gözüyle Pandemi Öncesi ve Sonrası Çocukların Değişen Günlük Rutinleri ve Beslenme Alışkanlıkları
Moderatör: Dr. Öğretim Üyesi Ece Varlık Özsoy
Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü
Panelistler:
Türkan Turan Güven
Naz Haşemoğlu
İrem Yılmaz
Leyla Goldfinger

17.30
Kapanış

Konferans Katılım Bilgisi ve İzlenme Oranları

Konferansa toplam 2.100 kişi kayıt olmuştur. Toplantı, Sabri Ülker Vakfı'nın YouTube kanalı üzerinden canlı yayınlanmıştır. Canlı yayın 311.000'den fazla görüntülenme sayısına ulaşmıştır. Toplantıya yoğun olarak beslenme ve diyetetik, sağlık, tıp ve eğitim alanlarından katılımcılar katılmıştır.

II. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı

Konuşmacı Özetleri

Konuşmacı:

Dr. Talat İçöz

Sabri Ülker Vakfı Başkanı

Konferans, Sabri Ülker Vakfı Başkanı Dr. Talat İçöz'ün açılış konuşması ile başlamıştır.

Sabri Ülker Vakfı Başkanı Dr. Talat İçöz, II. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı açılışında, toplum sağlığının korunmasında bilimin ve bilimsel çalışmaların önemine vurgu yapmıştır. Devam eden pandemi sürecinin, bilimin rehberliğinde hareket etmenin gerekliliğini bir kez daha ortaya koyduğunu ifade eden Dr. İçöz, Sabri Ülker Vakfı'nın toplumun her kesimine güvenilir ve güncel bilgi ulaştırma misyonunu vurgulamıştır.

Dr. İçöz, konferansın ana temasını oluşturan "Pandemi Döneminde Çocuğun İyi Halinin Korunması" kapsamında, çocukların fiziksel, zihinsel ve sosyal sağlığını etkileyen sorunların ele alınacağını ve alanında uzman isimlerin çözüm önerileri sunacağını belirtmiştir. Ayrıca, sağlık okuryazarlığının artırılmasının bireylerin daha sağlıklı bir yaşam sürdürmesine katkıda bulunacağına dikkat çekmiştir.

Konuşmasında, Sabri Ülker Vakfı'nın sürdürülebilir projelerle toplum sağlığına katkı sağlama çabalarına değinen Dr. İçöz, düzenlenen bu konferansın, çocukların gelecekte daha sağlıklı bireyler olmalarına yönelik önemli bir adım olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılara teşekkür ederek, konferansın başarılı geçmesi temennisinde bulunmuştur.

Konuşmacı:

Begüm Mutuş

Sabri Ülker Vakfı Genel Müdürü (2014-2022)

Sabri Ülker Vakfı Genel Müdürü Begüm Mutuş, II. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı açılışında yaptığı konuşmada, Vakfın 2009 yılından bu yana toplum sağlığını iyileştirmeye yönelik projeler geliştirdiğini vurgulamıştır. Pandemi sürecinde bilgi kirliliğinin artışı ve sağlık okuryazarlığının yetersizliğine dikkat çeken Mutuş, bilimsel ve güvenilir bilgilerin toplumla buluşturulmasının önemini dile getirmiştir.

Mutuş, konferansın ana teması olan "Pandemi Döneminde Çocuğun İyi Halinin Korunması" kapsamında, alanında uzman isimlerin çocukların fiziksel, zihinsel ve sosyal sağlığı üzerindeki etkileri ele alacağını belirtmiştir. Geçen yıl düzenlenen konferansta, pandemi sürecinde bilimsel bilginin iletişim yöntemleri, beslenme eğitiminin içeriği ve çocuklara yönelik uygulanabilecek çözümlerin değerlendirildiğini, bu yıl ise ebeveynlerin desteğe ihtiyaç duyduğu alanlara yönelik daha kapsamlı bir yaklaşım sunulacağını ifade etmiştir.

Vakfın "Bilim Bunu Konuşuyor" platformuna değinen Mutuş, bu projenin sağlık ve beslenme konularındaki bilgi kirliliğini önlemeye yönelik olduğunu ve kamuoyuna kanıta dayalı bilgi sunmayı amaçladığını belirtmiştir. Platformun, medyada yayımlanan spekülatif haberleri bilimsel olarak değerlendiren ve uluslararası referanslarla destekleyen bir yapı sunduğunu, bugüne kadar 4 kitabın yayınlandığını açıklamıştır.

Ayrıca, Türkiye'nin ilk uluslararası sertifikalı "Beslenme ve Sağlık İletişimi Programı" hakkında bilgi veren Mutuş, iletişimcilerin bu program sayesinde Almanya'daki Avrupa Beslenme ve Gıda Bilimi Topluluğu tarafından akredite sertifikalar aldığını vurgulamıştır.

Konuşmacı:

Hasan Atalay

Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Öğrenci İşleri ve Sosyal Etkinlikler Daire Başkanı

Hasan Atalay, Sabri Ülker Vakfı tarafından düzenlenen II. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı'nın açılış konuşmasında, eğitimin birey ve toplum gelişimi için önemine vurgu yapmıştır. Özellikle temel eğitimin, bireylerin ileriki yaşamlarında ihtiyaç duyacakları bilgi, beceri ve değerlerin kazanıldığı bir dönem olduğunu ifade etmiştir.

Pandemi sürecinin eğitim sistemlerine getirdiği zorlukları değerlendiren Atalay, okulların açık kalmasının yalnızca akademik değil, çocukların fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimleri açısından da kritik bir önem taşıdığını belirtmiştir. Bu bağlamda, Millî Eğitim Bakanlığı olarak nitelikli eğitim ortamları sunma çabalarının devam edeceğini dile getirmiştir.

Atalay ayrıca, eğitimde sektörler arası iş birliğinin gerekliliğine ve sağlıklı nesiller yetiştirmek için uzun vadeli politikalar geliştirmenin önemine dikkat çekmiştir. Konferansın, bu süreçlere ışık tutacak değerli bir platform olduğuna inandığını belirterek, organizasyonda emeği geçenlere teşekkürlerini sunmuştur.

Konuşmacı:

Dr. Seyda Subaşı Singh

Viyana Üniversitesi, Felsefe ve Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Pandemi Döneminde Özel Eğitimin Sürdürülmesindeki Zorluklar

Pandemi dönemi, özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için birçok zorluğu beraberinde getirmiştir. İlk olarak, fiziksel mesafe kuralları ve uzaktan eğitime geçiş, eğitim sisteminin birçok paydaşı için dijital okuryazarlık eksikliği nedeniyle büyük zorluklar yaratmıştır. Hem öğretmenler hem de ebeveynler bu ani değişime hazırlıksız yakalanmış, dijital eğitim araçlarına erişim ve yeterli zaman gibi konularda sıkıntılar yaşamıştır. Uzaktan eğitim, özellikle kırılgan gruplar olarak nitelendirilen engelli bireyler, göçmen çocuklar ve dezavantajlı ekonomik koşullara sahip bireyler için daha fazla zorluk yaratmıştır. Engelliler, sosyal mesafe kurallarını uygulamakta zorlanmış, profesyonel destek ve ekipmanlara erişimde yetersizlik yaşamış ve duygusal-psikolojik destekten mahrum kalmıştır. Göçmen çocuklar ise eğitimden uzak kalmış, dil bariyeri nedeniyle bilgilere erişememiş ve mülteci kamplarındaki fakirlik ile güvensizlik ortamında daha fazla dezavantajlı hale gelmiştir.

Pandemi dönemi, eğitimde kapsayıcılığın ve eşitliğin önemini daha da artırmış, ancak bu hedeflere ulaşma konusunda yetersizlikler ortaya çıkmıştır. Özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar, birebir terapi ve özel eğitim hizmetlerinden mahrum kalmış, uzaktan eğitim araçlarının bu grup için yeterli olmadığı görülmüştür. Ebeveynler, çocuklarının eğitim ve terapilerini desteklemek adına daha fazla sorumluluk üstlenmek zorunda kalmış, ancak bu durum finansal ve duygusal yükü artırmıştır. Avusturya örneğinde, engelli çocuklar için bazı telafi dersleri ve test uygulamaları yapılmış, ancak bu çözümler de sınırlı kalmıştır. Zorunlu COVID-19 testleri gibi uygulamalar, özellikle engelli çocuklarda travmatik etkiler yaratmış ve ebeveyn-öğretmen güven ilişkisini olumsuz etkilemiştir.

Sonuç olarak, pandemi dönemi, özel eğitimin sürdürülebilirliği ve kapsayıcı eğitimin önemini bir kez daha vurgulamış, ancak bu alanlardaki yetersizliklerin giderilmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Pandemi sonrası dönemde, kırılgan grupların ihtiyaçlarına yönelik daha kapsayıcı politikalar ve destek mekanizmalarının geliştirilmesi elzemdir.

Konuşmacı:
Doç. Dr. Gülşah Batdal Karaduman
İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa/ University of Wyoming

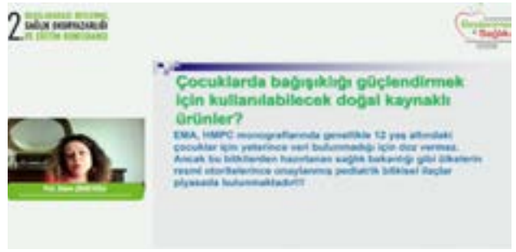
Pandemi, ABD ve Türkiye'de Eğitimi Nasıl Değiştirdi: Karşılaştırmalı Bakış Açısı

COVID-19 pandemisi, küresel ölçekte eğitim sistemlerini derinden etkileyerek köklü değişimlere neden olmuş ve uzaktan eğitimin zorunlu hale gelmesiyle birlikte birçok zorluk ve eşitsizliği ortaya çıkarmıştır. Dünya genelinde 1,6 milyar öğrenci eğitim kesintisi yaşarken, Türkiye'de bu sayı 25 milyonlara ulaşmış, ABD'de ise yaklaşık 59 milyon öğrenci bu durumdan etkilenmiştir. Pandemi sürecinde eğitimin sürekliliğini sağlamak için geliştirilen "acil uzaktan eğitim" modeli, ani bir ihtiyaca yanıt olarak geliştirilmiş kısa vadeli çözümler sunarken, pedagojik deneyim eksikliği, teknolojik altyapı sorunları ve içerik kalitesi gibi birçok zorlukla karşılaşılmıştır. Özellikle Türkiye gibi merkezi eğitim sistemine sahip ülkelerde dijital bölünme, internet erişimi ve cihaz eksikliği gibi sorunlar, sosyoekonomik açıdan dezavantajlı grupları ve özel gereksinimli öğrencileri daha da zor durumda bırakmıştır.

Türkiye'de öğrencilerin yalnızca %61'inin evde internet bağlantısına sahip olması ve öğrenimlerini akıllı telefon, tablet ya da bilgisayar üzerinden takip etmek zorunda kalması, uzaktan eğitimde fırsat eşitliğini olumsuz etkilemiştir. Buna karşılık, ABD gibi eyalet sistemine dayalı modellerde daha esnek yaklaşımlar benimsenmiş, öğrencilerin uyumunu kolaylaştırmak için dijital araçlar ve teknolojiye erişim desteği sağlanmıştır. Ayrıca, ABD'de eğitim döneminin başında yapılan detaylı planlamalar, öğrencilere ders içeriklerinden sınav tarihlerine kadar net bilgiler sunarak sürecin daha verimli işlemesini sağlamıştır. Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) sistemi üzerinden eğitim hizmetlerini sürdürmüş, canlı ders uygulamalarını hayata geçirmiştir. Ancak, hem Türkiye'de hem de ABD'de uzaktan eğitime geçiş süreci, öğretmenlerin dijital yeterliliklerinin artırılması ve çevrim içi öğrenme araçlarının daha etkili kullanımı gibi yeni gereksinimleri ortaya çıkarmıştır.

Pandemi, eğitimde ölçme ve değerlendirme süreçlerinde de aksamalara yol açmış, çevrim içi sınav ve ödev yöntemleri, yeterli geçerlilik-güvenirlik çalışmalarının yapılmadan uygulanması nedeniyle öğrencilerde kaygı yaratmıştır. Türkiye'de dijital altyapı eksiklikleri, ebeveynlerin yeterli rehberlik sağlayamaması ve öğretmenlerin pedagojik donanım eksiklikleri süreci daha da zorlaştırırken, ABD'de çevrim içi sınavlar için "yeterli-yetersiz" gibi yeni değerlendirme yöntemleri devreye alınmıştır. Bu süreçte, eğitime erişim ve fırsat eşitliği arasındaki uçurum büyümüş, öğrenme kayıpları ve ekonomik etkiler uzun vadeli sonuçlar arasında yer almıştır. Gelecekte benzer krizlere hazırlıklı olabilmek için, eğitim programlarının kapsayıcı hale getirilmesi, öğretmenlerin dijital becerilerle donatılması, eğitim teknolojilerinin etkili kullanımı ve özel eğitim gereksinimi duyan bireyler için eşitlikçi politikalar uygulanması gerekmektedir.

Konuşmacı:
Prof. Didem Şöhretoğlu
Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilim Dalı

COVID-19 Salgını Esnasında ve Sonrasında Doğal Ürünleri Kullanarak Çocukların Bağışıklık Sistemini Güçlendirmek

COVID-19 pandemisi, bağışıklık sisteminin enfeksiyonlara karşı dengesinin önemini net bir şekilde ortaya koymuştur. Bağışıklık sisteminin yetersiz çalışması hastalığın ağır seyretmesine neden olurken, aşırı aktivasyonu ise sitokin fırtınasıyla ciddi organ hasarlarına yol açabilir. Bu nedenle, bağışıklık sistemini dengeli bir şekilde desteklemek hayati önem taşır. Doğal ürünler ve vitamin-mineral takviyeleri bu süreçte önemli bir rol oynar. Örneğin, D vitamini, yalnızca bağışıklık yanıtını desteklemekle kalmaz, aynı zamanda COVID-19 gibi enfeksiyonlarda virüs çoğalmasını azaltabilir. Düşük D vitamini seviyelerinin enfeksiyon riskini artırdığı gösterilmiş olup, yağlı balıklar ve yumurta gibi gıdalardan ya da uygun takviyelerle alınması önerilir. Çinko da solunum yolu enfeksiyonlarına karşı koruyucu etkiler sunar ve bağışıklık hücrelerinin işlevini destekler. C vitamini ise güçlü bir antioksidan olarak enfeksiyonlara karşı koruma sağlar; çilek, narenciye ve maydanoz gibi gıdalarda yüksek miktarda bulunur.

Bunun yanı sıra, probiyotik ve prebiyotikler, bağırsak mikrobiyal dengesini destekleyerek bağışıklık üzerinde olumlu etkiler yaratır. Yoğurt, kefir ve fermente gıdalarda bulunan probiyotikler, prebiyotik liflerle birlikte bağışıklık sistemini güçlendiren bir sinerji sağlar. Beta glukan, doğal ve kazanılmış bağışıklığı aktive ederken, mantar ve tahıllardan alınabilir. Propolis, antimikrobiyal ve antiinflamatuvar etkileriyle dikkat çekerken, sarımsak, bağışıklığı destekleyen antiviral özellikler taşır. Kuşburnu, kızılcık gibi meyveler ve Ekinezya ile Pelargonium sidoides (Afrika sardunyası) gibi bitkisel ürünler, enfeksiyonların önlenmesinde geleneksel olarak kullanılmıştır. Özellikle çocuklarda kullanılacak bu tür ürünlerin dozlarına ve kullanım sürelerine dikkat edilmelidir. Sonuç olarak, bağışıklık sistemini desteklemek için dengeli beslenme, yeterli uyku, düzenli fiziksel aktivite ve uygun takviyeler büyük önem taşır. Ancak tüm ürünler doğru dozda kullanılmalı ve güvenilir otoritelerin onayladığı seçenekler tercih edilmelidir.

Konuşmacı:

Jacqui Southey

Çocuk Hakları Savunucusu ve Araştırma Direktörü, Save the Children Yeni Zelanda

COVID-19 Krizinin Yeni Zelanda'daki Çocukların Sağlığı ve İyiliği Üzerindeki Etkisi

COVID-19'un Yeni Zelanda'daki çocukların sağlığı ve refahı üzerindeki etkileri, pandeminin tüm dünyada olduğu gibi, büyük bir dönemeçti. Yeni Zelanda, virüsün başlangıcında sıkı karantina önlemleri alarak, hem sağlık hem de eğitim sisteminde büyük değişikliklere gitti. Çocukların sosyal yaşamları ciddi şekilde kısıtlandı; okullar kapandı, oyun alanları erişime kapatıldı ve çocuklar evde uzun süre kalarak izolasyona girdi.

Pandeminin başlangıcında, hükümet, çocuklar için çeşitli destekler sundu. Ailelere kira desteği, gıda bankaları aracılığıyla yardım ve çocuklar için burslar sağlandı. Ancak, çocukların zihinsel sağlıkları üzerinde ciddi etkiler görüldü. Özellikle ailelerin finansal durumlarıyla ilgili kaygılar, depresyon ve anksiyete gibi sorunları artırdı. Çocuklar, okulların kapalı olduğu dönemde eğitimde kayıplar yaşadı, online öğrenmeye adapte olamayanlar için özel destek programları oluşturuldu.

Öte yandan, pandeminin çocukların sağlık üzerindeki etkileri de yansıdı. Diş tedavilerine ulaşamama, aşılamaların aksaması gibi sağlık sorunları arttı. Ayrıca, çocukların gıda güvensizliği oranı da pandemiyle birlikte artış gösterdi. Bu dönemde aile içi şiddet de önemli bir sorun haline geldi.

Sonuç olarak, COVID-19'un çocukların sağlığı, eğitimi ve refahı üzerinde uzun vadeli etkileri oldu. Bu dönemde yapılan araştırmalar, çocukların yaşadığı zorlukları anlamamıza yardımcı olurken, gelecek dönemde daha güçlü çocuk hakları savunmalarına olan ihtiyacı ortaya koyuyor.

Konuşmacı:

Prof. Süleyman Sadi Seferoğlu

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Dijital Dönüşüm Sürecinde Dijital Ebeveynlik ve Çocuk

Dijital dönüşüm süreci, özellikle eğitim ve çocukların gelişimi açısından büyük bir etkiye sahip olmuştur. Salgın döneminde dijital ebeveynlik ve çocuklar üzerine yaşanan değişim, toplumsal ve bireysel düzeyde önemli zorluklar yaratmış, eğitimin dijital ortamda sürdürülmesi, öğretmenler, öğrenciler ve aileler arasındaki ilişkileri derinden etkilemiştir. Dijital araçlara erişim ve kullanımda eşitsizlikler ortaya çıkmış, bazı öğrenciler, özellikle okul öncesi ve özel gereksinimli çocuklar, dijital eğitim ortamlarına erişim sağlayamamış ve bu durum sosyal ve eğitimsel gelişimlerinde çeşitli sorunlara yol açmıştır. Ailelerin dijital becerileri, çocuklarının eğitim süreçlerine katılımlarını doğrudan etkilemiş, bazı aileler dijital okuryazarlıklarını geliştirirken, bazıları bu yeni sisteme uyum sağlamakta zorlanmıştır. Dijital ebeveynlik, ebeveynlerin çocuklarının dijital dünyada nasıl bir varlık oluşturduğunu ve teknolojilerin çocukların gelişimi üzerindeki etkilerini nasıl yönettiklerini kapsamaktadır. Ancak, dijital dönüşüm sürecinin hızlı ilerlemesi, ebeveynler ve eğitimciler için zaman zaman belirsizliklere yol açabilmektedir.

Çocukların dijital ortamlarda maruz kaldığı tehlikeler de giderek artmakta; cinsel içerikli mesajlar, intihar yolları, nefret söylemi, şiddet görüntüleri, uyuşturucuya dair paylaşımlar gibi riskler, çevrimiçi çocuk istismarı, taciz, yalnızlık, siber zorbalık ve dijital oyunlardaki şiddet gibi sorunlar da yaygınlaşmaktadır. Bu durum, çocukların istemeden uygun olmayan içeriklere maruz kalmalarına neden olmakta ve dijital ayak izlerinin farkında olmadan zarar verici olmasına yol açmaktadır. Dijital bağımlılık, obezite, akademik sorunlar ve aile içi çatışmalar gibi sorunlar da dijital teknolojilerin aşırı kullanımına bağlı olarak artmaktadır. Bu tehditlerle başa çıkabilmek için dijital diyet uygulamaları, ailelerin dijital teknolojileri denetlemesi ve çocukların güvenli bir şekilde çevrimiçi ortamlarda vakit geçirebilmeleri için eğitilmeleri gerekmektedir. Dijital vatandaşlık ve dijital güvenlik farkındalığı, çocukların çevrimiçi ortamları bilinçli ve güvenli bir şekilde kullanmalarını sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Eğitim, ebeveynlerin bilinçli dijital teknolojiler kullanımı ve çocukların çevrimiçi güvenliği konusunda rehberlik sağlamak açısından kritik bir rol oynamaktadır.

Konuşmacı:
Dr. Anita Lawrence
Melbourne Üniversitesi Beslenme Bölümü, Tarım ve Gıda Okulu

COVID-19 Salgını Sırasında Çocuklar ve Adölesanlar İçin Sağlıklı ve Sürdürülebilir Beslenme

Çocuklar ve ergenler için sağlıklı beslenme, yalnızca fiziksel büyüme ve gelişimi desteklemekle kalmaz, aynı zamanda zihinsel ve sosyal gelişim açısından da kritik bir rol oynar. Optimal büyüme, bağışıklık sistemi güçlenmesi ve genel sağlık için çocukların ve ergenlerin gereksinim duyduğu besin öğelerini doğru miktarlarda alması gerekmektedir. Bu dönemde, sağlıklı beslenme alışkanlıkları, ilerleyen yaşlarda karşılaşılabilecek obezite, kardiyovasküler hastalıklar, tip 2 diyabet gibi bulaşıcı olmayan hastalıkların riskini azaltabilir. Ayrıca, sağlıklı beslenme erken yaşlardan itibaren edinilen alışkanlıklar sayesinde ömür boyu devam edebilir. Dünya genelinde yapılan beslenme araştırmalarına göre, bu dönemde besin çeşitliliği ve denge, büyüme ve gelişim için gereklidir. Sebzeler, meyveler, tam tahıllar, sağlıklı yağlar ve yeterli miktarda protein içeren besinler; kas ve kemik gelişimi, beyin fonksiyonları ve genel sağlık için kritik öneme sahiptir.

Çocuklar ve ergenler için önerilen beslenme kılavuzları, bu besin gruplarının düzenli ve dengeli bir şekilde tüketilmesini teşvik eder. Örneğin, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve diğer sağlık otoriteleri, bu yaş grubunun her gün belirli miktarda sebze, meyve ve tam tahıl tüketmesini önerirken, işlenmiş et ürünleri, şekerli içecekler ve aşırı işlenmiş gıdaların sınırlı miktarda alınması gerektiğini belirtmektedir. Ancak, dünya genelinde yapılan pek çok araştırma, çocuklar ve ergenlerde bu sağlıksız gıdaların aşırı tüketiminin önemli sağlık sorunlarına yol açtığını ortaya koymaktadır. Çocuklarda ultra işlenmiş gıda tüketiminin artışı, obezite, yüksek kan basıncı, diyabet ve diğer metabolik hastalıklar gibi ciddi sağlık problemleriyle ilişkilendirilmiştir. Bu gıdalar, genellikle yüksek miktarda şeker, tuz, yağ ve katkı maddeleri içerir, bu da çocukların sağlıklı gelişimini olumsuz etkileyebilir.

Özellikle son yıllarda yapılan meta analizler, ultra işlenmiş gıdaların erken yaşta fazla tüketiminin, çocukların vücut yağ oranını artırarak obezite riskini yükselttiğini ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra, bu tür gıdaların sürekli tüketimi, bağırsak mikrobiyotasını da olumsuz etkileyebilir, bu da bağışıklık sisteminin zayıflamasına ve uzun vadede çeşitli sağlık problemlerine yol açabilir. Sağlıksız diyetler, yalnızca fiziksel sağlık üzerinde değil, aynı zamanda çocukların akademik başarılarını, duygusal ve psikolojik durumlarını da etkileyebilir.

Çocuklar ve ergenler için beslenme planları, sağlıklı gıda seçimlerini teşvik ederken, çevresel sürdürülebilirliği de göz önünde bulundurmalıdır. Sürdürülebilir beslenme, bireylerin sağlıklı besinlere ulaşmasını sağlarken aynı zamanda çevresel etkileri minimize eder. Bu bağlamda, dünya genelinde çevresel sürdürülebilirliği destekleyen beslenme modelleri ön plana çıkmaktadır. Bu modeller, bitkisel bazlı besinlerin artırılmasını, et tüketiminin ise azaltılmasını önerirken, çevresel etkilerin düşük olduğu, ekolojik olarak sürdürülebilir besin kaynaklarının kullanımını teşvik etmektedir. Ancak, hayvansal ürünlerin tamamen beslenmeden çıkarılması, her yaş grubunun beslenme gereksinimlerini karşılamak adına önerilen bir yaklaşım değildir. Bunun yerine, hayvansal gıdaların daha bilinçli ve dengeli bir şekilde tüketilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Sosyal, kültürel ve ekonomik faktörler, çocukların ve ergenlerin beslenme alışkanlıkları üzerinde büyük bir etki yaratmaktadır. Yeme alışkanlıkları, çocukların yaşadıkları coğrafi bölgeye, aile yapısına, sosyoekonomik düzeye ve kültürel geleneklere göre şekillenebilir. Birçok ülkede, beslenme kültürüne ve yerel gıda çeşitliliğine dayalı olarak sağlıklı beslenme kılavuzları hazırlanmıştır. Bu kılavuzlar, bireylerin yerel gıda kaynaklarına ulaşmasını kolaylaştırırken, kültürel farklılıkları ve geleneksel beslenme alışkanlıklarını da dikkate almaktadır. Çocuklar için sağlıklı beslenme, yalnızca besin değerleriyle değil, aynı zamanda yeme alışkanlıklarını, sosyal ilişkileri ve çevresel faktörleri dikkate alan bir yaklaşım gerektirir.

Sosyal medya ve dijital platformlar, çocukların ve ergenlerin gıda tercihlerinde etkili olabilir. Son yıllarda, sosyal medyada yaygınlaşan "influencer" etkisi ve reklamlarda görülen sağlıksız gıda seçenekleri, gençlerin beslenme tercihlerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu nedenle, dijital medya üzerinde de sağlıklı beslenme alışkanlıklarının teşvik edilmesi, genç bireylerin bilinçli beslenme alışkanlıkları geliştirmelerini sağlayabilir. Sonuç olarak, çocuklar ve ergenler için sağlıklı beslenme, sadece fiziksel sağlık için değil, aynı zamanda onların uzun vadeli sağlıklı yaşantılarının temelini oluşturacak önemli bir faktördür. Beslenme alışkanlıkları, erken yaşlardan itibaren şekillenir ve bu alışkanlıkların toplumsal, kültürel ve çevresel faktörlerle uyum içinde olması, çocukların sağlıklı büyümeleri için büyük bir avantaj sağlar.

Konuşmacı:
Prof. Hilal Özcebe
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

COVID-19 Salgını Sırasında ve Sonrasında Çocuğun İyi Halinin Korunması Bağlamında Sağlık Okuryazarlığı

COVID-19 pandemisinin başlangıcından itibaren, dünya çapında vaka sayılarında büyük artışlar yaşanmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) verilerine göre, pandemi sürecinde 399 milyon civarında vaka bildirilmiş ve özellikle Amerika ve Avrupa kıtaları büyük etkilenen bölgeler olmuştur. Bu süreçte, ölüm oranlarında da artış gözlemlenmiştir, ancak sevindirici bir şekilde, ölüm oranları vaka sayısına kıyasla daha düşük kalmıştır. Bu tablo, dünya çapında halk sağlığı açısından ciddi bir tehdit oluşturmuş ve COVID-19'un etkileri farklı yaş grupları üzerinde farklı şekillerde hissedilmiştir.

Özellikle çocuklar, pandemi sürecinden farklı şekilde etkilenmiştir. Başlangıçta, COVID-19'un çocukları daha az etkilediği düşünülse de sonradan yapılan çalışmalar, çocukların fiziksel ve psikolojik sağlıklarının da büyük ölçüde etkilendiğini göstermiştir. Çocuklar, özellikle evde eğitim ve sosyal etkileşimden yoksun kaldıkları süreçte, psikolojik sorunlar yaşamaya başlamışlardır. Depresyon, anksiyete, travma sonrası stres bozukluğu ve agresif davranışlarda önemli artışlar gözlemlenmiştir. Ayrıca, intihar girişimlerinde de bir artış yaşanmıştır. Ancak, bazı araştırmalar, aileleriyle daha fazla vakit geçiren çocuklar arasında bazı pozitif etkiler de bulmuştur, ancak bu etkiler genellikle sınırlıdır.

Çocuklar üzerinde yapılan araştırmalarda, bu dönemde özellikle kız çocuklarının depresyon, anksiyete ve agresif davranışlardan erkek çocuklara göre daha fazla etkilendikleri tespit edilmiştir. Aynı şekilde, kronik hastalığı olan çocuklar ve ruhsal sağlık sorunları yaşayan çocuklar, pandemi döneminde daha fazla zorluk yaşamıştır. Sosyo-ekonomik durumu düşük, kırsal kesimde yaşayan veya salgından daha ağır etkilenen bölgelerde bulunan çocuklar da daha fazla olumsuz etkilenmiştir.

Fiziksel sağlık açısından da ciddi değişiklikler gözlemlenmiştir. Karantina sürecinde, fiziksel aktivite azalmış, ekran süresi artmış, uyku düzeni bozulmuş ve sağlıksız yiyeceklerin tüketimi artmıştır. Özellikle obezite oranlarında ciddi bir artış yaşanmıştır. Çocuklar, evde kalma süreci nedeniyle daha az fiziksel aktivite yapmış, fast food gibi sağlıksız gıdalara yönelmişlerdir. Bu durum, gelecekteki sağlık sorunları için de bir risk faktörü oluşturmuştur. Ayrıca, pandeminin çocukların fiziksel sağlıklarını etkileyen bir diğer faktör, pandeminin şiddetli geçiren çocuklar üzerinde yapılan çalışmalarda ortaya çıkmıştır. Bu çocukların COVID-19'u daha ağır geçirdiği gözlemlenmiştir.

Birçok araştırma, aile içindeki stresin, çocukların sağlığı üzerinde önemli bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Anne-baba depresyonu, çocukların uyku süreleri, ekran süresi ve davranışsal sorunlar ile doğrudan ilişkilidir. Ailedeki psikososyal sorunlar, çocukların fiziksel ve ruhsal sağlıklarını etkileyebilir. Ayrıca, ailedeki stres, çocukların eğitim süreçlerini ve sosyal ilişkilerini de olumsuz yönde etkilemiştir.

Pandemi öncesi ve sonrası kıyaslandığında, çocukların anksiyete ve depresyon düzeylerinde belirgin artışlar gözlemlenmiştir. Ebeveynlerin çocuklar üzerindeki etkisi, pandemi süreciyle birlikte daha da önemli hale gelmiştir. Aile içindeki ilişkiler ve ebeveynin ruhsal sağlığı, çocukların iyilik hali üzerinde büyük rol oynamaktadır.

Sağlık Okuryazarlığının Rolü

Pandemi süreci, bireylerin sağlık okuryazarlığını artırmanın önemini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Sağlık okuryazarlığı bireylerin sağlıklı yaşam tarzları benimsemesi ve sağlıkla ilgili doğru kararlar alabilmesi için kritik bir faktördür. Sağlık okuryazarlığı hem bireylerin hem de toplumun sağlığını koruma ve geliştirme açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, sağlık eğitimi ve sağlık okuryazarlığının artırılması, pandeminin etkilerini azaltmak için etkili bir strateji olabilir.

Pandemi sürecinde, bireylerin sağlıklı davranışlar sergileyebilmesi hem fiziksel hem de ruhsal sağlıklarının korunabilmesi için sağlık eğitimi büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, toplumsal olarak bu eğitimlerin yayılması, toplumun genel sağlığını koruma açısından kritik bir rol oynamaktadır. Sağlık okuryazarlığının artırılması, sadece bireysel değil toplumsal bir hedef olarak ele alınmalıdır. Pandeminin olumsuz etkilerini en aza indirgemek için bireylerin sağlık konusunda daha bilinçli hale gelmesi gerekmektedir. Bu süreçte, sağlık eğitimi ve sağlık okuryazarlığı, çocukların ve ailelerin psikolojik ve fiziksel sağlıklarını iyileştirme yönünde önemli bir adım olacaktır.

Konuşmacı:
Dr. Oğul Üner
**Oregon Sağlık ve Bilim Üniversitesi,
Casey Göz Enstitüsü, Oftalmoloji Bölümü**

COVID-19 Salgını ve Çocukların Göz Sağlığı

COVID-19 pandemisi, dünya çapında sağlık sistemlerini zorlayarak toplumsal yaşamı köklü bir şekilde dönüştürmüştür. Bu dönüşüm, özellikle çocukların göz sağlığı üzerinde belirgin etkiler yaratmıştır. Pandeminin başlangıcında okulların kapanması, sosyal izolasyon önlemleri ve dışarıda geçirilen zamanın kısıtlanması, çocukların fiziksel aktivitelerini ciddi oranda sınırlamış, buna karşın ekran başında geçirilen süre önemli ölçüde artmıştır. Göz sağlığı, çocukların gelişimi açısından son derece önemli bir bileşen olup, görsel işlevlerin bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimle doğrudan bir ilişkisi vardır. Bu nedenle, pandemi süreci, çocukların göz sağlığını ve gelişimini olumsuz etkilemiş, gözle görülür sağlık problemlerine yol açmıştır.

Pandemi sırasında artan ekran süresi, özellikle çocuklar arasında miyop (uzağı net görememe) oranlarının hızla artmasına neden olmuştur. Miyop, dünya genelinde giderek daha yaygın bir refraktif hata haline gelmiştir ve pandeminin ilk yılında bu oranlarda belirgin bir yükselme gözlemlenmiştir. Araştırmalar, okuldan uzaklaşan çocukların, ekranlar üzerinden eğitim almak zorunda kalmalarıyla, özellikle akıllı telefonlar ve bilgisayarlar gibi cihazlar üzerinden geçirdikleri zamanın arttığını ve bunun, göz sağlığını bozduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle dış mekan aktiviteleri kısıtlanan çocuklar, yeterince doğal ışık almadıkları ve göz kaslarını kullanmadıkları için miyop gelişimi hızlanmıştır.

Bunun yanı sıra, uzun süreli ekran kullanımının bir başka olumsuz etkisi, göz tembelliği (ambliyopi) gibi görsel problemlerle ilgili olmuştur. Göz tembelliği, görme gelişiminin henüz tamamlanmadığı çocukluk döneminde tedavi edilmediğinde kalıcı görme kaybına yol açabilen bir durumdur. Pandemi sürecinde göz tembelliği tedavilerinin aksaması, çocukların eğitimlerine erişim zorlukları ve sağlık hizmetlerine ulaşım problemleri, bu sorunun daha da kötüleşmesine yol açmıştır. Uzun süreli ekran izleme, gözde odaklanma ve koordinasyon problemlerini de artırmış, göz kaslarını yeterince çalıştırmayan çocuklarda göz koordinasyonu problemleri ortaya çıkmıştır.

Diğer bir önemli faktör ise, çocukların doğal ışık ve dış mekan aktivitelerinden yoksun kalmalarıdır. Bilimsel araştırmalar, dışarıda geçirilen zamanın miyop gelişiminin engellenmesine yardımcı olduğunu ve göz sağlığına olan katkılarını ortaya koymuştur. Pandemi döneminde çocuklar, doğal ışığa yeterince maruz kalmamış ve açık havada geçirilen zaman azalmıştır, bu da göz gelişiminde olumsuz etkiler yaratmıştır. Çocukların göz sağlığını korumak için dışarıda daha fazla vakit geçirmeleri, fiziksel aktivitelerde bulunmaları ve göz kaslarını güçlendirecek egzersizler yapmaları önemlidir. Ayrıca, pandemi sürecinin ardından düzenli göz muayeneleri yaparak olası sağlık sorunlarını erken teşhis etmek, çocukların görsel gelişimlerini sürdürebilmeleri açısından kritik bir adımdır.

Konuşmacı:
Prof. Hünkar Korkmaz
**Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim
Programları ve Öğretim Anabilim Dalı**

COVID-19 Salgını Türkiye'de Okul Programını Nasıl Değiştirdi? Beslenme ve Sağlık Eğitimi Açısından Program Analizi Çalışması

COVID-19 salgını, Türkiye'de eğitim sistemini köklü şekilde değiştirdi ve okul programlarını yeniden şekillendirdi. Salgın, eğitimde ciddi aksamalara yol açtı ve bu, özellikle beslenme ve sağlık eğitimi açısından derinlemesine incelenmesi gereken bir konu oldu. Salgının başlangıcında okulların kapanmasıyla, Türkiye'de yaklaşık 500 milyon öğrenci uzaktan eğitime geçmek zorunda kaldı. Bu geçiş, büyük bir öğrenme kaybı ile sonuçlandı, özellikle de kız çocukları ve dezavantajlı gruplar açısından. Eğitimdeki aksaklıklar, sağlık ve beslenme gibi temel alanlarda da ciddi sorunlara yol açtı.

Eğitim sisteminin esnekliğini artırmak ve salgın koşullarında devam edebilmesini sağlamak amacıyla çeşitli çözümler üretildi. Bununla birlikte, okulda hijyen ve sanitasyonun sağlanması, öğretmenlerin desteklenmesi gibi önemli faktörler de gözden kaçmadı. Millî Eğitim Bakanlığı, uzaktan eğitim sürecinde okullarda hijyen ve temizlik koşullarına dikkat edilmesi gerektiği vurgusunu yaparak, öğretmenlerin düzenli eğitim almasını sağlamaya çalıştı. Ancak, pandemi sürecinin başından sonuna kadar eğitimdeki büyük kesintiler, özellikle küçük yaş gruplarında, öğrencilerin gelişimlerini olumsuz yönde etkiledi.

Özellikle eğitim programlarının uygulanması konusunda büyük zorluklar yaşandı. Eğitimdeki aksaklıklar, beslenme ve sağlık eğitiminin verilmesinde de önemli engeller oluşturdu. Beslenme eğitimi, çocukların sağlıklı alışkanlıklar edinmesini sağlamak adına okul müfredatında kritik bir yer tutuyordu. Ancak pandemi sırasında okulların kapanması ve sosyal mesafe önlemleri nedeniyle bu tür eğitimler kesintiye uğradı. Ayrıca, çocukların evde kaldıkları süre zarfında beslenme alışkanlıkları da değişti ve sağlıklı beslenmeye erişim konusunda büyük zorluklar yaşandı.

Buna ek olarak, öğretmenlerin sağlıklı bir ortamda eğitim verebilmesi için gereken koşullar, pandemi nedeniyle daha da zorlaştı. Eğitimdeki kalitenin artırılması için öğretmenlerin sağlığı ve refahı büyük önem taşırken, öğretmenlerin ruhsal ve fiziksel sağlığını tehdit eden durumlar, eğitimde verimliliği olumsuz etkiledi. Öğretmenlerin büyük bir kısmı pandemi döneminde iş yüklerinin artmasından dolayı stresli olduklarını belirtti, bu da eğitimdeki kalitenin düşmesine yol açtı.

Salgının getirdiği zorluklar, eğitimin tüm düzeylerinde büyük kesintiler yaşanmasına yol açtı. Uzaktan eğitime geçişin zorlukları, öğrencilerde bilişsel ve sosyal-duygusal kayıplara neden oldu. Ayrıca, öğretmenlerin online eğitim ortamlarında başarılı olabilmesi için gerekli desteğin sağlanamaması, eğitimin kalitesini doğrudan etkiledi. Ancak, salgın sürecinin getirdiği zorluklara rağmen eğitimde yaratıcı çözümler geliştirilmesi gerektiği de açık bir şekilde ortaya çıktı. Çevrimiçi eğitim ve diğer esnek yöntemler, eğitimdeki aksaklıkları en aza indirmek için kullanıldı, ancak bu yöntemlerin tüm öğrencilere eşit derecede ulaşamadığı bir gerçektir.

Konuşmacı:
Prof. Alicia Sianes Bautista
Extremadura Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü

COVID-19 Salgını Okul Eğitimini Nasıl Etkiledi? İspanya Örneği

COVID-19 salgını, dünya genelinde birçok sektörü olduğu gibi eğitim alanını da derinden etkileyerek eğitim sistemlerinde önemli değişikliklere yol açmıştır. İspanya örneği üzerinden incelendiğinde, pandeminin okul eğitimi üzerindeki etkisi oldukça belirgindir. İspanya, pandeminin başından itibaren eğitimdeki sürekliliği sağlamak için çeşitli önlemler almış ve eğitim sistemini hızla uyum sağlayacak şekilde yeniden yapılandırmıştır. Okullarda, öğrencilerin ve öğretmenlerin sağlığını korumak amacıyla sıkı hijyen önlemleri, sınıfların yeniden düzenlenmesi ve sınıf içi etkileşimin minimuma indirilmesi gibi uygulamalar devreye sokulmuştur. Öğrenciler küçük gruplar halinde eğitim almış ve sosyal mesafe önlemleri doğrultusunda eğitim süreçleri yeniden şekillendirilmiştir. Ayrıca, eğitimde teknolojinin kullanımına yönelik büyük bir dönüşüm yaşanmış, öğretmenlere ve öğrencilere dijital eğitim materyalleri sağlanmış ve uzaktan eğitim modeline geçiş hızlandırılmıştır.

Pandeminin etkisiyle, eğitimde yaşanan zorluklar sadece fiziksel önlemlerle sınırlı kalmamış, aynı zamanda iş ve aile yaşamı arasındaki dengeyi de zorlaştıran faktörler ortaya çıkmıştır. Aileler, çocuklarının eğitimini sürdürürken aynı zamanda iş hayatlarında da önemli zorluklarla karşılaşmış, evden çalışma koşulları her meslek için geçerli olmamış ve bu durum özellikle düşük gelirli aileler için ciddi bir stres kaynağı oluşturmuştur. İspanya'da, okul servisleri ve okul yemekhanesi gibi günlük eğitim altyapılarına ilişkin düzenlemeler yapılmış, ancak bazı sınıflar karantina tedbirleri nedeniyle kapatılmak zorunda kalmıştır.

Sonuç olarak, COVID-19 salgını, eğitim sisteminin dijitalleşmesi ve uzaktan eğitime adaptasyon sürecini hızlandırmış, ancak aynı zamanda eğitimdeki eşitsizlikleri derinleştirmiştir. İspanya'daki deneyimler, eğitim sisteminin gelecekteki krizlere karşı daha dayanıklı olabilmesi için atılması gereken adımları ortaya koymuş, eğitim politikaları ve uygulamalarında önemli değişikliklerin gerekliliğini gözler önüne sermiştir. Bu süreç, eğitimde inovasyonun ve teknoloji kullanımının önemini vurgulamış ve eğitim sisteminin toplumun diğer dinamikleriyle daha uyumlu hale gelmesini sağlamıştır.

Konuşmacı:
Dr. İdil Aksöz Efe
Chaplaincy Health Care

COVID-19 Salgını Sırasında ve Sonrasında Çocukların Duygusal Sağlığını Desteklemek

COVID-19 salgını sırasında ve sonrasında çocukların duygusal sağlığını desteklemek, ailelerin, öğretmenlerin ve diğer yetişkinlerin önemli bir rol oynadığı bir süreçtir. Pandemi, çocukların hayatlarında büyük değişikliklere yol açtı; okullar kapandı, sosyal etkileşimler azaldı, ailelerde ekonomik zorluklar yaşandı ve hastalık tehdidi ile karşılaşıldı. Bu süreç, çocukların ölüm ve kayıp gibi daha önce anlamlandıramayabilecekleri kavramlarla yüzleşmelerine neden oldu. Ölüm, yaşamın sonu ve geri dönülmezliği gibi kavramlar, gelişimsel yaşlara göre farklılıklar gösterse de, çocukların bu kavramları anlamlandırması zaman alabilir. Küçük yaştaki çocuklar, ölümün kalıcı ve geri döndürülemez olduğunu kavrayamayabilirken, ergenlik dönemi çocukları, ölümün anlamını daha derinlemesine anlayabilir ve hatta kendi ölümlerini hayal edebilirler. Çocuklar, pandemi sürecinde daha fazla kaygı, depresyon, öfke, yalnızlık gibi duygusal tepkiler verebilir. Davranışsal olarak, çocuklar sosyal ilişkilerden geri çekilebilir, oyun oynama isteksizlikleri gösterebilir veya okul başarısında düşüş yaşayabilirler. Çocukların bu duygusal tepkilerini normal olarak değerlendirmek önemlidir, çünkü bu dönemde çocuklar, stresli bir süreci yaşamakta ve buna uygun tepkiler vermektedirler. Ailelerin çocuklarıyla açık iletişim kurarak, yaşananları ve duygusal süreçleri anlamalarına yardımcı olmaları kritik önem taşır. Bu dönemde çocuklarla ölüm gibi hassas konularda doğru ve açık bir şekilde konuşmak, onları güvence altına almak, duygusal ve fiziksel sağlıklı başa çıkma yollarını öğretmek gerekir. Ailelerin çocuklarına duygusal destek sunabilmesi için kendi duygularını anlamaları ve sağlıklı bir şekilde ifade etmeleri de büyük bir önem taşır. Çocukların endişe ve kaygıları hakkında açık bir iletişim kurarak, onların kendilerini güvende hissetmelerini sağlamak, bu süreçte sağlıklı bir duygusal gelişim göstermelerine yardımcı olur.

Konuşmacı:
Ayça Demirel Koçer
Üsküdar SEV İlköğretim Kurumları

Öğrencilerin COVID-19 Salgını ile Belirginleşen Bireysel Farklılıkları ve Öğrenme Süreci

COVID-19 salgını, tüm dünyada olduğu gibi eğitim sistemlerini de derinden etkileyerek, eğitim süreçlerinde köklü değişikliklere neden olmuştur. Okulların kapanması ve eğitimin çevrimiçi platformlara taşınması, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde ve sosyal gelişimlerinde önemli farklılıklar yaratmıştır.

Bu süreçte eğitim, beklenmedik şekilde bireysel farklılıkların ve ihtiyaçların ön plana çıkmasına neden oldu. Pandeminin başlangıcından itibaren çevrimiçi eğitim süreci, öğretmenlerin ve öğrencilerin alışık olduğu öğretme ve öğrenme yöntemlerini dönüştürdü. Öğrenciler, fiziksel okul ortamlarından uzak kaldı ve evde ders yapmak durumunda kaldılar. Bu durum, öğrencilerin öğrenme süreçlerini önemli ölçüde etkiledi. Evdeki öğrenme ortamının farklılıkları, öğrencilerin gelişimlerini ve sosyal becerilerini etkileyecek şekilde değişti. Teknolojik altyapı ve erişim konuları, bazı öğrenciler için engeller oluşturdu. Özel okullar bu süreçte daha hızlı uyum sağlarken, bazı devlet okullarında ise teknolojiye erişim konusunda sorunlar yaşandı. Bu eksiklikler, eğitimdeki eşitsizlikleri daha da derinleştirdi.

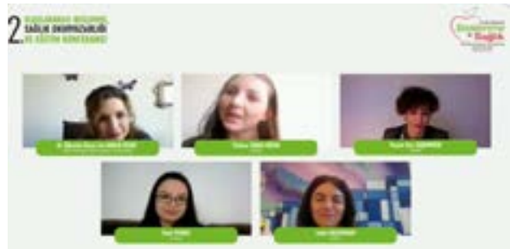
Pandeminin ardından yüz yüze eğitime dönüş, öğrencilerin sadece akademik değil, sosyal duygusal gelişiminde de eksiklikler ortaya çıkardı. Özellikle yazılı ifade becerileri ve okuduğunu anlama gibi temel alanlarda zorluklar gözlemlendi. Çevrimiçi eğitim, öğrencilerin sosyal etkileşimlerinden yoksun kalmalarına yol açtı ve bu durum, iletişim becerilerinde gerilemelere sebep oldu. Öğrenciler, sınıf içinde bir arada olmanın verdiği sosyal etkileşimden mahrum kaldılar, bu da aidiyet duygusunun zayıflamasına neden oldu.

Öğretmenler, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını belirleme ve bu ihtiyaçlara göre eğitim stratejileri geliştirme konusunda daha fazla sorumluluk taşıdı. Bu süreçte veliler de öğretmenlerin rollerini üstlenmek durumunda kaldılar. Ailelerin öğretmenlik mesleği ile ilgili yeterliliği, bu sürecin zorluklarını artıran bir diğer faktördü. Öğrenciler, evde sınıf ortamı yaratmanın zorluklarıyla karşı karşıya kaldılar, bu da dikkat ve konsantrasyon eksikliklerine yol açtı. Özellikle küçük yaşlardaki çocuklar için bu süreç çok daha karmaşık hale geldi.

Pandemi sürecinde, eğitimin sürdürülebilmesi adına öğretmenler, dijital araçları etkin bir şekilde kullanmaya başladılar. Ancak, teknoloji yalnızca bir araç olarak kalmadı, bir amaç haline geldi. Eğitimdeki amaç, öğrencilerle etkili bir iletişim kurmak ve öğrenme sürecini verimli bir şekilde devam ettirmekti. Teknoloji, öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimi sürdürmek için önemli bir araç haline gelirken, aynı zamanda öğrencilerin sosyal gelişimlerini de etkileyen bir faktör haline geldi.

Sonuç olarak, pandeminin eğitim üzerindeki etkileri, öğrenci, öğretmen ve ailelerin rollerinin yeniden şekillendiği bir süreç oluşturdu. Eğitimdeki dijital dönüşüm, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini etkiledi. Çevrimiçi eğitimde yaşanan zorluklar, öğretmenlerin ve ailelerin eğitim süreçlerini nasıl organize ettiklerini sorgulamamıza neden oldu. Bu dönemde öğrencilere en iyi şekilde destek olabilmek için öğretmenlerin ve ailelerin birlikte çalışması ve iletişimde kalması büyük bir önem taşıdı.

Panel

Annelerin Gözüyle Pandemi Öncesi ve Sonrası Çocukların Değişen Günlük Rutinleri ve Beslenme Alışkanlıkları

Panelistler:
Türkan Turan Güven
Naz Haşemoğlu
İrem Yılmaz
Leyla Goldfinger

Düzenlenen panelde, farklı uzmanlık alanlarından katılımcılar, pandemi sürecinin çocukların günlük yaşamları, rutinleri ve beslenme alışkanlıkları üzerindeki etkilerini ele aldılar. Panelin odak noktası, annelerin gözünden bu değişimlerin nasıl algılandığı, yaşadıkları zorluklar ve karşılaştıkları fırsatlar oldu.

Panelin başlangıcında, katılımcı anneler kendilerini tanıtarak, pandeminin onların hayatlarına etkilerini kısaca paylaştılar. İlk olarak İrem Yılmaz, Antalya'da öğretmenlik yapan ve 16 aylık bir çocuğa sahip olan bir anne olarak, pandemi sürecinin hem kendi yaşamında hem de bebeğinin gelişimine nasıl yansıdığını anlattı. Yılmaz, özellikle bebeğinin ilk altı ayında anne sütüyle beslenmesi nedeniyle, beslenme alışkanlıklarında belirgin bir değişiklik yaşamadığını ancak evde kalmanın ve dışarıya çıkamamanın, sosyal etkileşim ve fiziksel aktivite açısından sınırlayıcı etkiler oluşturduğunu belirtti. Bu dönemde, çocuğunun gelişimini desteklemek için ekran süresi ve sosyal etkileşim konusunda bilinçli tercihlerde bulunduğunu vurguladı.

Leyla Goldfinger, Amerika'nın Pensilvanya eyaletinden katılan ve 5 yaşında bir çocuğa sahip olan bir diğer katılımcıydı. Leyla Hanım, pandemi sürecinin büyük bir kısmını Los Angeles'ta geçirerek, çocuğunun eğitimine ve sosyal etkileşimlerine olan etkileri üzerinde durdu. 3 yaşındaki çocuğu, pandemi başlangıcında okul öncesi eğitim alıyordu. Leyla Hanım hem bir çalışan anne olarak, hem de çocuklarıyla daha fazla vakit geçirebilmek için pandemi döneminde yaşadığı zorlukları ve faydaları paylaştı. Çocukların evde eğitim sürecinde ekran zamanının arttığını, ancak bunu sınırlı tutmaya çalıştığını ifade etti.

Türkan Turhan Güven, Ankara'dan katılan bir diğer akademisyen ve okul müdürüydü. İki kız çocuğunun annesi olan Güven, pandemi sürecinin çocuklarının eğitim hayatına etkisini anlatarak, özellikle okul öncesi dönemdeki gelişimsel değişiklikleri gözlemlediğini söyledi. Evde geçirilen sürenin, çocukların psikolojik ve sosyal gelişimleri üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkiler yarattığını ifade etti.

Son olarak, Naz Hanım, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden katılan ve iki kız çocuğu annesi olan bir katılımcıydı. Naz Hanım, pandemi döneminin özellikle çocuklarının beslenme alışkanlıklarını etkileyip etkilemediğini tartışarak, çocukların evde geçirdiği zamanın, ebeveynlerin çocuklarına yönelik beslenme alışkanlıkları oluşturma sürecini nasıl şekillendirdiğini paylaştı.

Panelde, çocukların sosyal etkileşimleri ve fiziksel aktiviteleri kısıtlandığı için, gelişimsel süreçlerin olumsuz etkilenebileceği belirtildi. Bununla birlikte, ebeveynlerin daha fazla vakit geçirmeleri, çocuklarıyla güçlü bağlar kurmalarına olanak sağladı. Beslenme alışkanlıkları açısından ise, paketli gıdaların tüketiminin azaldığı, D vitamini takviyesi gibi önlemlerin alındığı gözlemlendi.

COVID-19 pandemisi, bireylerin yaşam tarzlarını önemli ölçüde değiştiren bir dönemi beraberinde getirmiştir. Bu dönemde, özellikle ergenlik çağındaki çocuklar, sosyal izolasyon, uzaktan eğitim ve ekran başında geçirilen uzun saatler nedeniyle önemli zorluklarla karşı karşıya kalmıştır. Ergenlerin fiziksel ve psikolojik gelişimleri, bu süreçte hem olumsuz hem de olumlu etkilerle şekillenmiştir.

Pandeminin başında, çocuklar ve ergenler, sosyal etkileşim eksikliği ve normal rutinlerinin bozulması nedeniyle büyük bir psikolojik stres yaşadılar.

Okuldan ve arkadaş çevrelerinden uzak kalmaları, sosyal becerilerinin gelişimini olumsuz yönde etkilemiş, buna bağlı olarak kaygı ve depresyon belirtileri artmıştır. Ancak, ailelerin bu durumu avantaja çevirmeleri mümkün olmuştur. Aile içi etkileşimi artırmak ve çocukların psikolojik ihtiyaçlarını karşılamak için bazı stratejiler geliştirilmiştir. Örneğin, dijital araçlar ve uygulamalar aracılığıyla çocuklar, sosyal etkileşimlerini sürdürme imkanı bulmuş ve ekran başında daha anlamlı vakit geçirmiştir. Bunun yanında, aileler ev içi aktivitelerle çocuklarını aktif tutmaya çalışmış, yeni hobiler kazandırarak boş zamanlarını verimli değerlendirmelerini sağlamıştır.

Pandemi döneminde, ekran kullanımının artmasıyla birlikte, beslenme alışkanlıkları da değişim göstermiştir. Ergenlik dönemi, fiziksel ve duygusal değişimlerin yoğun yaşandığı bir dönemdir ve bu süreçte beslenme alışkanlıkları önemli ölçüde etkilenmiştir. Pandemi sırasında, özellikle ekran başında geçirilen uzun saatler, düzensiz yeme alışkanlıklarını pekiştirmiştir. Çocuklar sık sık açlık hissettiklerini belirterek, buzdolabı başında zaman geçirmiş ve "gerçek açlık" ile duygusal açlık arasındaki farkı ayırt etmekte zorlanmışlardır.

Ailelerin bu durumu yönetme biçimi, sağlıklı beslenme alışkanlıklarının korunmasında önemli bir rol oynamıştır. Düzenli yemek saatleri ve sağlıklı atıştırmalıklar sunulması, çocukların sağlıklı beslenme alışkanlıklarını sürdürmelerine yardımcı olmuştur. Ayrıca, aile içindeki yemek hazırlama süreci, çocukların yemekle olan ilişkilerini pozitif yönde etkilemiş ve yemek sonrası yaşanan psikolojik sorunların önüne geçilmesine katkı sağlamıştır.

Pandemi sürecinde, doğa ile etkileşim de çocukların gelişimi açısından önemli bir faktör olmuştur. Ekran başında geçirilen zamanın arttığı bu dönemde, doğa yürüyüşleri, açık hava aktiviteleri ve fiziksel hareketin önemi bir kez daha vurgulanmıştır. Bu tür aktiviteler, çocukların psikolojik ve fiziksel sağlıklarını desteklemiş, stres düzeylerini azaltarak genel iyilik halleri üzerinde olumlu etkiler yaratmıştır.

Sonuç olarak, pandemi süreci, ergenlik dönemindeki çocukların beslenme alışkanlıklarını ve psikolojik gelişimlerini önemli ölçüde etkilemiştir. Ailelerin bu dönemde sağladığı yönlendirmeler ve destekler, çocukların sağlıklı alışkanlıklar edinmelerine ve psikolojik iyilik hallerini korumalarına yardımcı olmuştur. Bu süreç, aynı zamanda okulların ve eğitim kurumlarının, çocukların duygusal ve sosyal gelişimlerine yönelik destekleyici programlar geliştirmeleri gerektiğini de ortaya koymuştur.

20

23

III. ULUSLARARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

8 ŞUBAT 2023

Konferans Hacettepe Üniversitesi'nde fiziki olarak düzenlenmiş ve online platform üzerinden izleme olanağı sunulmuştur.

III. ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

8 ŞUBAT 2023

SABRİ ÜLKER VAKFI

Konferansın Amacı ve Kapsamı

Toplumların gelişmesi, istikrar ve büyümenin yanı sıra insanların refah ve sağlığı için gıda güvenliği, gıda arzı ve sağlıklı beslenme konularının önümüzdeki yıllarda en önemli gündem maddeleri arasında olması bekleniyor. Sürdürülebilir gıda ve beslenme için sağlık okuryazarlığı konusunda her yaştan insanın bilinçlenmesi kritik bir önem taşıyor. Bu doğrultuda hayata geçirilen ve gelenekselleşen konferanslarla dünyadan ve Türkiye'den pek çok uzman ismin katılımıyla güncel konu ve bilimsel verilerin toplumun bilgisine sunulması amaçlanıyor.

Beslenme ve Sürdürülebilir Yaklaşımlar

Toplum sağlığının korunması için en temel gerekliliklere bakıldığında toplumun gıda ve beslenme alanında doğru, bilimsel ve güvenilir bilgilere ulaşabilmesi bu konularda doğru bilinen yanlışların düzeltilmesi ve 7'den 70'e herkesin sağlık okuryazarlığı yetkinliği kazanması olarak sıralanabilir. Tüm bunların yanı sıra gezegenimizin ve tüm toplumların karşı karşıya olduğu iklim krizi nedeniyle artık daha çok gündemimizde olan sürdürülebilirlik kavramı eğitim, sağlık ve beslenme alanında da öne çıkıyor.

3. ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

ULUSLARARASI Beslenme & Sağlık OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

8 Şubat 2023

09.00- 09.10
Konferans Açılış Konuşması

09.50-10.00
Hoş Geldiniz
Dr. Talat İçöz
Sabri Ülker Vakfı Başkanı

09.15-09.45
Okul Beslenme Programlarında Sürdürülebilirlik
Prof. Dr. Hünkar Korkmaz
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Anabilim Dalı

09.45-10.15
Eğitimde Sürdürülebilirlik Vizyonu
Doç. Dr. Mustafa Öztürk
Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

10.15-10.45
Sürdürülebilir Gıda Sistemlerinde Diyetisyenlerin Rolü
Prof. Dr. Zehra Büyüktuncer Demirel
Hacettepe Üniversitesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü

10.45-11.00
Kahve Arası

11.00-11.30
Örgün Eğitim Sistemlerinde Artan İklim Liderliği, Eğitimi ve Eyleminin Hızlandırılması
Dr. Ellen Field
Lakehead Üniversitesi Eğitim Fakültesi

11.30-12.00
Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Çocuk Ruh Sağlığı
Dr. Öğr. Üyesi Ece Varlık Özsoy
Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

12.00-12.30
Sürdürülebilir Bir Gelecekte Eğitim ve Teknoloji Trendleri
Prof. Dr. Betül Czerkawski
Arizona Üniversitesi, Uygulamalı Bilgisayar Bölümü, Uygulamalı Bilim ve Teknoloji Fakültesi, Eğitim Teknolojisi Departmanı

12.30-13.30
Öğle Yemeği

13.30-14.00
Türkiye'de Sağlık Okuryazarlığı ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Ulaşma
Dr. İbrahim Hüseyin Cansever
Süleyman Demirel Üniversitesi

14.00-14.30
Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Öğretmen Eğitimi
Dr. Qudsia Kalsoom
Dundee Üniversitesi Eğitim Çalışmaları

14.30-14.45
Kahve Arası

14.45-15.15
Sağlıklı ve Çevresel Olarak Sürdürülebilir Diyetler
Prof. Dr. Pınar Sökülmez Kaya
Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü

15.15-15.45
İklim Değişikliğiyle Başa Çıkmak İçin Dönüşümcü Eğitim
Prof. Dr. Felisa Tibbitts
Utrecht Üniversitesi İnsan Hakları Eğitimi ve UNESCO İnsan Hakları ve Yüksek Öğrenim

16.00
Kapanış

Konferans Katılım Bilgisi ve İzlenme Oranları

Konferansa katılan kayıtlı katılımcıların toplam sayısı 400'dür. Toplantı Sabri Ülker Vakfı'nın YouTube kanalı üzerinden canlı yayınlanmıştır. 2.279 kişi konferansımızı Youtube kanalımız üzerinden takip etmiştir. Toplantıya yoğun olarak beslenme ve diyetetik, sağlık, tıp ve eğitim alanlarından katılımcılar katılırken diğer alanlardan da katılımcılar katılmıştır.

III. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı

Konuşmacı Özetleri

Konuşmacı:

Dr. Talat İçöz

Sabri Ülker Vakfı Başkanı

Konferans, Sabri Ülker Vakfı Başkanı Dr. Talat İÇÖZ'ün açılış konuşması ile başlamıştır.

Dr. Talat İçöz, vakfın, sağlıklı beslenme alanında doğru ve güvenilir bilgilere erişimi artırmayı, sağlık okuryazarlığını geliştirmeyi ve yanlış bilgilerin düzeltilmesini sağlamayı hedeflediğini belirtilmiştir. Dr. İçöz, vakfın Amerika'daki Harvard Üniversitesi'nde finanse ettiği projeleri örnek göstererek, benzer ve daha büyük projelerin Türkiye'de hayata geçirilmesi konusundaki hedeflerini ifade etmiş ve mevzuat kaynaklı bazı engellerin aşılması gerektiğini dile getirmiştir. Ayrıca, Sabri Ülker Vakfı'nın toplum sağlığını desteklemek için düzenlediği bu üçüncü konferansın önceki etkinlikler gibi yoğun ilgi gördüğü, farklı alanlardan uzmanların katkılarıyla bilgi paylaşımı ve farkındalık artırmayı amaçladığı vurgulanmıştır. Katılımcılara ve izleyicilere teşekkür eden Dr. İçöz, yapılan sunumların ilham kaynağı olmasını temenni ederek konferansın verimli geçmesi dileklerinde bulunmuştur. Vakfın, sağlıklı bir toplum için bilimsel çalışmalara olan bağlılığı ve uzun vadeli vizyonu konuşmada ön plana çıkmış, bu çerçevede konferansın, toplumun bilinçlenmesine katkı sağladığı ifade edilmiştir.

Konuşmacı:

Prof. Dr. Hünkar Korkmaz

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Anabilim Dalı

Okul Beslenme Programlarında Sürdürülebilirlik

Okul tabanlı beslenme programları, öğrencilerin düzenli ve sağlıklı yiyecekler tüketmesini sağlamak amacıyla oluşturulmuş müdahaleleri içerirken, beslenme eğitimi programları, öğrencilerin sağlıklı bir yaşam için dengeli beslenme ilkelerini uygulamayı öğrenmelerini hedeflemektedir. Bu iki kavram birbiriyle karıştırılmamalıdır.

Beslenme Eğitimi ve Geçmişteki Eğitim Programları

Beslenmenin tarihçesine bakıldığında, 1946 yılında Amerika'da Ulusal Öğle Yemeği Yasası kapsamında süt ve meyve servislerinin başlatıldığı, bu uygulamanın Avrupa'da da benimsendiği görülmektedir. Temel hedef, sosyoekonomik durumu düşük bölgelerde beslenme durumunu iyileştirmek, okul devamını artırmak ve okul başarısını desteklemektir. Sağlık ve beslenme koşullarının olumlu olduğu okullarda, sistemik hastalıkların azaldığı, hastalık riskinin düştüğü ve pozitif bir öğrenme ortamının oluştuğu belirtilmiştir. Bu durum, öğrencilerin okula devam isteğini artırmakta ve öğrenim başarılarını desteklemektedir.

Türkiye'de beslenme eğitimi konusunda yapılan çalışmalarda, hayat bilgisi ve fen bilimleri gibi derslerde sağlıklı yaşam ve egzersiz konularına yer verilmekte, ancak geçmiş dönemlerdeki eğitim programlarının öğrencilere daha pratik bilgiler sunduğu görülmektedir. 1930'lu yıllarda, öğrencilere okul bahçelerinde sebze ve meyve yetiştiriciliği yaptırılmış, bu sayede çevre bilinci ve doğayı tanıma becerileri kazandırılmıştır. Eğitim programları, dönemin toplumsal ihtiyaçlarına göre şekillenmiş; teorik bilgiler, pratiğe dönüştürülmüştür. Öğrencilere, gıdaların üretiminden tüketimine kadar geçen süreçler hakkında bilgi verilmiş; meyve ve sebzelerin tazeliği, besin hijyeni, tat ve koku duyularının önemi gibi konular öğretilmiştir. Bu uygulamalar, öğrencilerin sağlıklı alışkanlıklar kazanmasına katkıda bulunmuştur.

Günümüzdeki Eğitim Programlarının Durumu

Günümüzde beslenme ve sağlıklı yaşam konularının eğitim programlarında yeterince kapsamlı yer almadığı, geçmişteki uygulamalarla karşılaştırıldığında gerileme yaşandığı görülmektedir. Tarım ve hayvancılığın toplumsal ihtiyaçlara göre daha az vurgulanması ve uygulamalı öğrenme fırsatlarının azalması dikkat çekmektedir. Öğrencilere, gıda atıklarının gübreye dönüştürülmesi gibi çevreye duyarlı alışkanlıklar kazandırılması, eğitim programlarının sürdürülebilirlik ilkelerine uygun şekilde yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Beslenme eğitiminin hem teorik hem de pratik bilgilerle desteklenmesi, çocukların doğayı tanıyarak ve deneyimleyerek öğrenmelerine olanak sağlayacak yaklaşımların benimsenmesi önem taşımaktadır.

Eğitimde Sürdürülebilirlik ve Sosyal Sorumluluk

Günümüzün çevresel, ekonomik ve sosyal sorunları, eğitim alanında sağlıklı yaşam alışkanlıklarını öğretmenin önemini artırmaktadır. Geçmişte çocuklara yönelik eğitim programları, çevresel

sürdürülebilirlik, sağlık, hijyen ve beslenme gibi temel konuları kapsamaktayken, bu günümüzdeki gelişmelerle birlikte daha fazla dikkat ve entegre yaklaşım gerektiren bir alan haline gelmiştir. Bu bağlamda, eğitim programlarında sürdürülebilirlik kavramının entegre edilmesi gerekmektedir. Sosyal sürdürülebilirlik, çocukların adil ve sağlıklı gıdaya erişimini sağlamak, çevresel sürdürülebilirlik, yerel ve organik gıdaların tüketimini teşvik etmek, ekonomik sürdürülebilirlik ise okulların gıda temininde yerel üreticilerle iş birliğini artırmak anlamına gelmektedir.

Okul Temelli Beslenme Eğitimi ve Sürdürülebilirlik Uygulamaları

Okul temelli beslenme eğitimi, öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçları ve ilgi alanları göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir. Farklı okullarda, bölgesel farklılıklar, ekonomik olanaklar ve kültürel uyum göz önüne alınarak programlar uyarlanmalıdır. Örneğin, öğrencilere beslenme ile ilgili bilinç kazandırmanın yanı sıra, okul yemekleri ile öğrencilerin bireysel ve kolektif seçimler hakkında farkındalık oluşturulmalıdır. Bu şekilde, sürdürülebilir beslenme alışkanlıkları geliştirilebilir.

Sürdürülebilirlik, sosyal, çevresel, ekonomik ve kültürel boyutlarıyla eğitimi etkilemektedir. Eğitim programlarında sürdürülebilirlik kavramı, sosyal eşitlik, çevresel korunma, ekonomik erişilebilirlik gibi unsurlarla birleşmektedir. Bu bağlamda, okul yemeklerinde yerel üreticilerden malzeme temin edilmesi, çevre dostu uygulamaların teşvik edilmesi, çocukların gıda güvenliği ve sağlığı konusunda eğitilmesi önemlidir.

Farklı Ülkelerde Okul Beslenme Uygulamaları

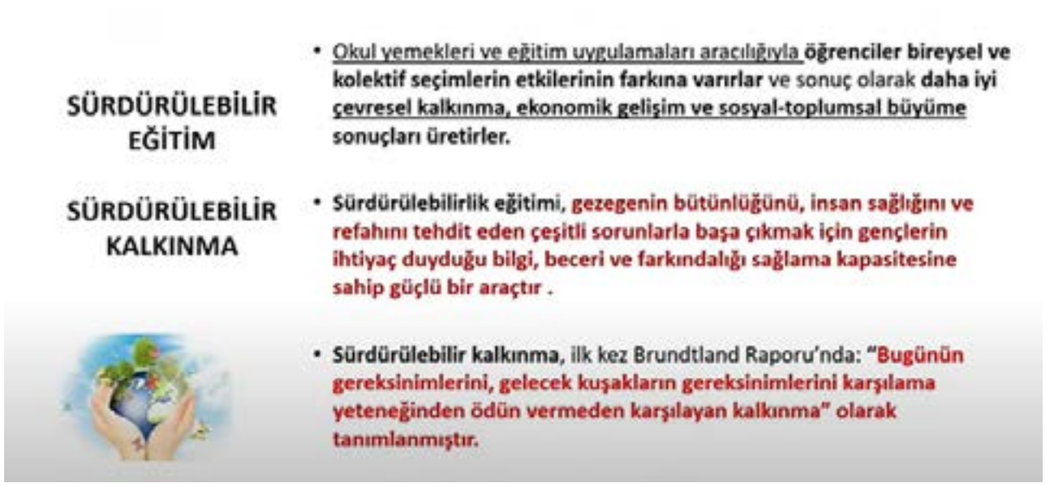
İngiltere'de okul yemekleri, çocukların eğitim ve sağlığını geliştirmek amacıyla, tedarik edilen gıdaların kalitesini arttırmayı hedeflemektedir. Sabri Ülker Vakfı'nın da yer aldığı projeler, bu amaçlara ulaşmayı hedeflemektedir. İngiltere'deki uygulamalarda, okullarda dışarıdan yemek hizmeti alımına dair uygulamalar ve yerel üreticilerle iş birliği gibi unsurlar ön plana çıkmaktadır.

Fransa'da ise okul yemeklerinin yağ, protein ve süt ürünleri bakımından zenginleştirilmesi sağlanmakta, yemeklerde düşük besin değerlerinin düzeltilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca, okullarda otomatlar yasaklanmış, çocukların öğle yemeğinden önce sağlıklı kahvaltı yapmaları teşvik edilmiştir.

İtalya, organik tarım ve Akdeniz diyeti üzerine yoğunlaşmakta ve hükümet, sürdürülebilir gıda üretimini teşvik etmeye yönelik yasalar geliştirmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Okul temelli beslenme eğitimi, gelecekte sağlıklı ve sürdürülebilir yaşam alışkanlıklarını kazandırmada önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim programlarının, öğrencilerin yaşlarına, kültürlerine ve çevresel koşullarına göre uyarlanması gerektiği vurgulanmalıdır. Ayrıca, sürdürülebilirlik kavramı, beslenme eğitimine entegre edilerek, çocukların daha sağlıklı, çevre dostu ve ekonomik olarak erişilebilir gıdalara yönlendirilmesi sağlanabilir. Bu sayede, öğrenciler sadece sağlıklı beslenme alışkanlıkları kazanmakla kalmayacak, aynı zamanda gezegenin geleceği için daha bilinçli bireyler yetiştirilecektir.

Konuşmacı:
Doç. Dr. Mustafa Öztürk
Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Eğitimde Sürdürülebilirlik Vizyonu

Eğitimde sürdürülebilirlik kavramı, çevresel, ekonomik ve toplumsal boyutlarıyla giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu kavramın eğitim politikalarına entegre edilmesi, sürdürülebilir bir geleceğin inşa edilmesi için kritik bir gerekliliktir. Birleşmiş Milletler'in sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin yaygınlaşmasıyla, sürdürülebilirlik bir kalkınma amacı değil, aynı zamanda bir yaşam tarzı ve toplumsal hareket olarak ele alınmalıdır. Eğitimde sürdürülebilirlik, sadece çevresel faktörleri değil, kültürel ve toplumsal boyutları da kapsamalıdır. Sürdürülebilirlik bilincinin tüm eğitim paydaşları tarafından benimsenmesi, sorumluluğun yalnızca hükümetlere değil, tüm topluma ait olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda, eğitim politikaları, programlar, öğrenme ortamları ve değerlendirme süreçleri gibi birçok alanda sürdürülebilirlik entegre edilerek somut adımlar atılabilir.

Eğitimde sürdürülebilirlik vizyonunun etkili bir şekilde uygulanabilmesi için, öğrenme ortamlarının sürdürülebilirlik bilincini aşılayacak şekilde düzenlenmesi, müfredatlarda bu konuların yer alması ve öğretmenlerin sürdürülebilirlik konusunda eğitilmesi gerekmektedir. Eğitimde sürdürülebilirlik, daha sağlıklı, eşit ve adil bir gelecek için temel bir adımdır. Yaşam boyu eğitim perspektifiyle bu vizyonun desteklenmesi önemlidir. Yaşam boyu eğitim, eğitim sürecinin hiçbir zaman sona erdiği bir anlayışı benimser ve okul öncesinden yükseköğretime kadar her seviyede sürdürülebilirlik kavramının yerleşmesini sağlar. Bu vizyon, resmi eğitim politikalarının yanı sıra öğrenme ortamlarına ve çevreye de yansıtılmalıdır. Öğrenme ortamları, sadece ders içerikleriyle değil, çevre düzenlemeleriyle de sürdürülebilirliği teşvik etmelidir. Okulların kendi enerjilerini üretmeleri ve yağmur suyunu kullanmaları gibi pratikler, sürdürülebilir yerleşkeler oluşturur. Ayrıca, kapsayıcı okul anlayışı, herkesin eşit koşullarda eğitim almasını sağlayarak sürdürülebilirliği toplumsal erişime yayar.

Eğitimde sürdürülebilirlik, sadece bilgi aktarımı değil, aynı zamanda değerler ve tutumlarla içselleştirilmeli ve eğitim programlarında, sürdürülebilirlik ile ilgili bilgilerin yanı sıra, bu bilgilerin değerlerle pekiştirilmesi önemlidir. Bu süreçte, bilgiye odaklanmanın yanı sıra, sürdürülebilirlik ile ilgili davranışsal kazanımlar da programlarda yer almalıdır. Ayrıca, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin öğrencilerin sürdürülebilirlikle ilgili becerilerini ölçecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu beceriler arasında eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim ve iş birliği gibi yetkinlikler yer almaktadır. Ölçme ve değerlendirme, sadece bilişsel başarıyı değil, öğrencilerin sürdürülebilirlik vizyonunu içselleştirip içselleştirmediğini de ortaya koymalıdır.

Sürdürülebilirlik için insan kaynağının ve kapasitenin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu, öğrencilerle sınırlı kalmayıp tüm eğitim paydaşlarını kapsar. Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin sürdürülebilirlik bilincini benimsemesi ve bu bilinci yaşamlarına yansıtması gerekir. Öğretmenlerin kişisel yaşamlarında sürdürülebilir davranışları benimsemesi, öğrencilere rol model olmaları açısından önemlidir. Eğitimde sürdürülebilirlik, bireysel cesaret, öz değişim, iş birliği ve ortaklıklar geliştirerek yaygınlaştırılabilir. Bireysel cesaret, her bir bireyin sorumluluğunu üstlenmesini sağlarken, işbirlikçi eylemler, süreci daha etkili hale getirebilir. Son olarak, toplum bilincinin güçlendirilmesi, eğitim yoluyla farkındalık ve içselleştirme ile mümkün olacaktır. Bu şekilde, sürdürülebilir bir geleceğe ulaşmak için atılacak adımlar daha sağlam ve etkili olacaktır.

Konuşmacı:
Prof. Dr. Zehra Büyüktuncer Demirel
Hacettepe Üniversitesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü

Sürdürülebilir Gıda Sistemlerinde Diyetisyenlerin Rolü

Sürdürülebilir gıda sistemleri, çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda gıda üretimi, işlenmesi, dağıtımı, tüketimi ve atık yönetimini kapsayan bir anlayışa dayanmaktadır. Bu sistemlerin amacı, herkesin yeterli, sağlıklı ve güvenli gıdaya erişmesini sağlamak, çevresel etkileri azaltmak ve toplum sağlığını iyileştirmektir. Günümüzde, gıda güvenliği ve beslenme sorunları, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde farklı şekillerde ortaya çıkmakta; ancak her iki durumda da yetersiz beslenme, açlık ve obezite gibi sağlık tehditleri önemli sorunlar oluşturmaktadır.

Dünya genelinde her gün 820 milyon insan açlıkla mücadele etmekte ve 3 milyardan fazla insan gıda güvencesizliği yaşamaktadır. Bununla birlikte, dünya genelinde üretilen gıda miktarı, tüm insanları besleyecek kadar fazladır. Ancak bu gıda, çevresel etkiler ve verimsiz dağıtım sistemleri nedeniyle düzgün bir şekilde dağıtılamamakta, bu da gıda israfı ve çevresel sorunları artırmaktadır. Ayrıca, gıda üretimi, sera gazı salınımının %20'sini, karasal alan kullanımının %50'sini ve su kullanımının %70'ini oluşturmakta, bu da gıda sistemlerinin çevresel sürdürülebilirliği konusunda dönüşüm gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Sürdürülebilir gıda sistemlerinin kurulabilmesi için gıda üretim ve tüketim süreçlerinin dönüştürülmesi, beslenme alışkanlıklarının değiştirilmesi ve çevresel etkilerin azaltılması gerekmektedir. Bu dönüşüm, yalnızca üretim tekniklerinin iyileştirilmesiyle değil, aynı zamanda toplumların sağlıklı ve sürdürülebilir beslenme alışkanlıkları benimsemesiyle mümkün olacaktır. Diyetisyenler, bu dönüşümde önemli bir rol üstlenmektedir. Sürdürülebilir beslenme anlayışının yayılması, doğru beslenme alışkanlıklarının teşvik edilmesi ve atık yönetimi konusunda bilinçlendirici çalışmalar yapılması, diyetisyenlerin sorumluluğundadır.

Sürdürülebilir beslenme, çevreye düşük etkisi olan, sağlıklı, erişilebilir, ekonomik ve kültürel açıdan uygun beslenme modelleri olarak tanımlanmaktadır. Bu modeller, beslenme ihtiyaçlarını karşılamak için minimum çevresel kaynak tüketimi gerektirirken, insanların sağlığını da destekler. Bununla birlikte, sürdürülebilir gıda sistemleri yalnızca çevresel faktörleri değil, ekonomik ve sosyo-kültürel faktörleri de göz önünde bulundurmalıdır. İnsanların kültürel ve sosyal değerlerine uygun gıdalara erişebilmesi, sürdürülebilir gıda sistemlerinin başarısı için kritik bir unsurdur.

Diyetisyenler, sürdürülebilir gıda sistemleri konusunda önemli bir role sahiptir. Diyetisyenlerin toplumları sürdürülebilir beslenme konusunda bilgilendirmesi, sağlıklı beslenme alışkanlıklarını teşvik etmesi ve sağlıklı gıda üretim sistemlerini desteklemesi gerekmektedir. Ayrıca, gıda israfının azaltılması, yerel ve mevsimsel gıdaların tercih edilmesi gibi pratik çözümler, diyetisyenler tarafından yaygınlaştırılmalıdır. Bunun yanı sıra, sürdürülebilir beslenme politikalarının oluşturulmasında aktif bir şekilde yer almak, diyetisyenlerin toplumsal sağlığa katkılarını artıracaktır.

Sonuç olarak, sürdürülebilir gıda sistemlerinin inşa edilmesinde yalnızca hükümetler değil, diyetisyenler de aktif bir şekilde rol almalıdır. Diyetisyenlerin, sürdürülebilir gıda üretim ve tüketim süreçlerine katkı sağlaması, toplumu bilinçlendirmesi ve sağlıklı beslenme alışkanlıklarını teşvik etmesi, sürdürülebilir gıda sistemlerinin başarısı için kritik öneme sahiptir. Bu dönüşüm, yalnızca bireylerin sağlığını iyileştirmekle kalmayacak, aynı zamanda gezegenin korunmasına da katkıda bulunacaktır.

Diyetisyenlerin çalışma alanları zaman içinde genişleyerek daha çeşitli ve stratejik alanlara yayılmaktadır. Diyetisyenler yalnızca tedaviye yönelik beslenme hizmetleri sunmakla kalmaz, aynı zamanda toplum sağlığını geliştirme, gıda endüstrisinde yer alma, toplu beslenme hizmetlerinde görev alma ve akademik araştırmalara katılma gibi farklı alanlarda da faaliyet göstermektedir.

Gıda üretimi, gıda güvenliği ve beslenme politikaları gibi alanlarda da diyetisyenlerin aktif rol alması gerekmektedir. Özellikle toplu beslenme hizmeti veren kurumlarda diyetisyenlerin görev alması, sürdürülebilirlik açısından önemli bir adımdır. Bu kurumlar, doğru enerji ve su yönetimini sağlamak, atıkları azaltmak ve sağlıklı beslenme alışkanlıklarını yaymak gibi görevler üstlenmektedir.

Diyetisyenlerin sürdürülebilirlik perspektifiyle hareket etmeleri gerektiği, beslenme planlarını oluştururken yalnızca bireysel sağlık değil, gezegen sağlığı ve sosyal adaletin de göz önünde bulundurulması gerektiği vurgulanmaktadır. Örneğin, hayvansal protein tüketiminin azaltılması çevresel etkiler açısından önemlidir. Sürdürülebilir beslenme yaklaşımlarının benimsenmesi, sağlık ve çevre arasındaki dengeyi kurmaya yardımcı olacaktır.

Diyetisyenlerin bu alandaki yetkinliklerinin artırılması ve meslek standartlarının güçlendirilmesi amacıyla eğitimlerin güçlendirilmesi gerektiği de ortaya çıkmaktadır. Uluslararası çalışmalar, diyetisyenlerin sürdürülebilirlik konusunda eğitim seviyelerinin düşük olduğunu ve bu alanda desteklenmeleri gerektiğini göstermektedir. Beslenme rehberlerinin sürdürülebilirlik ilkesine göre güncellenmesi, diyetisyenlerin sürdürülebilir beslenme önerilerini daha etkili bir şekilde sunmalarını sağlayacaktır.

Konuşmacı:
Dr. Ellen Field
Lakehead Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Örgün Eğitim Sistemlerinde Artan İklim Liderliği, Eğitimi ve Eyleminin Hızlandırılması

İklim değişikliği, yalnızca çevreyi değil, özellikle çocukların fiziksel ve psikolojik sağlığını tehdit eden ciddi bir kriz haline gelmiştir. Günümüzde doğan çocuklar, önceki nesillere kıyasla üç kat daha fazla çevresel riskle karşı karşıya kalmaktadır. Hava kirliliği, doğal afetler ve diğer çevresel faktörler çocukların gelişim süreçlerini olumsuz etkilerken, fosil yakıtların yakılmasıyla artan sera gazı emisyonları bu etkileri derinleştirmektedir. Bu durum, bireylerin iklim değişikliği konusunda farkındalık ve beceri geliştirmesini sağlayacak eğitim sistemlerinin kritik rolünü gözler önüne sermektedir.

Araştırmalar, iklim değişikliği eğitiminin bireysel davranış değişikliklerini tetiklediğini ve bu değişikliklerin geniş çaplı sera gazı azaltım stratejileri kadar etkili olabileceğini göstermektedir. Ancak müfredatlar incelendiğinde, iklim değişikliği konularının fen bilimleri ağırlıklı ve sınırlı bir şekilde ele alındığı görülmektedir. Kanada'da yapılan bir çalışma, zorunlu derslerde bu konuların yeterince yer almadığını, seçmeli derslerin ise beklenen etkiyi yaratamadığını ortaya koymuştur. Bunun yanı sıra, gençler arasında bireysel çabaların etkisiz olduğu yönünde yaygın bir inanç bulunmaktadır. Bu durum, öğrencilerin liderlik becerilerini geliştirecek, aksiyona yönelik tutumlarını destekleyecek ve iklim anksiyetesini yönetmelerine yardımcı olacak yeni eğitim stratejilerinin gerekliliğini göstermektedir.

Müfredatların Yetersizliği ve Yeni Yaklaşımlar

İklim değişikliği eğitimi genellikle fen bilimleri perspektifiyle sınırlı kalmaktadır. Ancak bu dar kapsam, öğrencilerin bireysel ve toplumsal düzeyde daha geniş bir anlayış geliştirmesini engelleyebilir. İklim değişikliği konusu matematik, tarih ve ekonomi gibi farklı disiplinlere entegre edilerek öğrencilerin daha kapsamlı bir perspektif kazanması sağlanmalıdır. Bunun yanı sıra, eğitimin yalnızca bilgilendirme ile sınırlı kalmayıp, öğrencilerin projeler geliştirmesine ve uygulamaya dönük beceriler kazanmasına yönelik stratejiler geliştirilmelidir.

Araştırmalar, yalnızca etkiler üzerine bilgi vermenin gençlerde çaresizlik ve anksiyete gibi olumsuz duygulara yol açabileceğini göstermektedir. Bu nedenle, öğrencilerin aksiyon alabilecekleri alanları keşfetmeleri için rehberlik edilmesi önemlidir. Kanada'da yapılan bir çalışma, iklim değişikliği konusunda en fazla aksiyon alan gençlerin çevre bilimleri derslerinden değil, liderlik programlarından mezun olan bireyler olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgu, liderlik becerilerinin geliştirilmesinin iklim değişikliği eğitiminde kilit bir rol oynayabileceğini göstermektedir.

Sosyal Medyanın Rolü ve Eğitimde Bilgi Güvenirliği

Sosyal medya, gençler için sürdürülebilirlik konusunda önemli bir bilgi kaynağı haline gelmiştir. Ancak sosyal medyada doğru bilgiye ulaşmanın zorluğu, yanlış bilgilere maruz kalma riskini artırmaktadır. Bu durum, eğitim sistemlerinin iklim değişikliği konusunda kapsamlı ve güvenilir bilgi sunarak gençlerin bu tür platformlara bağımlılığını azaltması gerektiğini ortaya koymaktadır.

İklim Değişikliği Eğitiminin Sosyo-Duygusal Boyutu

İklim değişikliği eğitiminin yalnızca bilişsel boyutu değil, aynı zamanda sosyo-duygusal ve davranışsal boyutları da kapsaması gerekmektedir. Öğrencilerde empati ve farkındalık geliştiren, yerinden edilmiş topluluklar gibi etkilenen gruplarla bağlantılar kurmayı teşvik eden yaklaşımlar benimsenmelidir. Aksiyon odaklı bir eğitim modeli, gençlerin umutlarını artırarak hem bireysel hem de toplumsal düzeyde dönüşümü destekleyebilir.

Konuşmacı:
Dr. Öğr. Üyesi Ece Varlık Özsoy
Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

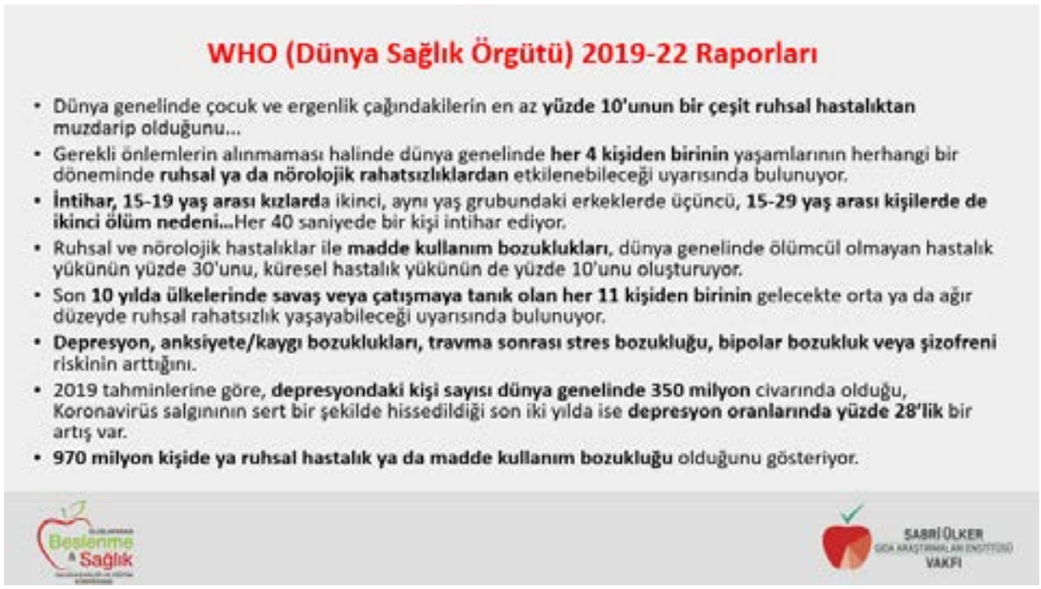

Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Çocuk Ruh Sağlığı

Sürdürülebilir bir geleceğin inşa edilmesi, sağlıklı nesillerin yetişmesine bağlıdır ve bu süreçte çocuk ruh sağlığının önemi büyük bir yer tutmaktadır. Çocukların psikolojik sağlığını iyileştirmek, yalnızca bireylerin yaşam kalitesini artırmakla kalmaz, aynı zamanda toplumların genel refahını da güçlendirir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) verilerine göre, dünya genelinde çocuklar ve ergenlerin önemli bir kısmı ruhsal sağlık sorunlarıyla karşı karşıyadır ve bu oran, önlenmediği takdirde daha da artacaktır. Çocukluk dönemindeki psikolojik sorunlar, bireylerin yaşamları boyunca sürebilecek psikososyal zorluklara yol açabileceğinden, bu sorunların erken yaşta tespit edilmesi ve müdahale edilmesi kritik bir öneme sahiptir.

Günümüz dünyasında çocuk ruh sağlığını tehdit eden pek çok risk faktörü bulunmaktadır. Aile içindeki stres, sosyoekonomik zorluklar, eğitimdeki aksaklıklar ve çocukların maruz kaldığı travmalar, ruhsal sağlıklarını olumsuz etkileyebilir. Dijital bağımlılık ve sosyal medya kullanımı da gençler arasında psikolojik bozuklukların yaygınlaşmasına neden olmaktadır. Bu tür faktörler, özellikle okul çağındaki çocuklarda kaygı, depresyon ve düşük özsaygı gibi sorunlara yol açabilir. Bununla birlikte, çocukların psikolojik sağlığını destekleyen koruyucu faktörler de mevcuttur. Sağlıklı aile bağları, güçlü sosyal destek ağları ve okulda sunulan psikolojik destek hizmetleri, çocukların ruhsal sağlamlıklarını artırarak, psikolojik iyilik hallerini güçlendirebilir.

Çocukların psikolojik iyilik hali, onların kendini gerçekleştirebilme kapasiteleriyle doğrudan ilişkilidir. Psikolojik iyi oluş, çocukların yaşam kalitesini iyileştirir, onlara kendilerini ifade edebilme fırsatı

sunar ve karşılaştıkları zorluklarla daha etkili başa çıkmalarına yardımcı olur. Kendini kabul etme, pozitif ilişkiler geliştirme, özerklik gibi unsurlar, çocukların gelişimsel süreçlerinde psikolojik sağlığın önemli bileşenleri arasında yer alır.

Fiziksel aktivite de çocukların ruh sağlığı üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Düzenli egzersiz, çocukların stresle başa çıkabilmelerini kolaylaştırırken, ruhsal sağlıklarını destekler. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2022 raporuna göre, 4-17 yaş grubundaki çocukların yalnızca %14'ü düzenli fiziksel aktivite yapmaktadır, bu da çocukların çoğunun bu önemli sağlık faktöründen yeterince yararlanamadığını gösterir. Okulda karşılaşılan baskılar, zorbalık ve dışlanma gibi olumsuz deneyimler de çocukların ruhsal sağlıklarını olumsuz etkileyebilir. Bu gibi durumlar, gençler arasında kaygı, depresyon ve dijital bağımlılıklar gibi sorunların artmasına neden olmaktadır.

Çocuk ruh sağlığını iyileştirmek için yapılan müdahaleler, onların psikolojik sağlamlıklarını artırmayı hedeflemelidir. Psikolojik sağlamlık, bireylerin karşılaştıkları zorluklarla başa çıkabilme yeteneklerini artıran bir özellik olarak tanımlanabilir. Bu, çocukların stresle başa çıkma becerilerini güçlendirir ve daha sağlıklı bir ruhsal yapıya sahip olmalarını sağlar. Çocukların gelişimsel zorluklarla başa çıkabilmesi için gerekli beceri ve yeterliliklerin sağlanması önemlidir. Bu noktada, stres yönetimi ve duygusal düzenleme gibi becerilerin gelişmesi, çocukların psikolojik iyi oluşlarını destekler.

Sonuç olarak, çocuk ruh sağlığı, sadece bireylerin sağlıklı gelişim süreçlerini değil, aynı zamanda toplumların genel sağlığını da doğrudan etkileyen bir faktördür. Bu nedenle, çocukların ruhsal sağlıklarını iyileştirmeye yönelik yapılacak müdahaleler, sürdürülebilir bir geleceğin inşa edilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Ruhsal sağlığı destekleyen politikaların geliştirilmesi, toplumların psikolojik iyilik halini artırarak daha sağlıklı bir gelecek için zemin hazırlayacaktır. Bu süreçte, ailelerin, okulların ve toplumun katkıları büyük önem taşır. Çocukların güvende hissettikleri ortamlarda, sağlıklı ilişkiler kurarak ve güvenli bağlar oluşturarak, onların psikolojik sağlamlıkları artırılabilir.

Konuşmacı:

Prof. Dr. Betül Czerkawski

Arizona Üniversitesi, Uygulamalı Bilgisayar Bölümü, Uygulamalı Bilim ve Teknoloji Fakültesi, Eğitim Teknolojisi Departmanı

Sürdürülebilir Bir Gelecekte Eğitim ve Teknoloji Trendleri

Eğitim bağlamında sürdürülebilirlik, Amerika'da sürdürülebilir kalkınma için eğitim ortaklığı inisiyatifi tarafından belirlenen bir çerçeve içinde tanımlanır. Bu tanıma göre sürdürülebilirlik, bir süreçtir ve sürekli olarak yeni çözümler üretilmesini gerektirir. Bu süreç, mevcut sorunlara yönelik etkili çözümler geliştirmeyi ve sürekli iyileştirme sağlanmasını içerir. Sürdürülebilirlik, ekonomik, toplumsal ve çevresel boyutları kapsayan geniş bir kavramdır. Bu kapsamda sadece bilgi aktarımı değil, aynı zamanda bireylerin, özellikle de gençlerin, rehberlik edilmesi, motive edilmesi ve çeşitli becerilerle donatılması da kritik bir öneme sahiptir. Sürdürülebilirlik eğitimi, bireylerin demokratik bir topluma katılımını desteklemeli, sürdürülebilir yaşam tarzlarını benimsemelerine yardımcı olmalı ve onlara toplumsal, çevresel ve ekonomik değerlere saygı duyan bir bakış açısı kazandırmalıdır.

Eğitimdeki çeşitlilik ve kapsayıcılık, sürdürülebilirlik eğitiminde önemli bir diğer trendi oluşturmaktadır. Her öğrencinin farklı öğrenme tarzları, ihtiyaçları ve yetenekleri olduğu göz önünde bulundurularak, eğitim stratejileri ve içerikleri bu çeşitliliği göz önünde bulundurmalıdır. Bu yaklaşım, sürdürülebilir bir toplum için çok daha etkili bir öğrenme ortamı yaratır. Her bireyin ihtiyaçlarına uygun bir öğrenme deneyimi sunmak, sadece bireysel gelişim açısından değil, aynı zamanda toplumun genel eğitim seviyesinin artırılması açısından da önemlidir.

Teknolojinin eğitimde etkin bir şekilde kullanılması, bu sürecin vazgeçilmez bir parçasıdır. Teknoloji, öğrencilere daha etkileşimli ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunma potansiyeline sahiptir. Ayrıca, teknoloji araçları çevresel etkileri azaltma konusunda öğrencilere ve okullara çeşitli fırsatlar sağlayarak, sürdürülebilirlik hedefine hizmet edebilir. Teknolojinin sunduğu esneklik, öğrencilere farklı öğrenme hızlarına ve tercihlerine göre ilerleme fırsatı tanır. Bu durum, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini daha verimli ve zengin hale getirebilir.

Özellikle çevre bilinci, sürdürülebilir kalkınma ve iklim değişikliği gibi konuların eğitim müfredatına entegre edilmesi, öğrencilerin bu konularda farkındalıklarını artırarak, onları sürdürülebilir bir toplum oluşturma yolunda bilinçli bireyler olarak yetiştirebilir. Eğitimde sürdürülebilirlik ve çevre bilincine dair kazanımlar, öğrencilerin gelecekte karşılaştıkları sorunlara karşı duyarlı olmalarını ve çözümler geliştirmelerini sağlayacak önemli bir alt yapı oluşturur.

Sonuç olarak, eğitimde sürdürülebilirlik, sadece bilgi aktarımıyla sınırlı kalmamalıdır. Bu süreç, bireylerin çevresel, ekonomik ve toplumsal sorunlar karşısında bilinçli, donanımlı ve sorumluluk sahibi bireyler olarak yetişmesini sağlamalıdır. Teknolojinin eğitimde sunduğu fırsatlar, bu sürecin daha etkili bir şekilde gerçekleşmesine olanak tanır. Öğrencilerin sürdürülebilir bir yaşam tarzını benimsemeleri, çevresel farkındalık kazanmaları ve toplumsal değerlerle donatılmaları için eğitim sisteminin daha da güçlendirilmesi gerekmektedir.

Konuşmacı:
Dr. İbrahim Hüseyin Cansever
Süleyman Demirel Üniversitesi

Türkiye'de Sağlık Okuryazarlığı ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Ulaşma

Sürdürülebilirlik; temel anlamda devamlı olma, daim olma, süreklilik arz etme durumuna vurgu yapmaktadır. Bir şeyin bugün olduğu gibi yarın da devam ettirebilir durumda olmasıdır.

Sürdürülebilir kalkınma, şimdiki kuşakların ihtiyacını karşılarken, gelecek kuşakların ihtiyaçlarını karşılayabilme becerilerini tehlikeye atmayan kalkınmadır.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, sağlık, eğitim, enerji, su ve daha birçok alanda dünya genelinde sürdürülebilir kalkınmayı hedefleyen bir çerçeve sunar. Bu hedefler, Birleşmiş Milletler tarafından belirlenmiştir ve tüm ülkelerin bu hedeflere ulaşmaları için ortak bir taahhüt anlamına gelir. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri içinde sağlık, öne çıkan bir tema olarak karşımıza çıkar. Sağlıklı yaşam ve refahı teşvik etmek, herkes için erişilebilir sağlık hizmetlerini sağlamak, küresel sağlık sorunlarına çözüm bulmak gibi alt hedefler içerir. Sağlık hedefi, diğer sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle güçlü bir sinerji içinde bulunmaktadır. Bu, sağlık hedefinin diğer alanlardaki ilerlemeye destek olduğunu ve aynı zamanda diğer hedeflerin sağlık hedefine olumsuz etki edip etmediğini analiz etme gerekliliğini ortaya koyar.

Türkiye ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

Türkiye, ulusal sağlık politikalarını sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda belirlemiş ve bu hedeflere ulaşma yolunda stratejik planlarını oluşturmuştur. Bu planlar, devlet, sivil toplum kuruluşları, iş dünyası ve bilim dünyasını içermektedir.

Türkiye, sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında ulusal ve uluslararası düzeydeki kuruluşlarla etkileşim halindedir. Bu, ülkenin sürdürülebilir kalkınma konusundaki verilerini paylaşma, diğer ülkelerle karşılaştırma ve deneyimlerini uluslararası alanda yayma yönündeki taahhüdünü göstermektedir.

COVID-19 sürecinde elde ettiğimiz başarıları paylaşma noktasında, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin önemli olduğunu düşünmemize rağmen, gerçekte bu hedeflere yönelik ciddi bir adım atılamadığını görüyoruz. Sağlık okuryazarlığı açısından, dünya genelinde sağlık bilgisi erişimi, anlama ve kullanma konusunda ilerleme kaydedilmiş olsa da bu alanda Türkiye'nin elde ettiği başarıları kutlamak önemlidir.

Dünya Sağlık Örgütü, iyi sağlığı teşvik edecek, geliştirecek ve koruyacak bilgiye ulaşma, bilgiyi anlama ve kullanma becerisini ve yeteneğini belirleyen bilişsel ve sosyal yetiler olarak tanımlamaktadır.

Sağlık okuryazarlığı sağlık bilgilerinin ve sağlık hizmetlerinin anlaşılması, erişilmesi ve kullanılmasında önemli bir belirleyicidir.

Sağlık okuryazarlığı düzeylerinin eksikliği nedeniyle daha yüksek hastalık ve ölüm oranları gibi önemli ölçüde daha kötü sağlık sonuçlarıyla karşılaşıyorlar.

Konuşmacı:
Dr. Qudsia Kalsoom
Dundee Üniversitesi Eğitim Çalışmaları

Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Öğretmen Eğitimi

Öğretmen eğitimini sürdürülebilir kalkınma bağlamında ele almak, sürdürülebilir kalkınma kavramlarının ve Eğitim için Sürdürülebilir Kalkınma (ESD) yaklaşımının önemini vurgulamayı gerektirir. Sürdürülebilir kalkınma, çevresel, ekonomik ve sosyal boyutları bir arada ele alan, gelecekteki nesillerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere yapılan kalkınmayı ifade eder. Eğitim, bu sürecin temel taşlarından biridir ve sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleşmesinde kritik bir rol oynar. Öğretmenler, bu eğitimin yayılmasında en önemli aktörlerden olup, öğrencilere sürdürülebilirlik kavramlarını ve uygulamalarını kazandırmada kilit rol oynar.

Sürdürülebilir kalkınma eğitimi, öğrencilere yalnızca çevresel sorunları değil, aynı zamanda ekonomik ve sosyal konuları da öğretmeyi amaçlar. Bu eğitim, öğrencilere sürdürülebilirlik bilincini kazandırarak, günlük yaşamlarında bu kavramları uygulamaları için gerekli araçları sunar. Eğitim, öğrencilere doğa ile uyumlu bir yaşam tarzı benimsemeleri için motivasyon sağlar. Ayrıca, toplumsal bağlamda sürdürülebilirlik ilkelerinin içselleştirilmesini sağlar ve öğrencilere çevresel sorumluluklarını anlamaları ve bu sorumlulukları artırarak günlük yaşamlarında uygulamaları için yönlendirici bir çerçeve sunar.

Sürdürülebilir kalkınma eğitiminin, öğrencilere eleştirel düşünme, diyalog ve demokratik süreçlere katılma yeteneği kazandırması gerekir. Bu eğitim, öğrencilere ekonomik, çevresel ve sosyal sorunların karmaşıklığını anlamalarına yardımcı olacak ve bu sorunları çözebilmek için atılacak siyasi ve toplumsal adımların önemini öğretecektir. Öğrenciler, bu eğitimi alarak, çevresel sorunlara odaklanmanın ve sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen adımlar atmanın gerekliliğini daha iyi kavrayacaklardır.

Konuşmacı:
Prof. Dr. Pınar Sökülmez Kaya
Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Beslenme ve Diyetetik Bölümü

Sağlıklı ve Çevresel Olarak Sürdürülebilir Diyetler

Sürdürülebilirlik, gelecekteki nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneklerini tehlikeye atmadan, bugünün ihtiyaçlarını karşılayabilme ve kalkınmayı sürdürülebilir kılma yeteneği olarak tanımlanır. Birleşmiş Milletler'in 1987 yılında yayımladığı "Ortak Geleceğimiz" raporunda ortaya çıkan bu kavram, ekolojik değişiklikler ve artan tüketim alışkanlıkları ile yaygınlaşmıştır. Birleşmiş Milletler 2015 yılında 17 sürdürülebilir kalkınma hedefi belirlemiş, bu hedefler arasında yoksulluğun sonlandırılması, açlığın ortadan kaldırılması ve sağlık hedefleri ön plana çıkmıştır.

Sürdürülebilir beslenme, yalnızca bireylerin sağlığını değil, aynı zamanda tarım sistemlerinin sürdürülebilirliğini de içeren bir kavramdır. Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), sürdürülebilir beslenmeyi, beslenme ihtiyaçlarını karşılayacak çeşitliliğe sahip, ekosistemle uyumlu, kültürel olarak kabul edilebilir ve ekonomik olarak erişilebilir olarak tanımlar. Bu modelde, yeterli ve dengeli beslenme, hayvansal kaynaklı gıdaların azaltılması, bitkisel proteinlerin artırılması, yerel ve mevsimsel gıdaların tercih edilmesi, gıda israfının önlenmesi gibi ilkeler yer alır.

Sürdürülebilir beslenme, kırmızı etin tüketiminin azaltılmasını, işlenmiş et ürünlerinin sınırlandırılmasını ve sağlıklı gıda alışkanlıklarının benimsenmesini teşvik eder. Bu modelde, hayvansal kaynaklı proteinlerden bitkisel proteinlere geçişin önemi vurgulanır. Hayvansal kaynaklı gıdaların çevresel etkisi daha fazla olduğu için, bitkisel protein kaynaklarının artırılması çevresel sürdürülebilirlik açısından faydalıdır. Bu yaklaşım, su ve arazi kullanımını azaltırken, iklim değişikliği ve hayvan refahı üzerindeki olumsuz etkileri de en aza indirir.

Sürdürülebilir beslenme, aynı zamanda tüm bireylerin optimum sağlık ve gelişim için beslenme ihtiyaçlarını karşılamayı hedefler. Yetersiz beslenme, besin öğeleri eksiklikleri, obezite gibi sağlık sorunlarının önlenmesi, kanser, diyabet ve kardiyovasküler hastalıklar gibi bulaşıcı olmayan hastalıkların risklerini azaltmak amacıyla çevresel ve sağlıklı beslenme alışkanlıkları önemlidir. Bu doğrultuda, karbon ayak izi, su ayak izi gibi çevresel göstergeler de beslenme seçimlerini etkileyen önemli faktörlerdir.

Sürdürülebilir beslenme alışkanlıklarının yaygınlaşması için kırmızı et ve işlenmiş et ürünlerinin tüketiminin azaltılması gerektiği vurgulanmaktadır. Bunun yerine, bitkisel protein kaynaklarının artırılması, yerel ve mevsimsel gıdaların tüketilmesi, gıda kayıplarının ve israfının en aza indirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, çevreye zarar vermeyen ambalajlar ve geri dönüştürülebilir ürünlerin tercih edilmesi, gıda üretimi ve taşımacılığındaki karbon salınımının azaltılması gibi adımlar da sürdürülebilirlik açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda, sürdürülebilir beslenme modelleri arasında en yaygın olarak kabul edilen Akdeniz diyeti, çevresel ve sağlık açısından son derece faydalıdır. Akdeniz diyeti, meyve, sebze, tam tahıllar, baklagiller, zeytinyağı ve az miktarda et ve balık içeren beslenme alışkanlıklarını benimsemektedir. UNESCO, 2010 yılında Akdeniz diyetini manevi kültürel miras olarak kabul etmiştir. Bu diyet, sağlık açısından pek çok fayda sağlar ve çevresel sürdürülebilirlik açısından da önemli bir katkı sunar.

Akdeniz diyeti, sağlık üzerine etkileri, çevresel, ekonomik ve sosyo-kültürel boyutları nedeniyle sürdürülebilir ve sağlıklı bir beslenme modeli olarak tanımlanır. Bu diyet, zeytinyağı, meyve, sebze, tahıllar, kuru baklagiller ve balık gibi düşük çevresel etkiye sahip, biyolojik çeşitlilik içeren ve yerel ekonomiyi destekleyen besinleri vurgular. Akdeniz diyeti, kırmızı etin sınırlı tüketimi, zeytinyağının temel yağ kaynağı olarak kullanılması ve haftada birkaç kez balık tüketimini önerir. Ayrıca, şarap tüketimi de moderatör bir seviyede tavsiye edilir. Akdeniz diyetinin sağlık üzerindeki olumlu etkilerinin yanı sıra, çevresel sürdürülebilirlik açısından düşük sera gazı emisyonlarıyla ilişkilendirildiği de yapılan araştırmalarla gösterilmiştir. Bunun yanında, Akdeniz diyeti yerel halkın gıda kültürüne bağlıdır ve bu da onu sosyo-kültürel açıdan da değerli kılar. Çift piramit modeli gibi sürdürülebilir beslenme piramitleri, Akdeniz diyetini çevresel piramit ile entegre ederek sağlık ve çevresel etkileri bir arada ele almayı amaçlar.

Gezegen sağlığı diyeti, sağlıklı beslenme ve sürdürülebilir gıda tüketimi için küresel bir hedef belirler ve insanları sağlıklı ve sürdürülebilir bir şekilde beslenmeye yönlendiren bir beslenme modelidir. Bu diyette, sebzelerin, meyvelerin, tam tahılların ve bitkisel proteinlerin artırılması, hayvansal kaynaklı gıdaların ise azaltılması gerektiği vurgulanmaktadır. Akdeniz diyeti ve gezegen sağlığı diyeti benzer şekilde çevresel etkiyi azaltmayı hedefleyen beslenme modelleridir. Vegan diyetler de sağlık açısından faydalı olup, çevresel etkiyi en aza indiren beslenme modellerinden biridir.

Nordik diyeti, İskandinav ülkelerinde uygulanan ve yerel kaynaklı besinlere dayanan bir başka sürdürülebilir beslenme modelidir. Bu diyet, özellikle taze sebzeler, meyveler, tam tahıllar ve balıkların tüketimini teşvik ederken, kırmızı etin ve alkolün sınırlı miktarda tüketilmesini önerir. Hem Akdeniz diyeti hem de Nordik diyeti, çevreyi koruyan ve sağlığı iyileştiren bitki bazlı beslenme modelleridir.

Vejetaryen ve vegan diyetleri, özellikle çevresel etkiyi azaltmak ve sağlık üzerinde olumlu etkiler yaratmak açısından önemli modellerdir. Vejetaryen diyeti, bitkisel kökenli gıdaları vurgularken, vegan diyeti ise tamamen bitkisel beslenmeyi teşvik eder. Bu diyetlerin sağlık üzerindeki faydaları, düşük çevresel etkileri ile birleşerek, sürdürülebilir bir gelecek için önemli katkılarda bulunur. Ancak, bu diyetlerin uzun vadede takibi ve besin eksikliklerine karşı dikkatli olunması gerektiği unutulmamalıdır.

Konuşmacı:
Prof. Dr. Felisa Tibbitts
Utrecht Üniversitesi İnsan Hakları Eğitimi ve UNESCO İnsan Hakları ve Yüksek Öğrenim

İklim Değişikliğiyle Başa Çıkmak İçin Dönüşümcü Eğitim

İklim değişikliğiyle mücadelede dönüşümcü eğitim önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim, bireylerin çevresel, ekonomik ve sosyal sorunlara dair bilinçlenmelerini sağlarken, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak için gerekli beceri ve bilgileri kazandırır. Bu bağlamda, Birleşmiş Milletler ve sivil toplum kuruluşları, eğitim sistemini iklim değişikliği ile ilgili bilgileri içerecek şekilde yeniden şekillendirmeye odaklanmaktadır. Dönüşümcü eğitim, bireylerin yalnızca kişisel değişimlerine değil, toplumsal değişimlere de katkı sağlamalarını hedefler. Bu eğitim yaklaşımı, bireylerin çevresel sorunları anlamalarına, çözüm geliştirmelerine ve bu çözümleri topluma yaymalarına olanak tanır. Eğitim, yalnızca okul müfredatına entegre edilen bir konu değil, tüm öğrenme süreçlerine entegre edilen bir kavram olarak ele alınmalıdır. Bu sayede, her yaştan birey, iklim değişikliği konusunda daha bilgili hale gelir ve sürdürülebilir yaşam tarzı benimseme konusunda daha motive olur. Bu noktada, gençlik hareketlerinin ve aktivizmin de önemi büyüktür. Gençler, iklim değişikliği konusunda daha fazla eğitim almak istediklerini ve toplumsal değişim için aktif rol oynamak istediklerini vurgulamaktadırlar. Eğitimlerin, çevre bilimi, ekosistemler, iklim adaleti ve toplumsal eşitsizlikler gibi konulara odaklanarak küresel ölçekte etkili çözümler üretilmesine katkı sağlayacağı açıktır.

Dönüşümcü eğitim, bireylerin değerlerini ve deneyimlerini dikkate alarak derinlemesine düşünmelerini ve yeni bilgileri yeniden değerlendirmelerini teşvik eden bir yaklaşımdır. Bu süreç, bireylerin yaşam biçimleriyle ilgili düşüncelerini sorgulamalarına ve çevresel sorunlar gibi güncel meseleler hakkında bilinçlenmelerine olanak tanır. Eğitim modelinde önemli olan, katılımcıların sadece bilgiyi almakla kalmayıp, aynı zamanda çevreyi eleştirel bir bakış açısıyla analiz etmeleri ve bu analizleri eyleme dönüştürmeleridir. Dönüşümde diyalog ve tartışma kültürünün rolü büyüktür, çünkü bireyler fikirlerini paylaşarak farklı bakış açıları geliştirebilir ve daha geniş bir anlayışa sahip olabilirler. Eğitimdeki en kritik unsurlardan biri, yeni bilgilerin ve çevre dostu alternatiflerin dahil edilmesidir. Yeşil ekonomiler, alternatif enerji kaynakları ve geri dönüşüm gibi konular, bireylerin çevreye yönelik farkındalıklarını artıran ve davranış değişikliğine yol açan yeni bilgiler sunmaktadır. Ayrıca, dönüşümcü eğitimde katılımcıların toplumsal sorunlarla ilgili gerçeklerle karşılaşarak öğrenmeleri, okul dışında da fırsatlar yaratılmasını gerektirir. Bu sayede, eğitim süreci yalnızca teorik değil, pratik bir boyut kazanır. Okullar ve diğer kurumlar, çevreyi daha sürdürülebilir hale getirebilmek için gelişmek ve toplumlarına uyum sağlamak zorundadırlar.

Öğrencilerin çevrelerindeki değişimlere nasıl adapte olabilecekleri, eğitim programlarının uygulanmasında önemli bir faktördür. Okulda ve toplumda yapılan eğitimlerle bireyler, özellikle gençler, çevresel sorunlar ve insan hakları gibi konularda bilinçlenir ve toplumlarını dönüştürebilirler. Eğitim süreçlerinde okulda aktif katılımın, öğrencilerin insan hakları ve çevreyle ilgili bilgilerini pekiştirdiği birçok çalışma ile ortaya konmuştur. Bu bağlamda, öğrencilerin fikirlerini özgürce ifade edebildikleri, tartışma yapabildikleri ve bu süreçte değerlerini sorguladıkları ortamlar oldukça etkilidir. Ayrıca, öğretmenlerin ve diğer öğrencilerin destekleyici yaklaşımları, öğrencilerin kişisel gelişimlerinde önemli bir rol oynar. Bu süreç yalnızca öğrencilerin bilgilerini artırmakla kalmaz, aynı zamanda onları toplumsal değişim için harekete geçirebilir. Dönüşümcü eğitim, çevreye duyarlı düşünmeyi sağlamak ve bireyleri toplumsal sorunlarla ilgili daha bilinçli hale getirmek için güçlü bir araçtır. Eğitim sisteminin bu yaklaşımı benimsemesi, sadece bilgi aktarımı değil, aynı zamanda katılımcıların düşünme biçimlerini değiştirmeyi ve onları harekete geçirmeyi hedefler. Bu süreçte öğretmenlerin rolü çok büyüktür, çünkü öğrencilerin yalnızca akademik değil, aynı zamanda kişisel ve toplumsal gelişimlerini de yönlendirirler. Öğrencilerin bireysel ve toplumsal farkındalıkları arttıkça, dönüşümcü eğitim süreci etkili bir şekilde işleyecektir.

IV. ULUSLARARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

23 KASIM 2024

Konferans Hacettepe Üniversitesi'nde fiziki olarak düzenlenmiş ve online platform üzerinden izleme olanağı sunulmuştur.

IV. ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

23 KASIM 2024

SABRİ ÜLKER VAKFI

Konferansın Amacı ve Kapsamı

Toplumların gelişmesi, istikrar ve büyümenin yanı sıra insanların refah ve sağlığı için gıda güvenliği, gıda arzı, sağlıklı beslenme, gıda ve beslenme okuryazarlığı konularının önümüzdeki yıllarda en önemli gündem maddeleri arasında olması bekleniyor. Beslenme ve gıda okuryazarlığı, sürdürülebilir gıda ve beslenme için sağlık okuryazarlığı konusunda her yaştan insanın bilinçlenmesi kritik bir önem taşıyor. Bu doğrultuda hayata geçirilen ve gelenekselleşen konferanslarla dünyadan ve Türkiye'den pek çok uzman ismin katılımıyla güncel konu ve bilimsel verilerin toplumun bilgisine sunulması amaçlanmıştır.

Toplum sağlığının korunması için en temel gerekliliklere bakıldığında toplumun gıda ve beslenme alanında doğru, bilimsel ve güvenilir bilgilere ulaşabilmesi bu konularda doğru bilinen yanlışların düzeltilmesi ve 7'den 70'e herkesin beslenme ve gıda okuryazarlığı yetkinliği kazanması olarak sıralanabilir. Tüm bunların yanı sıra gezegenimizin ve tüm toplumların karşı karşıya olduğu iklim krizi nedeniyle artık daha çok gündemimizde olan sürdürülebilirlik kavramı eğitim, sağlık ve beslenme alanında da öne çıkıyor.

2024 yılında "Beslenme ve Gıda Okuryazarlığı" teması ile dördüncüsü düzenlenen "Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı'nda;

- Okul programlarında gıda ve beslenme okuryazarlığı,
- Gıda ve Beslenme okuryazarlığının diyet kalitesi ve diyet kararları üzerindeki etkisi,
- Çeşitli popülasyonlar arasında gıda ve beslenme okur yazarlığını ele alan programlar ve müdahaleler,
- Sezgisel beslenme, beslenme ve gıda okuryazarlığı,
- Gıda ve beslenme okuryazarlığının sürdürülebilir sağlık üzerindeki etkileri,
- Sosyal medyanın gıda ve beslenme okuryazarlığı ile gıda ve beslenme kararları üzerine etkisi,
- Yaşam döngüsü boyunca gıda ve beslenme okuryazarlığı konuları tartışılmıştır.

4. ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

ULUSLARARASI Beslenme & Sağlık OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

23 Kasım 2024

09.00-09.10
Hoş Geldiniz
Dr. Talat İçöz
Sabri Ülker Vakfı Başkanı

09.10-09.20
Konferans Açılış Konuşması
Prof. Dr. Hünkar Korkmaz
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Anabilim Dalı

09.20-09.30
Türkiye ve Dünya'da Çocukluk Çağı Obezitesine Genel Bakış
Doç. Dr. Muhammed Atak
T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürü

09.30-09.40
Gıdada Bilgi Kirliği ve Gıda Okuryazarlığı
Tijen Çoşkun
T.C. Tarım Bakanlığı Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü Gıda İşletmeleri ve Kodeks Daire Başkanlığı

09.40-10.10
Gıda ve Beslenme Okuryazarlığının Değerlendirilmesi
Dr. Laura Fernandez
EUFIC Avrupa Gıda Bilgi Konseyi (EUFIC)-Genel Direktör

10.10-10.25
Kahve Arası

10.25-10.55
Gıda ve Beslenme Okuryazarlığının Besin Tercihleri ve Diyet Kalitesi Üzerindeki Etkisi
Prof. Zehra Büyüktuncer Demirel
Hacettepe Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Bölüm Başkanı

10.55-11.25
Sosyal Gıda: Sosyal Medyada Gıda Okuryazarlığının Birlikte İnşası ve Bozulması
Doç. Dr. Nadia Steils
HEC Liège (ULiège) İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi, Uluslararası Stratejik Pazarlama Yüksek Lisans Programı Akademik Eş-Direktörü

11.25-11.50
Okul Çağında Sağlıklı Beslenme: Yemekte Denge Eğitim Projesi'nin Rolü
Özlem Üliç Çatar
Sabri Ülker Vakfı Genel Sekreteri

11.50-12.30
Öğle Yemeği

12.30-14.45
Panel: Beslenme ve Gıda Okuryazarlığında Disiplinler Arası Bakış Açısı
Moderatör: Doç. Dr. Gülçin Tan Şişman
Panelistler:
- İlkokul Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programlarında Gıda Okuryazarlığı

Prof. Hünkar Korkmaz
İlkokul Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programlarında Gıda Okuryazarlığı
Bilim Uzmanı Dilan Tanrıverdi

- Sağlıklı Alışkanlıklara Doğru: Beslenme ve Gıda Okuryazarlığı ile Sezgisel Yeme Davranışı

Dr. Öğretim Üyesi Ece Varlık Özsoy
Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

- Gıda ve Beslenme Okuryazarlığının Sürdürülebilir Sağlık Üzerindeki Etkileri

Prof. Nur Baran Aksakal
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Çevre Sağlığı Bilim Dalı Başkanı, DSÖ Avrupa Bölgesi Avrupa Bağışıklama Teknik Uzman Grubu Üyesi

14.45-15.00
Kahve Arası

15.00-16.30
Konferans Poster Sunumları ve Ödül Töreni
- Eğitimde Beslenme ve Gıda Okuryazarlığı Becerilerini Geliştirmek İçin Eğitim Materyalleri Geliştirme
- Eğitimde Beslenme ve Gıda Okuryazarlığı Becerilerini Geliştirmek İçin Proje Önerisi Sunma

16.30-17.00
Kongre Kapanış Bildirisinin Sunumu
Kongrenin Genel Değerlendirilmesi

Konferans Katılım Bilgisi ve İzlenme Oranları

Konferansa katılan kayıtlı katılımcıların toplam sayısı 205'tir Toplantı, Sabri Ülker Vakfı'nın YouTube kanalı üzerinden canlı yayınlanmıştır. Canlı yayın 2.000'den fazla görüntülenme sayısına ulaşmıştır. Toplantıya yoğun olarak beslenme ve diyetetik, sağlık, tıp, eğitim alanlarından katılımcılar katılmıştır.

IV. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı

Konuşmacı Özetleri

Konuşmacı:

Dr. Talat İçöz

Sabri Ülker Vakfı Başkanı

Konferans, Sabri Ülker Vakfı Başkanı Dr. Talat İÇÖZ'ün açılış konuşması ile başlamıştır.

Sabri Ülker Vakfı Başkanı Dr. Talat İçöz, 4. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı'nın açılış konuşmasında, Vakfın 2009 yılından bu yana dengeli beslenme ve sağlıklı yaşam bilinci oluşturma misyonunu vurgulamıştır. Ulusal ve uluslararası iş birlikleriyle bilimsel çalışmaları kamuoyuna aktarmayı amaçlayan Sabri Ülker Vakfı'nın, toplumun her kesimine ulaşmayı hedefleyen sürdürülebilir projelere öncülük ettiğini ifade etmiştir.

Bu yıl "Beslenme ve Gıda Okuryazarlığı" temasıyla düzenlenen konferansın, gıda güvenliği ve sağlıklı beslenme konularındaki doğru bilgiye erişimin önemini ele aldığını belirten Dr. İçöz, bilgi kirliliğiyle mücadelede bilim temelli yaklaşımların kritik rol oynadığını ifade etmiştir.

Konferansın, gıda ve beslenme okuryazarlığının sağlık, eğitim ve gıda üretimi gibi temel alanlarla ilişkisinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasına olanak sağlayacağını vurgulayan Dr. İçöz, katılımcıların katkılarıyla bu alanda önemli bir farkındalık oluşturulacağını ifade etmiştir. Konuşma, teşekkür ve verimli bir konferans dilekleriyle sonlanmıştır.

Konuşmacı:

Prof. Dr. Hünkar Korkmaz

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Anabilim Dalı

Okul Beslenme Programlarında Sürdürülebilirlik

Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Sayın Hünkar KORKMAZ açılış konuşmasını yapmıştır.

Konferansın, 2024 yılında "Beslenme ve Gıda Okuryazarlığı" teması ile gerçekleştirildiğini belirterek bu toplantıya katılan Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Tarım ve Orman Bakanlığı, Üniversite Öğretim Üyeleri, Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi ve Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri, Sivil Toplum Kuruluşları temsilcileri, eğitimciler, doktorlar, beslenme ve diyetetik uzmanları ve diğer katılımcılarına hitap ederek böyle bir grubun açlık ve yetersiz beslenmeden uzak bir dünya için birlikte çalışmak üzere bir araya geldiğini belirtmiştir. Konferansta sunum yapan değerli bilim insanlarının birikimlerini ve deneyimlerini insanlığa hizmet etme çabasıyla birleştirmelerinin çok değerli olduğunu vurgulamıştır. Bu sunumların her birinin içerikleri farklı da olsa hepsinin, tüm bireylerin onuruna yakışır yaşam standartlarına ulaşabileceği daha adil bir dünya arayışı ile oluşturulduğunu ifade etmiştir. Dr. Korkmaz, ayrıca toplumsal düzeyde beslenme ve gıda okuryazarlığının geliştirilmesi için beslenme, sağlık ve eğitim hizmetlerinin birlikte yürütülmesi gerektiğini söylemiştir. Konferansın, beslenme, sağlık ve eğitim alanlarında ülkemizde ve uluslararası gündemde üst sıralara taşımak için yenilenmiş ve güçlü bir ses oluşturacağı umudunu dile getirmiştir.

Konuşmacı:

Doç. Dr. Muhammed Atak

T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürü

Türkiye ve Dünya'da Çocukluk Çağı Obezitesine Genel Bakış

Çocukluk çağı obezitesi, vücutta yağ oranındaki artışa bağlı olarak ortaya çıkan kilo fazlalığı durumudur. Dünya Sağlık Örgütü'ne (DSÖ) göre obezite, yaşa ve cinsiyete göre vücut kitle indeksinin (VKİ) belirli bir eşik değerini aşmasıyla tanımlanır. Günümüzde 21. yüzyılın en önemli küresel halk sağlığı sorunlarından biri olarak kabul edilen çocukluk çağı obezitesi, özellikle son yirmi yılda iki kat artarak "sağlık için saatli bomba" olarak tanımlanmaktadır.

Dünya'daki Durum:

Son 40 yılda obez çocuk ve ergen sayısı 10 kat artmıştır. Dünya genelinde 5 yaş altı yaklaşık 37 milyon çocuk aşırı kilolu; 5-19 yaş arasında ise 390 milyondan fazla çocuk ve ergenin yarısı obezdir. En fazla obez çocuğa sahip ülkeler sırasıyla Çin, ABD, Hindistan, Brezilya ve Meksika'dır. Türkiye ise ilk 10 ülke arasında yer almaktadır. Bu durum, bir zamanlar yalnızca yüksek gelirli ülkelerin sorunu olarak görülen obezitenin, günümüzde sosyoekonomik olarak düşük ve orta gelirli ülkelerde de yaygınlaştığını göstermektedir.

Türkiye'deki Durum:

Türkiye'de 2016 yılında yapılan Türkiye Çocukluk Çağı (COSI-TUR) Şişmanlık Araştırması sonuçlarına göre, ilkokul 2. sınıf öğrencilerinin %9,9'u obez, %14,6'sı ise fazla kiloludur. Erkek çocuklarda obezite oranı %11,3, kız çocuklarında ise %8,5'tir. Araştırma, Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı'nın değerlendirilmesine veri sağlamayı, çocukların sağlıklı yaşam davranışları kazanması için stratejiler geliştirmeyi ve uluslararası karşılaştırılabilir veri sunmayı hedeflemiştir.

Çocukluk Çağı Obezitesinin Nedenleri ve Önleme Çalışmaları:

Çocukluk çağı obezitesinin temel nedeni, enerji dengesizliği olup yüksek enerji yoğunluğuna sahip gıdaların tüketimi, fiziksel aktivite azlığı ve artan kentleşme gibi faktörlerle ilişkilidir. DSÖ ve UNICEF, emzirmenin teşvik edilmesinin ve sağlıklı tamamlayıcı beslenmenin obezite riskini azalttığını belirtmektedir. Türkiye'de ise ulusal izleme çalışmaları, çocukların büyüme durumlarını izlemek ve sağlıklı yaşam davranışlarını teşvik edecek müdahaleler geliştirmek amacıyla düzenli olarak yapılmaktadır.

Konuşmacı:

Tijen Çoşkun

T.C. Tarım Bakanlığı Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü Gıda İşletmeleri ve Kodeks Daire Başkanlığı

Gıdada Bilgi Kirliliği ve Gıda Okuryazarlığı

Beslenme hakkı, bireylerin sağlıklı bir yaşam sürdürebilmeleri için temel bir ihtiyaçtır. Sağlıklı ve bilinçli tüketim alışkanlıkları, güvenilir gıda seçimleriyle mümkün hale gelir. Bu bağlamda, gıda okuryazarlığı, bireylerin doğru bilgiye ulaşma, anlama, değerlendirme ve uygulama becerilerini geliştirmelerini sağlar.

Gıda okuryazarlığı, bireylerin gıda ve beslenme ile ilgili bilgilere erişme, değerlendirme ve bu bilgileri doğru kararlar alarak uygulama sürecidir. Ayrıca, güvenilir gıda seçimi, gıda israfının önlenmesi ve sürdürülebilir gıda sistemlerinin desteklenmesi gibi hedeflere ulaşmada önemli bir araçtır.

Gıdada bilgi kirliliği, tüketicilerde endişe, korku ve güvensizlik yaratarak beslenme alışkanlıklarını olumsuz etkileyen yanıltıcı bilgilerdir. Bu bilgiler, genellikle konu uzmanı olmayan kişiler tarafından yazılı ve görsel medyada hızla yayılmakta, tüketicilerin doğru kararlar almasını zorlaştırmaktadır.

Etiketler, bir gıdanın kimliğidir ve güvenilir gıda seçiminde kritik bir rol oynar. Etiket okuma alışkanlığı, sağlıklı ve bilinçli tüketimin temel taşlarından biridir. Etiket bilgilerinin doğru anlaşılması; son tüketim tarihine dikkat edilmesi, saklama koşullarına uygun muhafaza edilmesi ve gereksiz şeker, tuz veya renklendirici içeren ürünlerden kaçınılması gibi konularda tüketicilere yol göstermektedir.

Gıda okuryazarlığı, bireylerin sağlıklı beslenme alışkanlıkları kazanması, bilgi kirliliğinden korunması ve toplumsal sağlık farkındalığının artırılması açısından kritik bir öneme sahiptir. Bilinçli gıda seçimleri, yalnızca bireylerin sağlığını değil, aynı zamanda ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliği de desteklemektedir. Gıdada bilgi kirliliğinin önlenmesi ve toplumun gıda okuryazarlığı düzeyinin artırılması hem bireysel hem de toplumsal refah için öncelikli bir hedef olmalıdır.

Konuşmacı:

Dr. Laura Fernandez

Avrupa Gıda Bilgi Konseyi (EUFIC)- Genel Direktörü

Gıda ve Beslenme Okuryazarlığının Değerlendirilmesi

Çalışma, Avrupa Gıda Okuryazarlığı Araştırması kapsamında İngiltere, İtalya, İspanya, Türkiye, Almanya, Fransa ve Slovenya'da 18-99 yaş aralığındaki bireylerden oluşan temsili örneklem grupları ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı, bireylerin gıda ve beslenme okuryazarlık düzeylerini ölçmek, bu doğrultuda eğitime ve iletişime ihtiyaç duyulan alanları belirlemektir. Araştırma sonuçları, özellikle sağlıklı beslenme, ulusal beslenme kurallarına aşinalık, karbonhidratlar ve dondurulmuş ürünler hakkındaki yanlış anlamaların yaygın olduğunu ortaya koymuştur. Genç yetişkinler, erkekler ve daha düşük eğitim düzeyine sahip bireyler, gıda okuryazarlığı ve sağlıklı beslenme konularında daha fazla desteğe ihtiyaç duyan gruplar olarak öne çıkmaktadır. Araştırma bulguları, gıda okuryazarlığının artırılması için toplum temelli ve hedef gruplara yönelik eğitim programlarının geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Gıda okuryazarlığı, bireylerin sağlıklı beslenme seçimleri yapma, gıda kaynaklı bilgiye erişme ve bu bilgiyi doğru şekilde yorumlayarak uygulama becerilerini ifade eder. Günümüzde yanlış beslenme alışkanlıkları, yanlış anlamalar ve ulusal beslenme rehberlerine düşük aşinalık gibi konular, toplum sağlığı üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Avrupa Gıda Okuryazarlığı Araştırması, bu problemlerin daha iyi anlaşılması ve hedef odaklı çözümler geliştirilmesi amacıyla farklı ülkelerde gerçekleştirilmiş geniş kapsamlı bir çalışmadır.

Araştırmada, toplamda 4.000 katılımcıya anket uygulanmış ve bireylerin beslenme bilgileri, ulusal diyet kurallarına aşinalıkları, sağlıklı beslenme davranışları ve bu konulardaki yanlış anlamaları ölçülmüştür. Veriler yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyine göre analiz edilmiştir.

Sonuçlar

Araştırma, sağlıklı bir öğün bileşimi, karbonhidratlar, dondurulmuş ürünler ve süt ürünleri gibi konularda önemli bilgi eksikliklerini ortaya koymuştur. Genç yetişkinler, erkekler ve düşük eğitim düzeyine sahip bireylerin bu konularda daha fazla yanlış bilgiye sahip olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin, Türkiye'de katılımcıların %90'ı sağlıklı bir öğün tanımını yanlış yapmıştır. Ayrıca, ulusal beslenme kurallarına aşinalık tüm ülkelerde oldukça düşüktür.

Sonuçlar, gıda ve beslenme konularında özellikle dezavantajlı gruplara yönelik eğitim ve farkındalık çalışmaları yapılması gerektiğini göstermektedir. Öneriler arasında toplum merkezleri, okullar ve gençlik kulüpleri gibi kanallar aracılığıyla bilginin yayılması ve hedef grupların ihtiyaçlarına uygun iletişim stratejileri geliştirilmesi yer almaktadır.

Konuşmacı:

Prof. Dr. Zehra Büyüktuncer Demirel

Hacettepe Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Bölüm Başkanı

Gıda ve Beslenme Okuryazarlığının Besin Tercihleri ve Diyet Kalitesi Üzerindeki Etkisi

Gıda ve beslenme okuryazarlığı, bireylerin bilgi, beceri ve davranışlarını geliştirerek diyet kalitesini artırma, sağlıklı besin tercihlerinde bulunma ve sürdürülebilir beslenme alışkanlıkları geliştirme potansiyeline sahiptir. Bu çalışma, gıda ve beslenme okuryazarlığının diyet kalitesine etkisini değerlendiren müdahale çalışmalarının sonuçlarını derlemektedir. Sonuçlar, uzun süreli ve çok bileşenli eğitim müdahalelerinin daha etkili olduğunu göstermektedir. Ancak, okuryazarlık düzeyini artırmaya yönelik etkin yöntemlerin belirlenmesi ve bu alandaki eksikliklerin giderilmesi için daha fazla randomize kontrollü çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Gıda ve beslenme okuryazarlığı, bireylerin beslenme davranışlarını bilinçli bir şekilde yönlendirebilme kapasitesini ifade eder ve bilgi, beceri ve davranış bileşenlerini içerir. Diyete bağlı mortalite oranlarının yüksek olduğu göz önüne alındığında, bireylerin diyet kalitesini iyileştirme hedefi, sağlıklı besin tercihlerini teşvik etme ve sürdürülebilir beslenme davranışlarını geliştirme açısından önemlidir. Bu bağlamda, okuryazarlık müdahalelerinin etkisi üzerine yapılan çalışmalar incelenmiştir.

Literatür taramasında gıda ve beslenme okuryazarlığına odaklanan 27 müdahale çalışması incelendi. Çalışmalar, farklı yaş gruplarından 16.558 katılımcıyı kapsamakta olup coğrafi, kültürel ve sosyoekonomik çeşitlilik göstermektedir. İnceleme; müdahale türü, süresi, değerlendirme yöntemleri ve hedef kitlenin demografik özelliklerine göre heterojen sonuçları kapsamaktadır. Çalışmalarda yüz yüze eğitim, simülasyon, akıllı telefon uygulamaları, sınıf temelli müfredatlar ve yemek hazırlama aktiviteleri gibi çeşitli müdahale yöntemleri uygulanmıştır.

Konuşmacı:

Doç. Dr. Nadia Steils

HEC Liège (ULiège) İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi, Uluslararası Stratejik Pazarlama Yüksek Lisans Programı Akademik Eş-Direktörü

Sosyal Gıda: Sosyal Medyada Gıda Okuryazarlığının Birlikte İnşası ve Bozulması

Gıda okuryazarlığı, bireylerin gıdaları ihtiyaçlarına uygun şekilde seçmesi, hazırlaması ve tüketmesi için gerekli bilgi, beceri ve davranışları kapsar. Farklı demografik gruplar arasında sağlıklı beslenme ve bilinçli tercihler için gıda okuryazarlığının geliştirilmesi kritik bir öneme sahiptir.

Sosyal medya platformları (Facebook, Instagram, TikTok, Youtube) yemek tarifleri, beslenme ipuçları ve yemek videolarını geniş kitlelere ulaştırarak gıda okuryazarlığına katkı sağlayabilir. Ancak bilgi kirliliği ve denetim eksikliği, yanlış bilgilerin hızla yayılmasına yol açabilmektedir. Sosyal medyada görsel teknikler ve kişisel önyargılar, yiyeceklerin olduğundan daha sağlıklı veya hazırlamasının kolay olduğu algısını yaratabilir.

Sosyal medya kullanıcılarının katkıları, tariflerde uyarlamalar yaparak ya da teknik önerilerde bulunarak gıda okuryazarlığını geliştirebilir. Ancak, bu süreçte önyargılar (ör. sosyo-kültürel, zihniyet, bilişsel uyumsuzluk) devreye girerek yanıltıcı sonuçlara neden olabilir.

Bu bağlamda, sosyal medya aracılığıyla geliştirilen gıda okuryazarlığının daha eleştirel ve çok yönlü hale getirilmesi için şu stratejiler önerilmektedir:

- Eleştirel düşünceyi teşvik eden sosyal medya kampanyaları oluşturmak.
- Sağlıklı tarifleri daha çekici ve ulaşılabilir kılmak için görsel teknikler kullanmak.
- Kullanıcıları, tarifleri değerlendirmeye ve yapıcı geri bildirimlerde bulunmaya teşvik etmek.
- Sosyal medya, gıda okuryazarlığını geliştirme potansiyeli taşısa da çarpıtma risklerini azaltmak için eğitimciler, politika yapıcılar ve kullanıcıların birlikte çalışması gerekmektedir.

Konuşmacı:

Özlem Üliç Çatar

Sabri Ülker Vakfı Genel Sekreteri

Okul Çağında Sağlıklı Beslenme: Yemekte Denge Eğitim Projesi'nin Rolü

Sağlıklı nesiller yetiştirmek, bireylerin erken yaşlardan itibaren dengeli beslenme alışkanlıkları kazanmasıyla mümkündür.

Türkiye'deki çocukluk çağı beslenme alışkanlıklarını iyileştirmek amacıyla Sabri Ülker Vakfı ve Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü iş birliğinde başlatılan Yemekte Denge Eğitim Projesi, 2011 yılından bu yana okul öncesi ve ilkokul düzeyindeki öğrencileri, öğretmenleri ve ebeveynleri kapsayan kapsamlı bir eğitim programı olarak uygulanmaktadır.

SABRİ ÜLKER GIDA ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ VAKFI

Yemekte Denge

Projenin Hedefleri:

Yemekte Denge Eğitim Projesi'nin temel hedefi, çocuklara dengeli beslenmenin önemini öğretmek ve bunu günlük yaşamlarına entegre etmelerini sağlamaktır. Ana mesaj, çocukların "her şeyi dengeli bir şekilde yiyebileceğini, önemli olanın dengeyi öğrenmek" olduğunu vurgular.

Proje Tarihçesi ve Etkisi:

Proje, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında İstanbul, İzmir, Gaziantep ve Trabzon'da pilot olarak uygulanmaya başlamıştır.

2013-2014 eğitim yılında 10 ile, 2019-2020 eğitim yılında ise 25 ile yayılmıştır.

Bugüne kadar 7 milyonun üzerinde öğrenci, öğretmen ve ebeveyne ulaşılmıştır.

2014-2015 eğitim yılında "Besin Tüketim Sıklığı ve Miktarı" araştırması gerçekleştirilmiş, proje 2017 yılında İngiliz Beslenme Vakfı'nın 50. Yıl Konferansı'nda "En İyi Uygulama Örneği" olarak tanınmıştır.

Hizmet İçi Eğitimler:

Proje kapsamında 10 ilde düzenlenen hizmet içi eğitimlerle 2.000 öğretmen ve 15 gönüllü eğitmen yetiştirilmiştir. Eğitimler, dengeli beslenme konusunun okul müfredatına daha etkili bir şekilde entegre edilmesini sağlamayı hedeflemiştir.

Projenin Ana Mesajı ve Önemi:

Ana mesaj, çocukların yiyecekleri kısıtlamak yerine doğru dengeyi nasıl kuracaklarını öğrenmelerini teşvik etmektir. Bu yaklaşım, çocukların hem fiziksel hem de zihinsel gelişimine destek olarak gelecekte daha sağlıklı bireyler olmalarına katkıda bulunmaktadır.

Sonuç:

Yemekte Denge Eğitim Projesi, çocukların dengeli beslenme alışkanlıklarını kazanması ve bu bilincin toplumda yaygınlaşması için örnek bir model oluşturmuştur. Geniş kapsamı ve etkisiyle, projenin Türkiye'de okul çağındaki çocukların sağlıklı yaşam tarzlarını benimsemelerine büyük bir katkı sağladığı ortaya konulmuştur.

Konuşmacı:

Prof. Dr. Hünkar Korkmaz

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Anabilim Dalı

İlkokul Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programlarında Gıda Okuryazarlığı

Bu çalışmada, ilkokul fen bilimleri dersi öğretim programları kapsamında "Gıda Okuryazarlığı" kavramı işlevsel, etkileşimli ve eleştirel okuryazarlık becerilerini geliştirmeye yönelik bir araç olarak incelenmiştir. Gıda okuryazarlığı, temel gıda ve beslenme bilgilerini edinme, anlama ve uygulama kapasitesini ifade eder ve çocukların sağlıklı yaşam tarzı davranışlarını desteklemede kritik bir rol oynar. Çalışma, öğrencilerin gıda okuryazarlığını geliştirmek için pratik öğrenme ve öğretme stratejilerinin eğitim programlarına dahil edilmesinin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, politika yapıcılar ve program geliştiricilere, gıda okuryazarlığını teşvik etmeye yönelik eğitim programlarının tasarımı ve değerlendirilmesi için kanıt temelli bir referans sunulmuştur.

Gıda okuryazarlığı, bireylerin gıda ve beslenme konularında bilgi edinme, analiz etme ve bu bilgileri günlük yaşamlarına entegre etme becerisini geliştirmeyi amaçlayan disiplinlerarası bir kavramdır. Gıda ve beslenme okuryazarlığı aynı kavramlar olmayıp, her iki alan sağlıklı beslenme davranışlarını teşvik etmek için farklı fakat tamamlayıcı bir role sahiptir. Bu bağlamda, ilkokul fen bilimleri derslerinde bu kavramın öğrencilere kazandırılmasının sağlık eşitsizliklerini azaltmada ve bireysel farkındalığı artırmada önemli etkileri bulunmaktadır.

Çalışmada, 2024 ilkokul fen bilimleri dersi öğretim programındaki hedefler ve kazanımlar analiz edilmiştir. Özellikle, öğrencilerin besin içeriklerini ayırt etme, vitamin ve mineralleri sınıflandırma, besinlerin işlevleriyle ilgili hipotez geliştirme gibi konulardaki kazanımları incelenmiştir. Bu hedeflere yönelik deney tasarımları ve veri analizleri ile eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini teşvik eden stratejiler değerlendirilmiştir.

Sonuçlar:

Gıda okuryazarlığının ilkokul fen bilimleri dersi öğretim programlarına entegrasyonu, çocukların bildikleri ile uygulamaları arasında var olan boşluğu kapatma potansiyeline sahiptir. Çocukların bilgi edinimi ve bu bilgiyi günlük hayatta kullanma becerileri, sağlıklı beslenme davranışlarının benimsenmesini desteklemektedir. Çalışmada, pratik gıda hazırlama becerilerinin, eğitim programlarında eleştirel düşünme ve uygulama odaklı aktivitelerle desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, sağlık sağlayıcıları, eğitimciler ve ailelerin bu sürece katılımının öğrencilerin uzun vadeli sağlıklı yaşam alışkanlıklarını geliştirmede önemli bir role sahip olduğu belirlenmiştir.

Bu bulgular, politika yapıcılar ve eğitim programı geliştiriciler için yeni perspektifler sunmakta ve gıda okuryazarlığını geliştirme çabalarına ışık tutmaktadır.

Konuşmacı:
Dr. Öğretim Üyesi
Ece Varlık Özsoy
Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Sağlıklı Alışkanlıklara Doğru: Beslenme ve Gıda Okuryazarlığı ile Sezgisel Yeme Davranışı

Modern yaşam tarzı, bireylerin beslenme alışkanlıklarında önemli değişikliklere neden olmuş ve bu durum hem fiziksel hem de ruhsal sağlık üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır. Bu bağlamda, sağlıklı yeme davranışlarının teşvik edilmesi ve sürdürülebilir hale getirilmesi kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışmada, beslenme ve gıda okuryazarlığı ile sezgisel yeme davranışı arasındaki ilişki incelenmekte ve bu unsurların sağlıklı alışkanlıkların geliştirilmesindeki rolü tartışılmaktadır. Psikoloji ve beslenme okuryazarlığı arasındaki bağlantı, zihinsel iyi oluş ile bilinçli yeme alışkanlıkları arasındaki etkileşimi vurgulamaktadır. Duygusal düzenleme, stres yönetimi ve beden algısı gibi yeme tercihlerine etki eden psikolojik faktörlerin anlaşılması, beslenme okuryazarlığının teşvik edilmesi açısından önemlidir. Benzer şekilde, beslenme okuryazarlığının artırılması, bireylerin zihinsel sağlık ihtiyaçlarına uygun kararlar almasını güçlendirebilir ve bu da psikolojik ve fiziksel iyi oluş arasında olumlu bir geri besleme döngüsü oluşturabilir. Beslenme ve gıda okuryazarlığı, bireylerin sağlıklı gıda seçimleri yapma, beslenme bilgilerini anlama ve bu bilgileri günlük yaşamlarında uygulama kapasitelerini artırır. Öte yandan, sezgisel yeme davranışı, bireylerin vücutlarının fiziksel açlık ve tokluk sinyallerine göre yemek yemesini ifade eder. Sezgisel yeme, kısıtlayıcı diyet yaklaşımlarına bir alternatif olarak, yeme davranışına daha içsel bir yaklaşım sunar ve bireylerin yeme ile ilişkilerini iyileştirebilir. Konferans sunumunda, beslenme ve gıda okuryazarlığının artırılmasının sezgisel yeme davranışlarını nasıl destekleyebileceği, bireylerin hem psikolojik hem de fiziksel sağlıklarını nasıl iyileştirebileceği alanyazından örnekler ve güncel araştırma bulguları ile tartışılacaktır. Ayrıca, bu alanlarda toplum tabanlı

müdahalelerin ve eğitim programlarının potansiyel etkileri vurgulanacaktır. Bu çalışma, bireylerin sağlıklı alışkanlıklar geliştirmesi için sezgisel yeme ve gıda okuryazarlığı kavramlarının entegre edilmesinin önemine dikkat çekerek, bu alanda yeni araştırma ve uygulama fırsatları sunmayı hedeflemektedir.

Gıda ve beslenme okuryazarlığı, bireylerin sağlıklı beslenme davranışlarını desteklemek için gerekli bilgi, beceri ve motivasyonu kazanmalarını ifade eder. Psikolojik faktörler, bu süreci doğrudan etkileyen önemli unsurlardır. Bu çalışmada, gıda okuryazarlığının psikolojik süreçlerle ilişkisi incelenmiş, sezgisel yeme davranışları ve bireysel değişkenlerle olan bağlantıları ele alınmıştır. Araştırma, bireylerin yeme tutumları, duygusal yeme, beden algısı ve gıda okuryazarlığı düzeylerinin sağlık üzerindeki etkilerine ışık tutmayı amaçlamıştır.

Araştırma, 320 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların %60'ı kadın, %40'ı erkeklerden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında kullanılan değişkenler:

- Sezgisel yeme davranışları,
- Nesneleştirilmiş beden bilinci (beden utancı, beden izleme ve dış görünüş kontrol inancı),
- Yeme tutumu,
- Depresyon düzeyi,
- Beden kitle indeksi (BMI),
- Diyet yapma durumu.

Veriler, anket ve ölçekler aracılığıyla toplanmış, sezgisel yeme davranışları ile diğer değişkenler arasındaki ilişkiler regresyon ve korelasyon analizleri ile incelenmiştir.

Bulgular ve sonuçlar:

Sezgisel Yeme Davranışları: Diyet yapan bireylerin sezgisel yeme puanlarının, diyet yapmayanlara göre anlamlı derecede düşük olduğu gözlemlenmiştir.

Cinsiyet Farklılıkları: Kadın katılımcılarda yeme tutumu puanlarının artışı, sezgisel yeme puanlarının azalmasıyla ilişkilendirilmiştir.

Psikolojik ve Sosyal Faktörler: Sezgisel yeme davranışlarının, nesneleştirilmiş beden bilinci (özellikle beden utancı ve beden izleme), depresyon puanları ve yeme tutumu ile negatif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Risk Faktörleri: Kadın olmak, diyet yapmak ve beden algısına odaklanma gibi faktörler sezgisel yeme davranışlarının azalmasına katkıda bulunmuştur.

Motivasyon ve Gıda Okuryazarlığı: Gıda okuryazarlığı yüksek bireylerin, açlık ve tokluk sinyallerini daha iyi tanıyabildikleri ve sağlıklı seçimler yapma olasılıklarının arttığı tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçları, sezgisel yeme davranışlarının geliştirilmesinde gıda okuryazarlığının kritik bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Sezgisel yeme, bireylerin vücutlarının açlık ve tokluk sinyallerini tanıyarak sağlıklı yeme alışkanlıklarını destekler. Ancak, kadınlar ve diyet yapan bireyler için bu davranışı benimsemenin daha zor olduğu görülmüştür.

Konuşmacı:

Prof. Dr. Nur Baran Aksakal

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Çevre Sağlığı Bilim Dalı Başkanı, DSÖ Avrupa Bölgesi Avrupa Bağışıklama Teknik Uzman Grubu Üyesi

Gıda ve Beslenme Okuryazarlığının Sürdürülebilir Sağlık Üzerindeki Etkileri

Gıda ve beslenme okuryazarlığı, bireylerin dengeli bir diyet oluşturma, gıda seçimlerinde bilinçli kararlar verme ve çevresel sürdürülebilirliğe katkıda bulunma yetkinliklerini geliştiren temel bir kavramdır. Bu çalışma, gıda ve beslenme okuryazarlığının anahtar bileşenlerini, sürdürülebilir sağlıkla ilişkisini ve bireysel ile toplumsal düzeydeki etkilerini incelemektedir. Fonksiyonel bilgi, interaktif beceriler, eleştirel okuryazarlık ve gıda sistemi bilgisi gibi bileşenlerin, gıda güvenliğini artırdığı, kronik hastalıkların önlenmesine yardımcı olduğu ve nesiller arası faydalar sağladığı gösterilmiştir. Japonya'daki "Shokuiku" programı gibi başarılı uygulamalar, bu alandaki potansiyeli ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, gıda ve beslenme okuryazarlığı düzeyinin artırılması, bireylerin kendi refahlarını ve gezegenin sağlığını destekleyen seçimler yapmalarına olanak tanıyarak, sürdürülebilir sağlık hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Gıda ve beslenme okuryazarlığı, bireylerin besin gruplarını, porsiyon boyutlarını, beslenme etiketlerini ve sağlıklı beslenme uygulamalarını anlama ve uygulama becerilerini içerir. Bu okuryazarlık, aynı zamanda gıdanın kaynağı, üretimi ve çevresel etkileri hakkında farkındalığı da kapsamaktadır. Son yıllarda, gıda ve beslenme okuryazarlığının sağlık üzerindeki etkileri ile sürdürülebilirlik hedeflerine katkıları, akademik literatürde önemli bir yer edinmiştir. Bu çalışma, gıda ve beslenme okuryazarlığı ile sürdürülebilir sağlık arasındaki ilişkiyi değerlendirmektedir.

Çalışmada, mevcut literatür taraması ve vaka analizi yöntemi kullanılmıştır. Japonya'daki ulusal "Shokuiku" programı örnek alınarak, farklı uygulamaların sonuçları değerlendirilmiştir. Ayrıca, beslenme okuryazarlığının çeşitli bileşenlerinin

bireyler ve toplum üzerindeki etkilerini inceleyen bilimsel çalışmalardan yararlanılmıştır.

Bulgular ve sonuçlar

Çalışma sonuçları, gıda ve beslenme okuryazarlığının bireysel düzeyde daha iyi beslenme alışkanlıkları, gelişmiş sağlık sonuçları ve kronik hastalıkların önlenmesine katkıda bulunduğunu göstermektedir. Aynı zamanda, çevresel sürdürülebilirliğe yönelik davranışların gelişmesine ve gıda israfının azaltılmasına katkı sağladığı gözlemlenmiştir. Shokuiku programı, okullarda sağlıklı beslenme alışkanlıklarının geliştirilmesi ve gıda israfının azaltılması konusunda başarılı bir model sunmaktadır.

Sonuç olarak, gıda ve beslenme okuryazarlığının artırılmasına yönelik eğitim programları ve politika geliştirme çalışmaları, bireylerin kendi refahlarını iyileştirmelerine ve çevresel sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşılmasına önemli katkılar sağlayabilir. Bu bağlamda, bireysel ve toplumsal düzeyde sürdürülebilir sağlık hedeflerine ulaşmak için gıda ve beslenme okuryazarlığı çalışmalarının önemi bir kez daha vurgulanmaktadır.

Beslenme ve Gıda Okuryazarlığını geliştirmek için Yenilikçi Eğitim Materyalleri ve Proje Önerisi Ödülleri Sonuçları

IV. Uluslararası beslenme sağlık okuryazarlığı ve eğitim konferansına katılan öğrencilerden, beslenme ve gıda okuryazarlığını geliştirmek için yenilikçi eğitim materyalleri ve proje önerileri hazırlamaları istendi. Jüri üyeleri, başvurular arasından en iyi eğitim materyalini, en iyi projeyi, en iyi sloganı ve bir teşvik ödülü kazananı belirledi. Bu yarışma, öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini ve pratik becerilerini sergilemelerine olanak tanırken, aynı zamanda beslenme ve gıda okuryazarlığı alanında farkındalık yaratmak amacıyla geliştirdikleri projelerin önemini vurgulamaktadır. Kazananlar, konferans sonunda sahnede projelerini sundular ve katkılarından dolayı ödüllerini aldılar.

Slogan Ödülü Kazananı:

Nisa Özkan

"GIDA BİLİNCİYLE BÜYÜYORUZ, İSRAFI BİTİRİYORUZ!"

Teşvik Ödülü Kazananı:

Zahide Şaşmaz

Proje:

Sağlıklı Beslenme Farkındalık Haftası

Okul öncesi dönemde çocuklara sağlıklı beslenme alışkanlıkları kazandırmayı ve ailelerle iş birliği yaparak bu farkındalığı artırmayı hedeflemektedir. Çocukların beslenme bilincini geliştiren etkinlikler ve ailelere yönelik rehberlik ile bireylerin ve toplumun uzun vadede sağlıklı bir yaşam sürdürmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Eğitim Materyali Ödülü Kazananları:

1. Feyza Öztürk

2. İclal Torgay

3. Şevval Yüksel

Proje Ödülü Kazananı:

1. Dilara Arslan

Proje:

Yeşil Tabaklar İçin Yemekte Buluşalım: Bilinçli Beslenme ve Gıda Farkındalığı Festivali

Proje, sağlıklı beslenme, gıda israfını önleme ve sürdürülebilirlik konularında bilinçlendirme yaparak, katılımcılarda kalıcı farkındalık oluşturmayı hedefliyor. Etkinlikler ve uygulamalarla günlük yaşamda sürdürülebilir değişiklikler sağlamayı amaçlıyor.

Proje Ödülü Kazananı:

2. Ebru Kızıldoğan

Proje:

İlkokullarda Geri Dönüşümün Toprak Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Bu proje, ilkokul öğrencilerine geri dönüşüm yöntemi olan kompost yapımını öğreterek gıda israfını azaltmayı ve kompost kullanımının toprak üzerindeki olumlu etkilerini gözlemlemeyi hedeflemektedir. Sağlıklı beslenmenin sağlıklı bir toprakla başladığını vurgulayan proje, sürdürülebilir bir yaşam bilinci kazandırmayı amaçlamaktadır.

Proje Ödülü Kazananı:

3. Esra Gerger

Proje:

Okullarda Gıda Okuryazarlığı Eğitimi Vermenin Çocuklar Üzerinde Farkındalık Oluşturmaya Etkisi

Okul çağındaki çocuklara gıda okuryazarlığı kazandırarak, bilinçli tüketim alışkanlıkları oluşturmayı ve sağlıklı beslenme farkındalığı sağlamayı amaçlamaktadır. Çocukların besin etiketlerini okuma, içerikleri değerlendirme ve sürdürülebilir tercihler yapma becerileri kazanmaları hedeflenmektedir.

"Yayımlanan içeriklere ilişkin kişisel veriler, ilgili kişilerden alınan KVKK izinleri doğrultusunda paylaşılmıştır."

IV. Uluslararası Beslenme Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı Değerlendirme Anketi ve Sonuçları

2024 yılında gerçekleştirilen IV. Uluslararası Beslenme Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı'na katılan katılımcıların geri dönüşlerini almak amacıyla yapılan anket sonuçları, konferansın büyük bir başarı ile tamamlandığını ortaya koymaktadır. Katılımcılar, konferansın içeriğinden ve sunumlardan oldukça memnun kalmış, gelecekteki etkinliklere katılma niyetlerini dile getirmişlerdir.

- Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %87'si konferansın konu başlıklarını güncel ve ilgi çekici bulmuş, bu da konferansın güncel beslenme ve sağlık okuryazarlığı alanındaki önemli konuları kapsadığına işaret etmektedir.

- Konferansa katılan tüm katılımcılar, konuşmacıların sunumlarını içerik açısından yeterli ve faydalı bulduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, katılımcıların tamamı bir sonraki konferanslara katılacaklarını ifade etmiş, bu da etkinliğin katılımcılar için önemli bir platform olduğunu göstermektedir.

- Bir sonraki konferans için tema önerileri arasında etiket okuma, çocuklarda beslenme bilinci, ve teknoloji bağımlılığının beslenme üzerine etkileri konuları öne çıkmıştır, bu da katılımcıların sağlıklı yaşam alışkanlıkları konusunda daha fazla bilgi edinmek istediklerini yansıtmaktadır.

- Katılımcıların büyük çoğunluğu etkinliği öğretim üyelerinden ve sosyal medya hesaplarından öğrendiklerini belirtmiştir.

- Anket sonuçlarına göre, katılımcılar arasında en çok beğenilen sunum, Prof. Dr. Hünkar Korkmaz'ın "İlkokul Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programlarında Gıda Okuryazarlığı" başlıklı sunumu olmuştur.

- Uluslararası Beslenme & Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı'na katılanlara katılım sertifikası verilmiştir.

V. ULUSLARARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

15 KASIM 2025

Konferans Hacettepe Üniversitesi'nde fiziki olarak düzenlenmiş ve online platform üzerinden izleme olanağı sunulmuştur.

V. ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

15 KASIM 2025

SABRİ ÜLKER VAKFI

Konferansın Amacı ve Kapsamı

Bireyin yaşamının ilk dönemlerindeki beslenme ve sağlık alışkanlıkları, yaşamın ilerleyen dönemlerindeki tercihlerini ve uygulamalarını etkileyebilir. Bebeklik ve erken çocukluk döneminde bireylerin sağlıklı yaşam ve beslenme tercihlerini, alışkanlıklarını öğrenmeleri ve geliştirmeleri için aile önemli bir role sahipken okula başladığında ve büyüdükçe öğretmenler, ders kitapları, akranlar ve okuldaki diğer kişiler, medya, sosyal liderlerden oluşan çevre etkili olmaya başlar. Çevre öğrenme için kritik bir role sahip olmakla birlikte öğrenme bağlamında yanlış anlamalar, yeni bilgi ve becerilerin edinilmesini engelleyebilecek kavram, ilke veya süreçlere ilişkin hatalı anlayışların gelişmesine de neden olabilir. Beslenme konusundaki kavram yanılgıları, bireylerin gerçek olarak kabul ettiği, kavramları birbirine karıştırarak birbirlerinin yerine kullandıkları, mevcut bilimsel kanıtlara yeterince dayanmayan veya hatta bunlarla çelişen beslenme kavramlarıdır. Beslenme bilgisi, yanlış bilgilendirmeyle mücadelede, yeterli ve sağlıklı gıda seçimlerinin teşvik edilmesinde önemli bir araçtır. Beslenme konusundaki yanlış bilgiler, eğilimler ve tercihler bireylerin sağlığını doğrudan etkileyen sonuçlar doğurabilir. Eğitim yoluyla bu kavram yanılgılarının giderilmesi beslenme konusunda daha bilinçli tercihler yapabilen sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı sağlayabilir. Bu konferans mevcut kavram yanılgılarının giderilmesi için medya ve iletişim, teknoloji, beslenme, sağlık ve eğitim bilimleri alanında çalışan uzmanların iş birliğini teşvik ederek toplum sağlığının korunmasına katkı sağlayacak bilgi ve deneyimlerin kamuoyu ile paylaşılmasını hedeflemektedir.

"Beslenme, Sağlık ve Eğitimde Kavram Yanılgıları" teması ile beşincisi düzenlenen "Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı'nda;

- Eğitimde Kavram Yanılgıları
- Gıda ve Beslenme Alanında Yaygın Yanılgılar
- Sağlık İletişimi ve Yanlış Beslenme Bilgileri
- Kavram yanılgıları ve Teknoloji
- Okul Tabanlı Beslenme Eğitiminin Kavram Yanılgılarının Giderilmesi Üzerindeki Etkisi
- Sağlık okuryazarlığı ve Kavram yanılgıları konuları tartışılmıştır.

5. ULUSLARARASI BESLENME, SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

ULUSLARARASI Beslenme & Sağlık OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

15 Kasım 2025

09.00-09.10
Hoş Geldiniz
Dr. Talat İçöz
Sabri Ülker Vakfı Başkanı

09.10-09.40
Konferans Açılış Konuşması ve Eğitimde Kavram Yanılgıları Nasıl Oluşuyor?
Prof. Dr. Hünkar Korkmaz
Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Anabilim Dalı

09.40-10.10
İnsan Neden Yanlış Bilgiye Daha Kolay İnanır? Dijital Çağda Okuryazarlık
Prof. Ali Atıf Bir
İletişim Profesörü

10.10- 10.40
Sağlık Okuryazarlığının Gelişen Bir Boyutu Olarak Beslenme Okuryazarlığı
Prof. Zehra Büyüktuncer Demirel
Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Bölüm Başkanı

10.40- 11.00
Kahve Arası

11.00-11.30
Eğitim programlarında Kavram Yanılgıları ve Giderilmesi / Öğretmenlerin Rolü ve Eğitimcilerin Eğitimi
Gülcan Kılınç
T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Hizmetleri Şubesi Koordinatörü

11.30-12:00
Sağlık Alanında Mesleklerarası Eğitim ve Beslenme Okuryazarlığı
Prof. Yeşim Şenol
Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi Dekanı

12.00-12:45
Öğle Yemeği

12.45-13:15
Sağlık İletişimi ve Yanlış Beslenme Bilgileri ile Mücadele: Halk Sağlığı Açısından Stratejiler
Prof. Nur Baran Aksakal
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Çevre Sağlığı Bilim Dalı Başkanı, DSÖ Avrupa Bölgesi/Avrupa Bağışıklama Teknik Uzman Grubu Üyesi

13.15-13.45
Gıda Bilimi İletişimi Eğitimleri
Dr. Laura Fernandez
EUFIC - EUFIC Avrupa Gıda Bilgi Konseyi (EUFIC) Genel Direktörü

13.45- 14.15
Gıda ve Beslenme Alanında Yaygın Yanılgılar
Prof. Diana Banati
Szeged Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi

14.15-15.00
Öğretmenler Arası iyi Uygulamalar Yarışması Ödül Töreni

Yarışmanın Tanıtımı, Amacı ve Önemi ile İlgili Açılış Konuşması:
Prof. Hünkar Korkmaz

Kazananların açıklanması:
Prof. Hünkar Korkmaz

- Üçüncülük ödülü, kazanan öğretmenin kısa proje sunumu
- İkincilik ödülü, kazanan öğretmenin kısa proje sunumu
- Birincilik ödülü, kazanan öğretmenin kısa proje sunumu
- Toplu fotoğraf çekimi ve kapanış

Konferans Katılım Bilgisi ve İzlenme Oranları

Konferansa katılan kayıtlı katılımcıların toplam sayısı 302'dir. Toplantı, Sabri Ülker Vakfı'nın YouTube kanalı üzerinden canlı yayınlanmıştır. Canlı yayın 500.000'den fazla görüntülenme sayısına ulaşmıştır. Toplantıya yoğun olarak beslenme ve diyetetik, sağlık, tıp, eğitim alanlarından katılımcılar katılmıştır.

V. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı

Konuşmacı Özetleri

Konuşmacı:

Dr. Talat İçöz

Sabri Ülker Vakfı Başkanı

Konferans, Sabri Ülker Vakfı Başkanı Dr. Talat İÇÖZ'ün açılış konuşması ile başlamıştır.

Sabri Ülker Vakfı Başkanı Dr. Talat İçöz, V. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı'nın açılış konuşmasında, çağımızın bilgi ekosisteminde yaşanan temel dönüşümü çok boyutlu biçimde ele almakta ve özellikle beslenme ile sağlık alanlarında karşılaşılan bilgi kirliliğinin giderek büyüyen bir halk sağlığı riski oluşturduğunu vurgulamaktadır. İçöz'e göre dijitalleşmenin hız kazanması, bireylerin sınırsız miktarda içerikle karşılaşmasına yol açarken, bu içeriklerin güvenilirlik düzeyi aynı hızda artmamaktadır. Aksine, sade, kesin, duygusal ve hızlı tüketilebilir bilgi formatları; bilimsel sürecin gerektirdiği koşullu, ihtimalli ve kanıt temelli açıklamaların önüne geçmektedir. Bu durum, özellikle çocuklarda, gençlerde ve bilgiye ihtiyaç duyan geniş toplumsal kitlelerde yanlış mesajların doğru bilgilerden daha hızlı yayılmasına neden olmaktadır.

İçöz, yanlış bilgilerin geniş kitleler tarafından benimsenmesinin yalnızca içerik hatasından ibaret olmadığını, aynı zamanda bireylerin risk algısını çarpıttığını, sağlıkla ilgili karar verme süreçlerini olumsuz etkilediğini ve uzun vadede toplumsal davranış kalıplarını dönüştürdüğünü ifade etmektedir. Bu nedenle Sabri Ülker Gıda Araştırmaları Enstitüsü Vakfı'nın yürüttüğü çalışmaların temel hedefi, bilginin yalnızca üretilmesi değil; sadeleştirilerek, doğrulanarak ve davranış değişikliği oluşturacak biçimde topluma ulaştırılmasıdır. İçöz, özellikle öğretmenlerin bu süreçte kritik bir role sahip olduğunu belirtmekte; çocukların bilgiyle ilk temaslarının genellikle öğretmen aracılığıyla gerçekleştiğini ve bu nedenle öğretmenlerin beslenme okuryazarlığı açısından donanımlı olmasının zorunlu olduğunu ifade etmektedir.

İçöz'e göre bilgi kirliliği ile mücadele, yalnızca yanlış içeriklerin düzeltilmesiyle değil, doğru bilginin günlük yaşam pratiklerine uygun bir dille sunulmasıyla mümkündür. Bu nedenle vakfın geliştirdiği öğretim materyalleri, ders planları, infografikler ve eğitim programlarının tümü davranış temelli öğrenmeyi destekleyecek biçimde tasarlanmaktadır.

Konuşmasını sonlandırırken İçöz, beslenme okuryazarlığına yönelik çalışmaların bir etkinliğin ötesinde, uzun vadeli bir toplumsal dönüşüm hedeflediğini vurgulamaktadır. Bilginin güvenilir kaynaklardan edinilmesinin, bireylerin eleştirel düşünme becerilerinin güçlendirilmesinin ve bilimsel iletişimin sade bir dille sunulmasının, bilgi kirliliğiyle mücadelenin temel taşlarını oluşturduğunu ifade etmektedir. İçöz, bu konferansın da tam olarak bu dönüşüm için bilimsel, pedagojik ve toplumsal perspektifleri bir araya getiren önemli bir zemin oluşturduğunu dile getirerek konuşmasını tamamlamaktadır.

Konuşmacı:

Prof. Dr. Hünkar Korkmaz

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Anabilim Dalı

Eğitimde Kavram Yanılgıları Nasıl Oluşuyor?

Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Hünkar Korkmaz konuşmasında kavram yanılgıları konusunu yalnızca pedagojik bir hata olarak değil, öğrenme psikolojisinin temelinde yer alan çok katmanlı bir süreç olarak ele almaktadır. Korkmaz'a göre kavram yanılgısı, bireyin yanlış bir bilgiyi edinmesinden daha derin bir yapıya işaret etmektedir; kişi kendi zihinsel modelleri, geçmiş deneyimleri, aileden ve sosyal çevreden öğrendiği kalıplar nedeniyle doğru bilgiyi duyduğunda bile onu kendi önbilgisine uydurarak çarpıtmaktadır. Bu durumun özellikle beslenme ve sağlık alanında çok sık karşılaşıldığını ifade etmektedir. Çünkü bireylerin beslenmeyle ilgili deneyimleri günlük yaşamla iç içedir ve çoğu zaman bilimsel kanıt yerine kişisel gözleme, duyulan bir söze, kulaktan dolma bilgilere dayanarak karar verilmektedir. Korkmaz, beslenmeyle ilgili kavram yanılgılarının örneklerini de detaylandırmakta; "doğal olan sağlıklıdır", "şeker tamamen zehirdir", "detoks kürleri vücudu temizler" gibi yanlış inançların hem psikolojik hem kültürel bağlamlarda güçlendiğini belirtmektedir.

Korkmaz, bu tür yanılgıların neden kalıcı olduğunu bilimsel temellerle açıklamaktadır: İnsan zihni bilişsel tutarlılık arar; yeni bilgi mevcut bilgiyle çeliştiğinde bunu bir tehdit olarak algılayarak direnç göstermektedir. Bu nedenle yanlış öğrenmelerin düzeltilmesi oldukça zordur ve öğretim süreçlerinde özel stratejiler gerektirir. Buradan hareketle Korkmaz, kavram yanılgılarını çözmeye yönelik etkili yöntemleri paylaşmaktadır. Kavram haritaları, yapılandırmacı öğretim modelleri, öğrenenin kendi hatasıyla yüzleşmesini sağlayan yansıtıcı etkinlikler ve çoklu temsillerin kullanılmasının kavram değişimine önemli ölçüde katkı sunduğunu ifade etmektedir. Öğretmenin rolünün yalnızca bilgi aktarıcısı değil, öğrenenin zihinsel süreçlerini fark eden ve doğru bilgiye ulaşmasını kolaylaştıran bir rehber olması gerektiğini vurgulamaktadır. Konuşmasını, beslenme okuryazarlığının gelişmesi için kavram yanılgılarının sistematik biçimde tespit edildiği ve öğretimle düzeltildiği uzun vadeli stratejilere ihtiyaç olduğunu dile getirerek tamamlamaktadır.

Konuşmacı:
Prof. Ali Atıf Bir
İletişim Profesörü

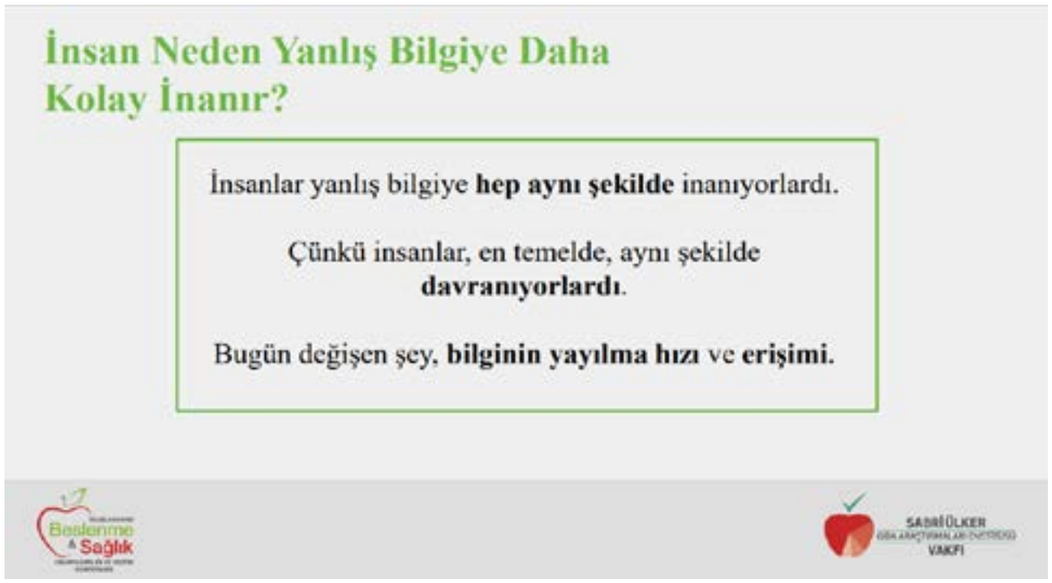

İnsan Neden Yanlış Bilgiye Daha Kolay İnanır?

Prof. Ali Atıf Bir konuşmasında yanlış bilginin neden doğru bilgiden çok daha hızlı yayıldığını iletişim bilimi perspektifinden ele almaktadır. Ona göre bu durum, insan zihninin bilişsel eğilimlerinden kaynaklanmaktadır. Zihin karmaşık, belirsiz ve koşullu ifadeleri işlemekte zorlanmakta; bunun yerine basit, net, kesin ve duygusal mesajları hızla kabul etmektedir. Bilimsel açıklamalar çoğu zaman "kanıtlara göre", "büyük olasılıkla", "şu koşullarda" gibi temkinli bir dil içerirken, yanlış bilgi son derece basit ve iddialı biçimde sunulmaktadır. Bu nedenle "3 günde yağ yakan kür", "mucize diyet", "şok zayıflama" gibi bilim dışı söylemler çok daha hızlı yayılmaktadır.

Bir, sosyal medya algoritmalarının bu tabloyu daha da dramatik hale getirdiğini vurgulamaktadır. Algoritmalar kullanıcıya yalnızca hoşuna gidecek, daha önce etkileşim verdiği içeriklerle benzer içerikleri sunmakta; böylece birey kendi düşünce balonunun içerisinde sıkışmaktadır. Bu durum, yanlış bilgilerin sürekli pekişmesine ve bireyin doğruları duyduğunda onları kabul etmekte zorlanmasına neden olmaktadır. Konuşmasında yanlış bilginin neden duygusal olarak çekici olduğuna da değinmekte; korku, umut, hızlı çözüm arayışı ve güven arayışı gibi duyguların bu içerikleri daha cazip kıldığını ifade etmektedir.

Prof. Bir çözüm olarak bilimsel bilgiyi daha ulaşılabilir kılacak modern iletişim stratejilerini önermektedir. Bilimin sadeleştirilmesi, hikâyeleştirilmesi, görsel içeriklerle desteklenmesi ve uzmanların dijital platformlarda daha görünür hale gelmesi gerektiğini ifade etmektedir. Ona göre bilim topluma ulaşmak için kendi dilini dönüştürmek zorundadır; ancak bu dönüşüm bilimin doğruluğundan ödün vererek değil, onu daha anlaşılır kılarak yapılmalıdır. Konuşmasını, medya okuryazarlığının özellikle çocukluk döneminde eğitimin bir parçası olması gerektiğini vurgulayarak tamamlamaktadır.

Konuşmacı:
Prof. Zehra Büyüktuncer Demirel
Hacettepe Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Bölüm Başkanı

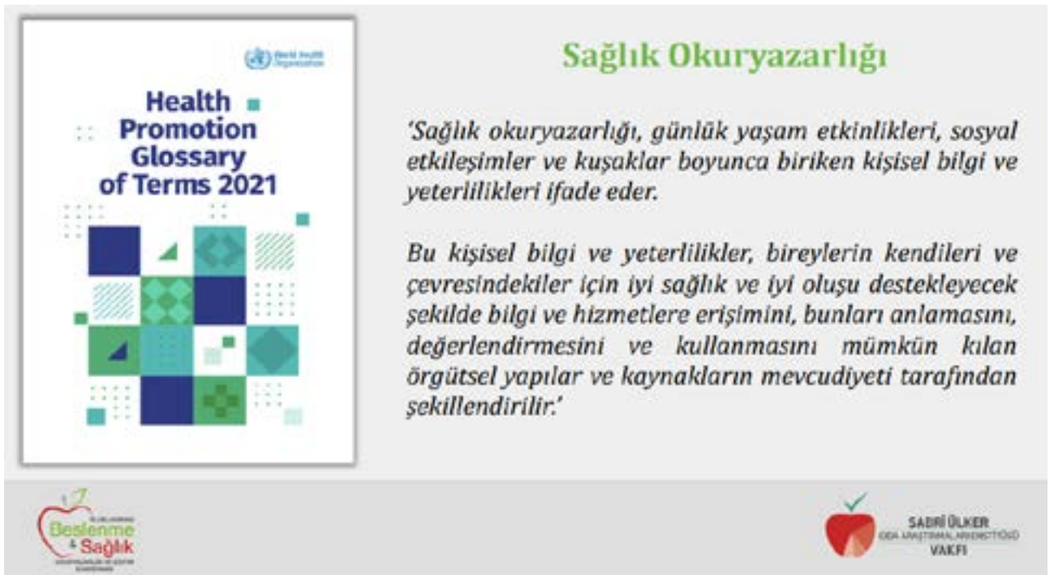

Sağlık Okuryazarlığının Gelişen Bir Boyutu Olarak Beslenme Okuryazarlığı

Prof. Zehra Büyüktuncer Demirel konuşmasında beslenme okuryazarlığını yalnızca bilgi seviyesinden ibaret olmayan, çok katmanlı bir karar verme becerisi olarak bugün neden kritik önemde olduğunu kapsamlı biçimde anlatmaktadır. Demirel'e göre beslenme okuryazarlığı; bireyin bilgiye erişme, bu bilgiyi anlama, akıl süzgecinden geçirme, değerlendirme ve günlük yaşamına uygulama yetkinliğini içermektedir. Türkiye'de yapılan çalışmalardan aktardığı bulgular, bireylerin önemli bir kısmının ürün etiketlerini yanlış yorumladığını; "organik", "doğal", "light", "şekersiz" gibi ifadelerin tüketicide yanlış bir güven duygusu oluşturduğunu göstermektedir.

Demirel özellikle gençlerin sosyal medya fenomenlerinden aşırı derecede etkilendiğini vurgulamakta; tek tip diyetlerin, kısa sürede zayıflama vaatlerinin ve estetik kaygıların gençlerin beslenme davranışlarını bozduğunu ifade etmektedir. Çocukların beslenme alışkanlıklarının ise doğrudan ailelerinin bilgi düzeyiyle ilişkili olduğunu; ebeveynlerin beslenme okuryazarlığı düşük olduğunda çocukların da sağlıksız beslenme davranışları geliştirdiğini aktarmaktadır.

Demirel çözüm olarak okul temelli beslenme okuryazarlığı programlarının yaygınlaştırılması gerektiğini vurgulamakta; etiket okuryazarlığının uygulamalı şekilde öğretilmesini, öğretmenlerin güncel bilgiyle desteklenmesini ve kamu iletişim materyallerinin sade bir dille hazırlanmasını önermektedir. Bilginin toplumda karşılık bulabilmesi için bilimsel içeriğin davranış değişikliğini destekleyecek biçimde yapılandırılması gerektiğini ifade ederek konuşmasını tamamlamaktadır.

Konuşmacı:

Gülcan Kılınç

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Hizmetleri Şubesi Koordinatörü

Eğitim Programlarında Kavram Yanılgıları ve Giderilmesi / Öğretmenlerin Rolü ve Eğitimcilerin Eğitimi

Gülcan Kılınç konuşmasında okul ortamının çocukların beslenme davranışlarını şekillendiren en güçlü sosyal çevrelerden biri olduğunu detaylarıyla aktarmaktadır. Kılınç'a göre çocuklar yalnızca öğretmenlerinin anlattıklarıyla değil, onların davranışlarıyla, sınıf uygulamalarıyla, arkadaş gruplarıyla ve okulun fiziksel düzeniyle beslenme alışkanlıkları geliştirmektedir. Okul kantinindeki ürün çeşitliliği, sınıfta su tüketiminin teşvik edilmesi, ara öğün uygulamaları, sağlıklı beslenmeyi oyunlaştıran etkinlikler gibi unsurlar çocuklarda olumlu davranış değişikliğini desteklemektedir.

Ancak Kılınç, öğretmenlerin büyük bir kısmının beslenme okuryazarlığı konusunda kendilerini yeterli hissetmediğini vurgulamaktadır. Sahada yaptığı gözlemlerden örnekler vererek öğretmenlerin güncel bilgiye ulaşma, doğru bilgiyle yanlış bilgiyi ayırt etme ve sınıf içi etkinlik tasarlama konusunda desteğe ihtiyaç duyduklarını ifade etmektedir. Ayrıca ailelerin bu süreçte belirleyici rol oynadığını, okulda verilen sağlıklı beslenme mesajlarının evde uygulanmadığında çocuklarda kafa karışıklığı yaratabildiğini belirtmektedir.

Kılınç, çocukların beslenme davranışlarında kalıcı iyileşme sağlanabilmesi için öğretmen eğitiminin güçlendirilmesi, okul–aile iş birliğinin artırılması ve çocukların aktif katılımını sağlayan pedagojik yöntemlerin tercih edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Konuşmasını, okul temelli beslenme programlarının toplum sağlığı üzerinde uzun vadeli olumlu etki yaratacağını belirterek tamamlamaktadır.

Konuşmacı:

Prof. Yeşim Şenol

Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi Dekanı

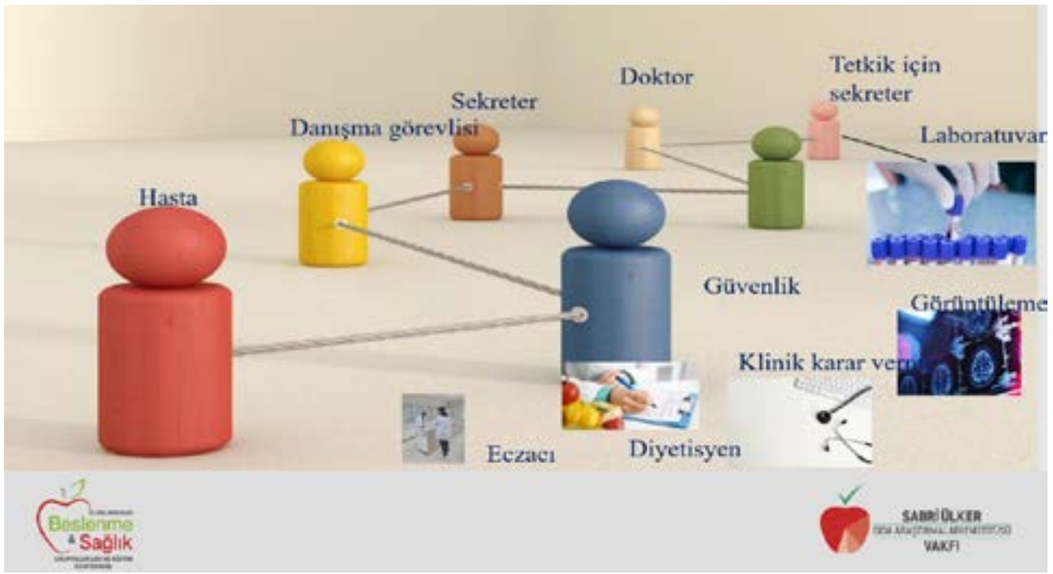

Sağlık Alanında Mesleklerarası Eğitim ve Beslenme Okuryazarlığı

Prof. Yeşim Şenol konuşmasında modern sağlık eğitiminin temelini oluşturan mesleklerarası iş birliğinin neden zorunlu hale geldiğini kapsamlı biçimde aktarmaktadır. Sağlık sorunlarının günümüzde çok boyutlu hale geldiğini; hastalıkların yalnızca biyolojik değil, psikolojik, sosyal, çevresel ve beslenme temelli faktörlerle iç içe geliştiğini ifade etmektedir. Bu nedenle hekimlerin, hemşirelerin, diyetisyenlerin, eczacıların, öğretmenlerin ve diğer sağlık profesyonellerinin aynı eğitim çerçevesinde, ortak bir dil ve anlayışla yetişmesi gerektiğini belirtmektedir.

Şenol, simülasyon temelli eğitimlerin ve disiplinler arası vaka tartışmalarının öğrencilerin iletişim becerilerini, problem çözme yeteneklerini, takım çalışmasına yatkınlıklarını ve klinik düşünme kapasitelerini belirgin şekilde geliştirdiğini aktarmaktadır. Farklı meslek gruplarının bir arada eğitim almasının hastaya bütüncül yaklaşımı güçlendirdiğini; bu yaklaşımın beslenme okuryazarlığında da kritik rol oynadığını ifade etmektedir.

Konuşmasını, eğitim sisteminde mesleklerarası öğrenme modellerinin yaygınlaştırılması gerektiğini vurgulayarak tamamlamakta; etkili sağlık iletişiminin ve beslenme eğitimlerinin ancak disiplinler arası uyumla sürdürülebileceğini belirtmektedir.

Konuşmacı:

Prof. Nur Baran Aksakal

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Çevre Sağlığı Bilim Dalı Başkanı, DSÖ Avrupa Bölgesi Avrupa Bağışıklama Teknik Uzman Grubu Üyesi

Sağlık İletişimi ve Yanlış Beslenme Bilgileri ile Mücadele: Halk Sağlığı Açısından Stratejiler

Prof. Nur Baran Aksakal konuşmasında yanlış beslenme bilgilerinin somut halk sağlığı sorunlarına nasıl dönüştüğünü çarpıcı örneklerle açıklamaktadır. Popüler diyet akımlarının kontrolsüz biçimde uygulanması, aşırı kısıtlayıcı beslenme modelleri, sosyal medya fenomenlerinin önerdiği bilim dışı takviyeler ve kısa sürede kilo verme vaatlerinin metabolik bozukluklara, elektrolit dengesizliklerine, hormonal sorunlara ve gelişme geriliklerine neden olduğunu ifade etmektedir. Aksakal yanlış bilginin sadece bireysel tercih hatası olmadığını; medyanın, yanlış yönlendirme yapan içerik üreticilerinin ve düzenleme eksikliklerinin bu döngüyü güçlendirdiğini belirtmektedir.

Aksakal, halk sağlığının korunabilmesi için risk iletişimi modellerinin güçlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Doğru bilginin sade ve anlaşılır bir dille aktarılması, hedef kitlenin bilgi düzeyine uygun içerikler hazırlanması ve bireylerin yanlış bilgiye karşı daha dirençli hale getirilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Konuşmasını, yanlış bilginin yarattığı sağlık yükünün azaltılmasının ancak eğitim, düzenleme ve doğru iletişim stratejilerinin bütüncül biçimde uygulanmasıyla mümkün olacağını belirterek tamamlamaktadır.

Konuşmacı:

Dr. Laura Fernandez

EUFIC Avrupa Gıda Bilgi Konseyi Genel Direktörü

Gıda Bilimi İletişimi Eğitimleri

Dr. Laura Fernandez konuşmasında gıda bilimi iletişiminin toplum sağlığını etkileyen temel unsurlardan biri haline geldiğini vurgulamakta ve bu alanda yapılan çalışmaları detaylandırmaktadır. Ona göre bilimsel bilgi, çoğu zaman teknik terimler ve karmaşık yöntemlerle ifade edildiği için halka doğrudan ulaştığında anlaşılması zor olabilmektedir. EUFIC olarak bilimsel bilgiyi sade ve herkesin anlayabileceği formatlara dönüştürmek için infografikler, kısa videolar, modüler eğitim içerikleri ve öğretmenlere yönelik materyaller geliştirdiklerini ifade etmektedir.

Fernandez, risk iletişiminin de gıda bilimi içinde kritik bir yer tuttuğunu belirtmektedir. Gıda güvenliği, katkı maddeleri, alerjenler ve işlenmiş gıdalar gibi konularda toplumu bilgilendirirken panik yaratan değil, net, gerçekçi ve empatik bir dil kullanılmasının önemini vurgulamaktadır. Şeffaflık, kaynak gösterme alışkanlığı ve kanıta dayalı açıklamaların halkla güven ilişkisini güçlendirdiğini ifade etmektedir. Konuşmasını, bilim insanları ile toplum arasındaki mesafenin ancak sadeleştirilmiş, etik ve güvenilir iletişimle kapanabileceğini belirterek tamamlamaktadır.

Konuşmacı:

Prof. Diana Banati

Szeged Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi

Gıda ve Beslenme Alanında Yaygın Yanılgılar

Prof. Diana Banati konuşmasında gıda alanındaki yaygın mitleri ve kavram yanılgılarını bilimsel açıdan kapsamlı biçimde incelemektedir. Glutenin sağlıklı bireylerde zararlı olduğu inancı, her işlenmiş gıdanın sağlıksız olduğu düşüncesi, katkı maddelerinden duyulan aşırı korku ve "doğal olan her zaman daha iyidir" varsayımının neden bu kadar güçlü olduğunu açıklamaktadır. Banati, bu mitlerin çoğunun pazarlama dili, bireysel deneyimler ve sosyal medya içerikleri tarafından beslendiğini; tüketicinin risk algısının gerçek riskten çoğu zaman farklı çalıştığını ifade etmektedir.

Banati, bilimsel iletişimin yalnızca doğru veriyi sunmakla sınırlı kalmaması gerektiğini; tüketicinin kaygılarını anlayan, açıklayıcı, güven veren ve bağlamsal bir dilin daha etkili olduğunu vurgulamaktadır. Tüketicinin eleştirel düşünme becerisinin güçlendirilmesinin ve güvenilir kaynakları ayırt edebilme yetisinin bilgi kirliliğiyle mücadelede merkezi rol oynadığını belirtmektedir. Konuşmasını, gıda iletişiminin bilimsel doğruluk, şeffaflık ve sadelik ekseninde yeniden yapılandırılması gerektiğini vurgulayarak sonlandırmaktadır.

Okul Öncesi ve İlkokul Öğretmenlerine Yönelik "Sınıf İçinde Gıda Okuryazarlığı İyi Uygulama Yarışması" Sonuçları

V. Uluslararası Beslenme, Sağlık Okuryazarlığı ve Eğitim Konferansı kapsamında düzenlenen yarışmanın amacı; okul öncesi eğitim (5-6 yaş) ve ilkokul öğretmenlerini (1-4. sınıf), öğrencilerinin beslenme ve gıda okuryazarlığı konularında bilinçlenmelerine katkı sağlayacak yaratıcı, uygulanabilir ve sürdürülebilir sınıf içi uygulamalar geliştirmeye teşvik etmektir. Öğretmenlerin rehberliğiyle öğrencilerin erken yaşta doğru beslenme alışkanlıkları edinmesi, gıdaya yönelik farkındalıklarının artması, sürdürülebilir yaşam anlayışının gelişmesi ve gıda okuryazarlığının eğitim ortamında etkin şekilde yer bulması hedeflenmektedir.

Jüri üyeleri, başvurular arasından sınıf içinde beslenme, gıda, gıda okuryazarlığı, sürdürülebilirlik ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarını geliştirmeye yönelik olan en iyi üç uygulamayı belirlemiştir.

Kazananlar, konferans sonunda sahnede projelerini sundular ve katkılarından dolayı ödüllerini aldılar.

Gıda Okuryazarlığı İyi Uygulama Yarışması Kazananları:

1. Makbule ÇOŞKUN

Proje:

Topraktan Sofraya, Sofradan Doğaya: Döngüsel Gıda Kahramanları

Bu proje ile öğrencilerde gıdanın üretimden tüketime ve yeniden doğaya dönüşüm sürecine dair farkındalık oluşturmak, gıda israfını önleme, bilinçli tüketim ve sürdürülebilir yaşam becerilerini geliştirmek amaçlanmıştır. Öğrencilerin erken yaşta gıda okuryazarlığı bilinci kazanmaları ve bu bilinci ailelerine de aktarmaları hedeflenmiştir. Öğrenciler atıksız mutfak etkinlikleri, sıvı ve katı kompost ve solucan gübresi üretimi, tohum topu yapımı ve okul bahçesinde sebze yetiştiriciliği gibi etkinliklerle sürece katılmıştır.

Ayrıca velilerle birlikte evde sıfır atık uygulamaları yapılmış, "Tarif Kartları" oluşturulmuş, QR kodlu dijital içerikler ve farkındalık panoları hazırlanmıştır.

Süreç boyunca gözlem formları, fotoğraf kayıtları ve öğrenci anketleriyle izleme-değerlendirme yapılmıştır.

Proje sonuçları:

Proje sonunda öğrencilerin %95'i gıda israfının çevresel etkilerini tanıyarak bilinçli tüketici haline gelmiştir.

Velilerin %78'i çocuklarının etkisiyle alışveriş ve tüketim alışkanlıklarını değiştirdiğini belirtmiştir.

Öğrenciler evde "gıda kurtarıcıları" rolünü üstlenmiş, sınıfta sıfır atık kültürü yerleşmiştir.

Doğaya karşı sorumluluk duygusu gelişmiş, okul ortamında sürdürülebilir yaşam alışkanlıkları kalıcı hale gelmiştir.

Gıda Okuryazarlığı İyi Uygulama Yarışması Kazananları:

2. Zehra AVAN

Proje:

Erken Çocuklukta Gıda Okuryazarlığı, Sağlıklı Beslenme ve Üretim Bilinci

Bu proje ile öğrencilerin, gıdanın tarladan sofraya uzanan yolculuğunu deneyimleyerek öğrenmeleri, doğal besinler ile GDO'lu ürünleri ayırt edebilmeleri, üretici emeğine ve doğaya saygı geliştirmeleri hedeflenmiştir. Ayrıca, uygulamalı atölye çalışmaları, hidroponik tarım uygulamaları, kompost üretimi ve sağlıklı tabak hazırlama etkinlikleri ile çocukların bilişsel, sosyal-duygusal ve psikomotor gelişimlerinin bütüncül olarak desteklenmesi amaçlanmıştır.

Proje kapsamında öğrenciler; domates çimlendirme, hidroponik tarım, kompost yapımı, buğdayın yaşam döngüsü ve doğal ekmek üretimi, diyetisyenle sağlıklı beslenme etkinliği gibi uygulamalara aktif olarak katılmıştır. Ayrıca Wordwall dijital oyunları, yapay zekâ destekli "Minik Şefler" etkinliği ve Sabri Ülker Vakfı eğitim materyalleri ile öğrenme süreci desteklenmiştir.

Proje sonuçları:

Proje sürecinde yapılan ön test ve son test karşılaştırmaları hem öğrencilerde hem velilerde gıda okuryazarlığı ve sağlıklı beslenme farkındalığında belirgin bir artış olduğunu göstermiştir.

Ön testte velilerin çoğu, çocuklarının gıdanın üretim süreci ve israf bilinci konularında sınırlı bilgiye sahip olduğunu belirtirken; son testte bu oran anlamlı biçimde yükselmiştir. Katılımcıların %90'ı çocuklarının artık gıdanın nasıl üretildiğini bildiğini, sağlıklı besinleri ayırt edebildiğini ve doğaya daha duyarlı davrandığını ifade etmiştir.

Gıda Okuryazarlığı İyi Uygulama Yarışması Kazananları:

3. Derya TEKİN

Proje:

Sağlıklı Bireyler, Sağlıklı Toplum: Beslenme Dostu Okul Yolunda Gıda Okuryazarlığı Uygulamaları

Bu proje ile öğrencilerde sağlıklı ve dengeli beslenme bilinci oluşturmak, yerli, doğal ve mevsiminde gıda tüketimini teşvik etmek, gıda israfını önleyip sorumlu tüketim alışkanlıkları kazandırmak ve okul–aile–öğrenci iş birliğiyle Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkilendirerek sürdürülebilir bir beslenme kültürü oluşturmak amaçlanmıştır.

Proje kapsamında "Sağlıklı birey, sağlıklı toplum" anlayışı benimsenmiş, Beslenme Dostu Okul politikası uygulanmıştır. Okul genelinde pano, meyve günü, sebze dikimi, hayvan besleme gibi etkinlikler yapılmıştır. Türk Böbrek Vakfı, İlçe Sağlık Müdürlüğü ve Başkent Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi ile iş birlikleri yapılmıştır.

Proje sonuçları:

Öğrenciler sağlıklı beslenme bilinci kazandı. Yerli ve mevsiminde beslenme alışkanlıkları gelişti. Gıda israfı azaldı, paylaşma farkındalığı arttı. Okul–aile–öğrenci iş birliğiyle sürdürülebilir beslenme kültürü güçlendi.

ULUSLARARASI

Beslenme & Sağlık

OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİM KONFERANSI

SABRİ ÜLKER VAKFI

www.sabriulkerfoundation.org/tr

Sabri Ülker Vakfı Gıda Araştırmaları Enstitüsü

@sabriulkervakfi

SABRİ ÜLKER
GIDA ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
VAKFI